СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П'ЯТНИЦЯ, 19 КВІТНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 16 VOL. CIX FRIDAY, APRIL 19, 2002 No. 16

Його науковий геній належить безсмертю

Пам'яті професора Юрія Шевельова (1908-2002)

Св. п. Юрій Шевельов (Шерех)

12 квітня о 9 годині 14 хвилин ранку у Нью-Йорку на 94-му році життя відійшов у вічність Юрій Шевельов (Шерех). Славіст, мовознавець, літературознавець, театральний та мистецький критик – постать могутня й у світовому контексті для України винятково.

Юрій Володимирович Шевельов народився 17 грудня 1908 року. Після закінчення 13-ої трудової школи, а далі – Першої торговельно-промислової школи він став студентом Харківського інституту народної освіти (перейменованого згодом на Харківський педагогічний інститут професійної освіти), утвореного на основі дореволюційного історико-філологічного факультету Харківського державного університету. Після випуску був сім місяців безробітним, аж поки у вересні 1931 року йому вдалося самотужки влаштуватися викладачем української літератури в Харківському комуністичному газетному технікумі, а пізніше – стати доцентом Харківського університету.

Він був харків'янином і в душі й лишався ним, навіть живучи в Нью-Йорку. Він вийшов з „покоління запальнооких романтиків, котрі торували свій власний життєвий шлях у Харкові Хвильового і Ваплiте, Курбасового „Березоля", виставок АРМУ..., непримиренно-палких диспутів у Будинку літератури ім. Блакитного на Каплунівській, Курсів сходознавства, українського студенства,...поволі українізованих заводів і установ..." і до кінця своїх днів був відданим тій епосі „молодої молоді".

Воєнна завірюха понесла талановитого вченого з рідного Харкова далеко на Захід. Він став імігрантом з усіма не завжди приємними наслідками, які випливають з цього статусу, але центр тяжіння його наукових інтересів за-

(Закінчення на стор. 5)

Колін Павел повернувся до Вашінґтону – без бажаних успіхів

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У середу, 17 квітня, після 10-денної поїздки на Близький Схід, до Вашінґтону повернувся, без бажаних успіхів, секретар Державного департаменту США Колін Павел. У дворазових переговорах з керівником Палестинської автономії Ясиром Арафатом і трьох переговорах з прем'єр-міністром Ізраїлю Аріелем Шароном К. Повел не мав успіху, тобто не виконав доручення Президента Джорджа Буша – припинити збройні акції та довести до мирних переговорів між Ізраїлем і палестинцями.

Незважаючи на висліди переговорів, секретар Державного департаменту в розмові з Я. Арафатом підкреслив, що палестинський керівник негайно повинен припинити всі терористичні акції. Під час зустрічі з А. Шароном секретар Державного департаменту зазначив, що Прем'єр повинен думати про майбутність Ізраїлю, і заради цього не зволікати з виведенням

(Закінчення на стор. 4)

Колін Павел

Р. Купчинський: „Як продавали „Кольчугу" до Іраку"

Роман Купчинський, головний редактор тижневика „Про організовану злочинність і корупцію", котрий видає Радіо „Свобода", близько слідкує за звинуваченнями щодо продажу Україною Іракові протиповітряних систем, і якщо це було правдою, то суперечило б міжнародним санкціям ООН щодо Іраку. Як писала „Свобода" у минулому числі (ч.15), головні представники структур ООН, в обов'язок яких входить контролювати дотримання цих санкцій, заявили, що в них нема ніяких свідчень про порушення Україною санкцій щодо Іраку. В той же час 16 квітня секретар Департаменту оборони США Доналд Рамсфелд у статті, вміщеній в газеті „Вашінгтон Пост", критикував діяльність згаданих структур ООН, як неефективну. Р. Купчинський мав можливість прослухати записи розмов Президента України Л. Кучми на тему продажу зброї Іракові, можливість, яку надав журналістові колишній охоронець Президента Л. Кучми майор М. Мельниченко. Відтак у своїй статті, вміщеній у київській Інтернет-газеті „Українська правда", Р. Купчинський подає специфічні інформації про те, як саме могли відбутися продаж і достава протиповітряних систем Іракові. Також записи розмови Президента Л. Кучми були передані в етер України Радіом „Свобода" 15 квітня. На початку квітня ці записи були проаналізовані вашінгтонською фірмою „Бек-Тек", котра заявила, що вони автентичні і не були змонтовані. В нашій розмові Р. Купчинський підтвердив, що агентства розвідки і безпеки США продовжують досліджувати можливість передання Україною Іракові технології військового призначення. Нижче подаємо уривок статті Р. Купчинського „Як продавали „Кольчугу" до Іраку":

В понеділок, 17 квітня 2000 року в Амані (Йорданія) відкрилася виставка озброєння SOFEX-2000. Серед численних учасників була і делеґація з державної компанії України по продажу зброї, Укрспецекспорт, очолювана її президентом Валерієм Малєвим. Українці привезли з собою показати потенційним покупцям на Близькому Сході танки Т-80UD, модернізовану модель танка Т-72, БТР-94, радар 1Л220, також відомий як „Зоопарк" і радар пасивного наведення „Кольчуга".

Система „Кольчуга", вироблена донецькою компанією „Топаз", того року була модернізована, і виробники заявляли, що цьому пристрою немає аналогів у світі. За наполяганням Малєва, вони витратили кілька сотень тисяч долярів на модернізацію системи. Після цього „Кольчуга" була здатна точно супроводжувати цілі на землі на відстані до 600 кілометрів і повітряних цілей на дистанції до 800 кілометрів.

Вперше її продемонстрували на виставці озброєння IDEF-99 і отримали багато попередніх замовлень. Що робило „Кольчугу" справді унікальною, так це її здатність знаходити літаки „Стелс", при цьому залишаючись для них непоміченою. ...

В записаній майором Мельниченком розмові між Кучмою і Малєвим, яка відбулася 10 липня 2000 року, Малєв говорить Кучмі, що іракці вийшли на контакт з українцями через неназваного посередника з Йорданії. У розшифрованій розмові Кучма говорить Малєву: „Тільки прослідкуй, щоб йорданець не базікав". ...

Свідчення вказують на те, що під час виставки SOFEX-2000 в Амані на контакт з Малєвим вийшли представники іракської компанії, які побажали придбати 4 „Кольчуги" за 100 мільйонів дол. Для ефективного захисту території необхідно від 3 до 4 установок „Кольчуги" – щоб створити єдиний захисний комплекс. Малєв, який розумів специфічність цієї пропозиції, повернувся до Києва та 10 липня мав таку розмову з президентом Леонідом Кучмою (*подаємо в російському ориґіналі.* – **Ред**):

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Офіційні результати виборів до Верховної Ради

КИЇВ. – 15 квітня Центральна виборча комісія повідомила офіційні результати виборів до ВР за партійними списками: вибрано 225 осіб. Бльок „Наша Україна" виборов 23.57 відсотка голосів (70 мандатів), Українська комуністична партія – 19.98 відсотка (59 мандатів), бльок „За єдину Україну" – 11.77 відсотка (35 мандатів), Бльок Юлії Тимошенко – 7.26 відсотка (22 мандати), Соціялістична партія України – 6.87 відсотка (20 мандатів), СПДУ(о) – 6.27 відсотка (19 мандатів). Інших 225 місць обрані за мажоритарним принципом, 13 квітня Центральна виборча комісія оприлюднила результати виборів депутатів ВР за мажоритарним принципом назвавши переможців у 218 округах і відмовившись назвати переможців виборів у 7 округах. Загалом на виборах проголосувало майже 26 мільйонів українських виборців. 12 мільйонів бюлетенів не було використано. Недійсними визнано майже один мільйон бюлетенів (963.5 тис.).

Нове обличчя кримського парляменту

СІМФЕРОПОЛЬ. – В парляменті Криму 15 квітня оголошено про створення більшости, до складу якої увійшло шістдесят сім депутатів зі ста членів кримської Верховної Ради. Ядром нової більшости є бльок колишнього кримського прем'єра Сергія Куніцина. Його головний політичний суперник – провідник кримських комуністів Леонід Грач був знятий з виборів через неправдиві дані щодо площі свого будинку. Однак до більшости увійшли і деякі члени виборчого бльоку Леоніда Грача. Відтак, як зауважують оглядачі, вперше в кримському парляменті створено некомуністичну і не про-російську більшість. Керівники нової більшости в парляменті автономії звернулися до президента України Леоніда Кучми з погодженими кандидатурами претендентів на спікера та прем'єра уряду автономії.

Вчинено напад на головну синагогу в Києві

КИЇВ. – Натовп із майже 50 молодиків ввечері 13 квітня вчинив напад на головну синагогу в Києві, так звану „Синагогу Бродського" на вул. Шоти Руставелі. Закидали вікна культової споруди камінням і побили кількох людей, котрі розходилися після вечірньої служби, у тому числі заступника головного рабина України Цві Каплана та його 14-річного сина. Головний рабин центральної синагоги у Києві Моше-Ревен Асман відзначив у розмові з журналістами, що із натовпу нападників лунали вигуки „Бий євреїв!", він також охарактеризував цей випадок, як „погром" і додав: „Чудо, що не сталося гіршого", бо, як інформує преса, побитий Цві Каплан провів цілу ніч у лікарні. Представник київської міліції Олександр Наумов засудив цей напад, однак відмовився визнати його проявом антисемітизму. За словами О.Наумова, напад вчинили футбольні хулігани, які повертались додому після матчу. У зв'язку з випадком арештовано вісім молодих людей, котрі поверталися додому зі змагань між місцевим „Динамо" та донецьким „Металургом". Міліція вважає цей акт випадком хуліганства, котрі трапляються досить часто після футбольних змагань, і не лише у Києві. Розпочато розслідування. Порушено кримінальну справу. Всеукраїнський єврейський конґрес розцінює цей факт, як прояв антисемітизму, – заявив 15 квітня Вадим Рабинович. Водночас він висловив думку, що „ за тим, що відбулося, стоять ті сили, ті люди, які не хочуть, щоб ця держава жила в мирі, демократії та національній єдності". Бльок Юлії Тимошенко розцінює цей напад як, „спляновану акцію, спрямовану на розпалювання антисемітизму та міжнаціональної ворожнечі в Україні". Про напад розповідали не лише світові телемережі, але й низка західніх видань, котрі наводять слова свідків і потерпілих про те, що ця акція могла бути організованим проявом антисемітизму. Зокрема про це пишуть лондонська „Індепендент" та ізраїльська „Джерузалем пост".

Стратегічне підприємство „Комунар" приватизують

ХАРКІВ. – Керівництво заводу „Комунар", одного з провідних виробників систем управління для космічних комплексів, 15 квітня оголосило про початок корпоратизації і перетворення підприємства на акціонерне товариство. Заступник генерального директора об'єднання з економіки Юрій Ладунін заявив, що іншого виходу немає, хоча „Комунар" належав до числа стратегічно важливих об'єктів, що не були в урядових плянах приватизації. Але в Україні бракує і зацікавлености, і коштів для їх утримання. Генеральний директор підприємства Олександер Осмолов наголосив, що корпоратизація і приватизація „Комунара" відбуватиметься згідно з рішенням Національного космічного агентства України. Припускають, що контрольну частину акцій придбає Російське космічне агентство в особі або Заводу імені Фрунічева, або іншого російського підприємства. „Комунар" значною мірою зорієнтований на російський ринок і зараз виробляє системи управління на всі російські ракети-носії.

Громадськість допоможе встановити особи жертв сталінського режиму

ЛЬВІВ. – З проханням допомогти ідентифікувати тіла жертв сталінського режиму, знайдені у похованнях на Янівському кладовищі Львова, міська влада 15 квітня звернулася до мешканців Львівщини, релігійних та громадських організацій. У міському державному архіві віднайшли документальні свідчення 1941-42 років про безіменні захоронення на цьому кладовищі понад 1.5 тисяч осіб та про 24 скрині з останками в'язнів із львівських тюрем. Наразі новостворена спеціяльна комісія з питань масових безіменних поховань з'ясовує обставини вбивств, прізвища жертв та виконавців вироків. Однак, як стверджує голова комісії Василь Білоус, самотужки встановити імена стількох жертв практично неможливо без допомоги громадськости. Комісія просить львів'ян надати документи, які є у їхньому розпорядженні, щодо вбивств у львівських тюрмах Бриґітки, Замарстинів та на Лонцького. Після ідентифікації та ексгумаційних робіт на Янівському кладовищі плянують встановити меморіял пам'яті жертв сталінського режиму.

Л.Кучма закликає депутатів парляменту рятувати образ України

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма закликав депутатів, обраних 31 березня до Верховної Ради, рятувати зіпсований авторитет держави. В інтерв'ю агентству „Ройтер" 11 квітня Л. Кучма заявив, що вважає винуватими в руйнації міжнародної репутації його країни місцевих політиків. При цьому керівник України сподівається на стабілізуючу ролю нового парляменту. За словами Л. Кучми, він хоче увійти в історію як керівник, який на порожньому місці створив сильну демократичну націю.

Німці дякують за співпрацю при затримці грабіжників

КИЇВ. – Трьом громадянам ФРН, які на початку квітня обікрали німецький банк і були затримані в Україні, 12 квітня в Рівному було зачитано офіційні звинувачення. Напередодні штатс-секретар міністерства внутрішніх справ федеральної землі Баварії Герман Реґенсбурґер, який відвідував Київ, подякував українській міліції за допомогу при затриманні грабіжників.Чому німецьким злодіям зі заручницями дозволили втекти, порушивши німецько-польський та польсько-український кордони, штатс-секретар МВС Баварії Г. Реґенсбурґер пояснив так: „Звичайно, в нас інша правова культура і бойова тактика, ніж у країнах, які частіше за німців стикаються з терористичними акціями. У нас поліція діє дуже обережно. Завжди потрібно виправдовуватись перед громадськістю, якщо щось відбулось неправильно". Як повідомив Г. Реґенсбурґер у своїй доповіді в Академії внутрішніх справ України, число злочинів, скоєних у ФРН вихідцями зі Східної Европи, дедалі збільшується. Найпоширеніші – це нелеґальний транзит автомобілів, торгівля людьми .

Україна не поспішає приватизувати ґазопроводи

МОСКВА. – Україна не збирається найближчим часом приватизувати свої маґістральні ґазопроводи, заявив 10 квітня у столиці Росії український прем'єр-міністер Анатолій Кінах після завершення українсько-російських міжурядових переговорів. Так він відповів на запитання журналістів про можливу участь Росії в модернізації українських трубопроводів. Водночас А. Кінах зазначив, що співпраця з Росією, спрямована на підвищення надійности українських ґазопроводів, стане „додатком" до довготермінового контракту між Москвою та Києвом про транзит російського ґазу. Підписання контракту терміном на 10 років заплановано на червень. Українсько-російські міжурядові переговори в Москві відбувалися за участю прем'єр-міністрів обох країн.

Кучма хоче створити більшість у ВР без Ющенка - політологи

КИЇВ. – Консультації про формування парляментської більшости, розпочаті українським Президентом Л. Кучмою, місцеві політологи розцінили як спробу створити цю більшість без бльоку В. Ющенка „Наша Україна". У той час, як провідники бльоку „За єдину Україну" не допускають можливости свого політичного буття у Верховній Раді за межами більшости, представники „Нашої України" заявляють про помітні ідеологічні розбіжності з цією силою. Політолог Володимир Полохало вважає, що зусилля Президента змусити депутатів-мажоритарників увійти до бльоку „За єдУ" спрямовані саме на те, аби команда В. Ющенка залишилася поза більшістю та впливовістю. На думку аналітика Миколи Томенка, навіть за такої схеми все одно лави більшости доведеться поповнювати іншими силами, мовляв, „Наша Україна" погодиться приєднатися до подібного альянсу за умови формування нового уряду та серйозних кадрових змін. Втім, В. Полохало вважає, що влада радше піде на переговори з об'єднаними соціал-демократами і навіть комуністами, аніж з В. Ющенком. На думку експерта, причина одна – нинішня влада не хоче бачити В. Ющенка наступним президентом.

Україна подумає про вступ до ЕвраЗЕС

МОСКВА. – В травні цього року Україна збирається детально розглянути можливість приєднання до Евразійської економічної спільноти (ЕвраЗЕС). Про це заявив 10 квітня в Москві український прем'єр-міністер Анатолій Кінах. За його словами, рішення Києва залежатиме від економічних розрахунків. На зустрічі з главою українського Кабінету прем'єр-міністр Росії Михайло Касьянов зазначив, що вступ України до ЕвраЗЕС дозволив би зняти низку торгових питань у двосторонніх взаєминах. Зараз до складу спільноти входять Білорусь, Казахстан, Киргизія, Росія та Таджикистан.

Сирія для України – перспективний партнер

КИЇВ. – Україна вважає Сирійську Арабську Республіку одним з найперспективніших торговельно-економічних партнерів в реґіоні Близького Сходу, – наголосив посол України в Сирії Володимир Коваль, вручаючи 14 квітня копії вірчих грамот віцепрем'єр-міністрові, міністрові закордонних справ Сирії Фаруку Шара. У розмові, яка відбулася після церемонії, В. Коваль поінформував главу сирійського зовнішньополітичного відомства про внутрішньополітичне та економічне становище в Україні. Зазначалося, що нового імпульсу українсько-сирійським взаєминам має надати плянована на 20-22 квітня офіційна візита до Сирії Президента України Л. Кучми. Товарообіг між Україною та Сирією у 2001 році. становив 206.5 млн. дол. з позитивним сальдо для України в 199.5 млн. дол. Зростання двостороннього товарообігу порівняно з показниками 2000 року становить 11.1 відс.

За повідомленнями інформаційних аґентств

УПЦ КП: „Хочемо застерегти владу від тенденційности...“

Влада в Україні, як і в решті колишніх совєтських республік, намагаючись мати підтримку з боку Церкви, робить певні кроки назустріч їй, скасовуючи, заради відновлення справедливости, деякі попередні закони та урядові акти. Все ж українська релігійна ситуація залишається й після тих скасувань досить складною, адже з постанням Української незалежної держави Православна Церква зазнала глибокого розколу – й то саме по лінії між прихильниками і противниками українського національного відродження. Здавалося б логічним, що урядовці незалежої України підтримуватимуть саме ту Церкву, яка привітала це відродження і сприяє йому. Тим часом, як свідчить текст заяви Вищої Церковної Ради УПЦ КП (подаємо її у скороченому вигляді), владні структури в Україні з якоїсь незбагненної причини надають підтримку Російській Церкві, яка „канонічно“ підбурює вірних проти української культури, мови і проти самої державної незалежности.

14 лютого 2002 року Кабінет Міністрів України видав Постанову ч. 137 „Про умови передачі культових будівель – визначних пам'яток архітектури – релігійним організаціям", 21 березня 2002 року вийшов Указ Президента України „Про невідкладні заходи щодо остаточного подолання негативних наслідків тоталітарної політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав Церков і релігійних організацій"...

Вітаючи згадані урядові документи, ми, що представляємо всю повноту нашої Святої Церкви – архієреїв, кліриків і мирян, – водночас хочемо застерегти владу від тенденційности й однобокости при розв'язанні дуже складного і багатоаспектного питання повернення церковного майна. До цього застереження нас спонукує фактичне ставлення деяких представників і органів виконавчої влади не тільки в питанні повернення Церквам їх приміщень, але й у багатьох інших питаннях нинішньої церковної ситуації.

Незважаючи на більш ніж сумнівну „законність" присутности структур Московського Патріярхату в Україні (починаючи від неканонічного, зі застосуванням підкупу, загарбання Київської митрополії Москвою в 1686 році і кінчаючи т. зв. „Собором" у Харкові 1992 року, скликаним незаконно, – його, як відомо, не визнали Верховна Рада та уряд України), представники місцевої влади сьогодні створили для Московського Патріярхату атмосферу найбільшого сприяння – як у реєстрації дійсних та „паперових" парафій, так і в переданні майна, і в будівництві нових храмів, і в багатьох інших питаннях. Жодна інша релігійна організація в Україні, в тому числі і наша УПЦ Київського Патріярхату, не має таких фактичних привілеїв від влади, як структури Московського Патріярхату, хоч на словах постійно декларується відоме конституційне положення про рівне ставлення влади до всіх релігійних організацій.

Що це не так, свідчать події в Києво-Печерській Лаврі. Там уже тривалий час іде насильницьке захоплення приміщень представниками Московського Патріярхату – монахами або тими, що тільки зовні виглядають, як монахи. Великий колектив науковців Національного Києво-Печерського заповідника, що об'єднує ряд музеїв світового значення, піддається погрозам, образам. Про „священну війну" між заповідником і монахами в лаврі широко пише преса. Отже, ще до прийняття згаданих урядових документів, Московський Патріярхат і ті, хто спрямовує його політику в Україні, широко застосовують ті самі тоталітарні методи при поверненні майна, що його застосовували більшовики при відбиранні цього майна. Ця практика, яка брутально порушує відомий міжцерковний Меморандум про незастосування сили у міжцерковних відносинах від 1997 року, має бути припинена.

Ми вимагаємо дійсного, а не тільки декларованого рівного ставлення влади, – особливо місцевої влади, – до всіх Церков, а не тільки до однієї, що представляє Московський Патріярхат. Загальновідомо, що всі єпархіяльні архиєреї Московського Патріярхату в Україні мають катедральні собори і добротні резиденції. В той же час ряд архиєреїв Київського Патріярхату в областях України навіть не мають де жити. Так, наприклад, у Харкові, є Успенський собор, у Чернігові – Катерининська церква, у Дніпропетровську – Миколаївський собор, у Житомирі – Хрестовоздвиженська церква, у Вінниці – Казанський собор тощо. І всі вони використовуються як заклади нецерковного призначення. Але не дивлячись не неодноразові заяви УПЦ Київського Патріярхату щодо передання цих храмів під катедральні собори для наших вірних, – наші прохання під різними приводами були відхилені. Під оглядом, що частина приміщень Києво-Печерської лаври передана в користування Московському Патріярхатові, УПЦ Київського Патріярхату вимагає передання їй у користування Софійського собору в Києві, з прилеглими до нього приміщеннями.

Ми в праві вимагати від влади, щоб питання повернення церковного майна були розв'язані тільки на законній основі, за участю широкої громадськости, науковців і представників різних релігійних організацій. Тенденційність і однобокість тут абсолютно неприйнятні і ні до чого іншого не приведуть, як тільки до загострення міжцерковних стосунків з непередбаченими наслідками.

Філарет – Патріярх Київський і всієї Руси-України, **Андрій** – Митрополит Львівський і Сокальський, **Яків** – Митрополит Луцький і Волинський, **Данило** – Митрополит Чернівецький і Буковинський, **Адріан** – Архиєпископ Дніпропетровський і Криворізький, **Варлам** – Архиєпископ Чернівецький і Кіцманський, **Іоасаф** – Архиєпископ Білгородський і Обоянський, **Іоасаф** – Єпископ Івано-Франківський і Галицький, **Юрій** – Єпископ Донецький і Маріупольський, **Димитрій** – Єпископ Переяслав-Хмельницький, **Іван Драч, Павло Мовчан, Микола Поровський, Ігор Юхновський, Василь Червоній, Дмитро Степовик, Іван Діяк.**

11 квітня, м. Київ

Перебування експертів ФБР в Україні

КИЇВ. – Уряд України запросив групу експертів ФБР з рослідування вбивств проконсультувати українських слідчих у справі Георгія Ґонґадзе. Група мала зустріч зі слідчими Генеральної прокуратури, Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України.

Метою приїзду групи ФБР був обмін думками з приводу методології та стратегії розслідування стосовно Г. Ґонґадзе. Група не збиралася проводити свої розстеження.

На жаль, представники українських правоохоронців ствердили, що закони України забороняють ділитися будь-якою інформацією, що не вважається відкритою, заявили, що вони не можуть обговорювати будь-які аспекти справи, розповісти про докази чи провести спільний огляд місць, що мають відношення до справи. Внаслідок цього експерти ФБР не мали змоги надати поради, що могли б допомогти українським правоохоронним органам посунутися у розслідування вбивства Георгія Ґонґадзе.

Група складалася з експертів, що працюють для Національного центру ФБР з аналізи тяжких злочинів. Вони перебували у Києві від 8 до 15 квітня.

Національний центр ФБР часто консультує правоохоронні органи США та інших країн, надає експертну допомогу іншим правоохоронним установам; він і надалі готовий надати допомогу українській стороні.

Р. Купчинський...

(Закінчення зі стор. 1)

Малев: Есть вопрос для спецоперации. Обратились, вышли на нас – Ирак, через нашего посредника иорданского на закупку четырех „кольчуг", и сразу предлагают за них сто миллионов долларов.

Кучма: *Что такое „Кольчуга"?*

Малев: „Кольчуга" - это станция пассивного обнаружения воздушных целей....

Кучма: *Кто делает?*

Малев: Это... „Топаз"... Стоимость ее... Четыре штуки – это комплекс. За комплекс - сто миллионов.

Кучма: *Без иорданца можете продать?*

Малев: Значит, Леонид Данилович, я предлагаю, чтобы это... надо чтобы входил Леонид Васильевич со спецоперацией. Посмотреть структуру экспорта, которая у нас была в Ирак с нашей территории. Там КРАЗы ... в ящиках. Посмотреть, чем промаркировать эти ящики. То есть все должно идти отсюда в ящиках туда. А туда мы пошлем с чужими паспортами людей, которые произведут там монтаж, наладку.

Кучма: ***Надо чтоб иорданец не болтал, бля. А то еще оттуда нас проверять будут.***

Малев: А кто там будет проверять? Ну мы ж не продаем туда новое. Я имею в виду Иорданию. Не продаем. Ну шо, посмотрим внимательно...

Кучма: *Хорошо.*

Малев: Хорошо. Спасибо.

... Явний намір українського президента Леоніда Кучми продати зброю Іраку був прямим порушенням підписаних ним міжнародних договорів. Він вказав деталі транспортування до Іраку Леонідові Деркачу, главі СБУ, який виявив більш ніж просто бажання виконати цей наказ.

Транспортування було таємно реалізовано.

Прихильники політичної партії УНА 16 квітня пікетували будинок Лук'янівського ізолятора в Києві, вимагаючи звільнення 15-ти членів УНА, арештованих підчас анти-президентських виступів 9 березня 2001 р. *Фото УНІАН*

Шановні читачі!

Просимо у своїх статтях і листах обов'язково подавати число телефону для полегшення спілкування з вами. Також просимо не надсилати копії статтей, надісланих в інші видання. Редакція відхилятиме ті статті, які вже з'явилися в інших газетах. Ми змушені ще раз повторити відому істину, що редагування, скорочення статтей і зміна заголовків (зі збереженням змісту публікацій) є правом редакцій газет.

Редакція „Свободи“

АМЕРИКА І СВІТ

Папа запросив кардиналів „на розмову“

ВАТИКАН – 15 квітня офіційні чинники повідомили, що Папа Іван Павло II наступного тижня скликає керівників Римо-Католицької Церкви Сполучених Штатів на зустріч у Ватикані, щоб обговорити зростання в США числа скандалів, пов'язаних зі статевою наругою. Як повідомили 16 квітня офіційні чинники Ватикану, у зустрічі мають взяти участь кардинали найбільших римо-католицьких дієцезій у Бостоні, Нью-Йорку і Лос-Анджелесі. Зустріч у Римі буде спробою для Ватикану обмежити шкоду, завдану скандалами у США Римо-Католицькій Церкві. Крім того, у заяві 16 квітня підкреслюється також і те, що зустріч узгіднить напрямні, „ спрямовані на відновлення почуття безпеки та заспокоєння родин і довіри до священиків і вірних“.

Осама бен Ладен знову на телеканалах

ВАШІНҐТОН. – Базована у Катарі арабська телевізійна станція „Аль Джазіра“ показала відеозапис, у якому один з учасників нападу 11 вересня читає свій заповіт. На уривку з відеоплівки, яку вповні буде показано 18 квітня, також є раніше невідомі кадри Осами бен Ладена та його заступника Аймана Аль-Завахірі. За повідомленням „Аль-Джазіри“, Ахмад аль-Хазнаві аль-Гамді є одним з викрадачів літака, що розбився у Пенсильванії. Відеозапис, який, за твердженням представників телеканалу, був ретельно перевірений, вперше засвідчує, що викрадачі знали заздалегідь про їхню самозгубну місію. „Аль-Джазіра“ також твердить, що запис був зроблений кимось з прихильників „Аль-Кайди“ чи наближених до неї за шість місяців до терористичних акцій 11 вересня.

Перед будинком Конґресу тисячі демонструють на підтримку Ізраїлю

ВАШІНҐТОН. – Десятки тисяч американців зібралися 15 квітня біля будівлі Конгресу США в Вашінгтоні, щоб висловити свою підтримку Ізраїлю. Заступник секретаря Департаменту оборони США Пол Вулфовіц, виступаючи за дорученням Президента США Джорджа Буша, передав присутнім слова Президента, що тероризмові та ненависті до Ізраїлю має бути покладено край. Але коли він сказав, палестинці так само, як ізраїльтяни, є жертвами насильства на Близькому Сході, то його виступ засвистали. Спікер Палати Представників США Ричард Ґепгардт наголосив, що пошуки вирішення палестинсько-ізраїльського конфлікту не можуть бути використані для підтримки тероризму. В акції брали участь також інші члени Конгресу, виступали представники єврейських організацій, колишній посадник Нью-Йорку Рудольф Джуліяні та колишній прем'єр-міністер Ізраїлю Біньямін Нетаньягу.

США допомагатимуть Азербайджанові боротися з тероризмом

НЬЮ-ЙОРК. – Конгрес США схвалив плян розширення співпраці з Азербайджаном, який передбачає надання цій країні допомоги у галузі безпеки та боротьби з тероризмом. Про це заявив 15 квітня координатор Державного департаменту з питань сприяння країнам колишнього Радянського Союзу Віліям Тейлор. Америка надасть допомогу Азербайджанові в таких напрямках, як відстежування фінансових потоків, що йдуть до терористичних груп, боротьба з відмиванням грошей, корупцією, а також охорона державного кордону. В. Тейлор відзначив, що США поглиблюватимуть співпрацю з Азербайджаном і у військовій галузі. „Наші військові тепер зможуть співпрацювати з армією Азербайджану, яка забезпечить у разі необхідности проїзд американських збройних сил і тилового забезпечення через коридор, що веде до Центральної Азії“, – наголосив координатор Держдепартаменту США.

Слідами славного діда

САН-ДІЄҐО, Каліфорнія. – Американський пілот Ерік Ліндберг – внук знаменитого льотчика Чарльса Ліндберга – вирішив повторити досягнення свого діда і одноосібно перелетіти літаком через Атлантичний океан. Ліндберг-молодший 14 квітня вилетів зі Сан-Дієго одномоторним літаком. Він здійснить зупинки у Сант-Луїсі та Нью-Йорку, звідки у травні відлетить за маршрутом діда. Чарльс Ліндберґ у травні 1927 року став першою людиною, якій вдалося подолати Атлантик літаком. Його політ із Нью-Йорку до Парижу тривав 33 з половиною години. Ерік Ліндберг уважає, що йому знадобиться удвічі менше часу.

Усунений президент Венесуелі знову при владі

ВАШІНҐТОН. – Після повернення 15 квітня до влади у Венесуелі президента Юго Чавеса США вимагають від нього чітко заявити про свою відданість демократії. Про це йдеться в офіційному повідомленні Державного департаменту, в якому, однак, немає прямої згадки про Чавеса. Натомість радник американського президента з питань національної безпеки Кондоліза Райс безпосередньо закликала венесуельського керівника зробити висновки з тимчасового відсторонення від влади. Юго Чавес знову став президентом Венесуелі через два дні по тому, як 12 квітня був змушений піти у відставку під тиском військових. Більшість латиноамериканських країн привітали його повернення до президентського палацу в Каракасі.

У Південній Кореї розбився китайський літак

СЕУЛ, Південна Корея. – Під час аварії китайського літака вранці 15 квітня поблизу південнокорейського міста Пусан вціліли 49 осіб з понад 160, які перебували на його борту. „Боїнг-767“ державної авіокомпанії „Ейр чайна“ виконуючи полет із Пекіну до Пусану, намагався приземлитися на летовище в Пусан, однак йому зашкодили погодні умови. Літак впав поблизу мешканевого кварталу, однак внаслідок катастрофи ніхто з мешканців того кварталу не постраждав. Більшість пасажирів літака становили південнокорейці, які поверталися додому після подорожі до Китаю. Слідчим вдалося знайти одну з „чорних скриньок“ літака.

ЕС надасть Україні „сусідський“ статус

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – Україна привітала пропозицію Великої Британії, підтриману Европейським Союзом, щодо надання спеціяльного „статусу сусіда“ Україні після того, як ЕС розшириться на схід континенту.

Виступаючи 16 квітня в прямому етері Української Служби Бі-Бі-Сі, державний секретар міністерства закордонних справ України Олександер Чалий сказав, що „ініціятива Британії – це крок у правильному напрямку, однак вона дещо стриманіша, ніж українські очікування“. Він також додав, що на момент розширення в 2004 році Україна також хотіла б одночасно вийти і на підписання угоди про асоційоване членство з ЕС. За словами О. Чалого, пропозиція Британії, підтримана ЕС, „дає сигнал на майбутнє членство України в ЕС“. Лондонська „Файненшел Таймс“ написала 16 квітня, що під час датського президентства у ЕС, яке розпочинається в липні, Европейська комісія спробує випрацювати правове визначення „спеціяльного статусу сусіда“. Газета зазначає, що такий статус має супроводжуватися графіком, згідно з яким трьом країнам буде запропоновано поступову лібералізацію торгівлі в межах ЕС – за умови , що вони запровадять економічні та політичні реформи і покращать ситуацію з правами людини. Такий статус ЕС плянує надати Україні, Молдові та Білорусі.

Дехто з українських аналітиків висловив стурбованість тим, що Україна отримає такий же статус, як Білорусь та Молдова, однак О. Чалий сказав, що в цій групі Україна є провідником з точки зору економічної ситуації, стабільности та глибини внутрішніх реформ.

У листі, яким супроводжувалися пропозиції, надіслані міністрам закордонних справ ЕС, британський міністр Джек Стро пише, що Европейський Союз має прямий інтерес у тому, щоб сприяти вирішенню проблем, викликаних самими цими трьома державами, а також їхніх внутрішніх проблем.

„Файненшел Таймс“ далі пише, цитуючи листа Дж. Стро, що через три роки, коли до Евросозу увійдуть три балтійські держави, п'ять країн Центральної та Східньої Европи, Кипр і Мальта, на нових кордонах організації постануть проблеми прикордонної злочинности, перемитництва і нелеґальної міграції.

Втім, уряди Польщі та Угорщини прагнуть, щоб Евросоюз надав Україні, Молдові та Білорусі бодай якусь перспективу – забезпечивши в такий спосіб стабільність у регіоні, приборкання іміграційних потоків і сприяння реформам. Британія та інші країни вчора визнали слушність таких пропозицій.

А загалом пропозиції, на думку газети, свідчать про розуміння всіма країнами нинішнього складу ЕС, що переговори про розширення організації мають завершитися до грудня, коли закінчується датське президентство – або на початку наступного року.

Бі-Бі-Сі

Колін Павел...

(Закінчення зі стор. 1)

військ з палестинських територій.

Незважаючи на перебування К. Павела на Близькому Сході, бойові акції не припинялися. У Дженіні – таборі палестинських біженців бої мали тяжкі наслідки.

Палестинська сторона стверджує, що там загинуло сотні осіб. Натомість командири ізраїльського війська кажуть, що загиблих в Дженіні було кілька десятків. Щоб зпобігти всяким поголоскам, Ізраїль попросив Міжнародний Червоний Хрест прислати своїх працівників для перевірки кількости похованих жертв.

Західні коментатори пильно стежать за ізраїльсько-палестинським конфліктом і дипломатичними спробами секретаря Державного департаменту США Коліна Павела. Газета „Нью-Йорк таймс“ у редакційній статті схвалює його дипломатичні заходи. Серед іншого, газета подає ізраїльську пропозицію проведення міжнародної конференції з проблем Близького Сходу під егідою Сполучених Штатів. Згідно з пропозицією Арієла Шарона, у цій конференції, крім Ізраїлю, палестинців та американських посередників, мали б взяти також участь представники Йорданії, Єгипту, Савдівської Арабії і Мароко. Якщо таку конференцію вдасться організувати і поставити на її порядок денний савдійські мирні пропозиції, пише на закінчення газета, то тоді можна було б сподіватися на справжній прогрес в установленні миру на Близькому Сході.

Аналізуючи нинішній розвиток подій в тому регіоні, британська газета „Індепендент“ підкреслює, що для припинення кровопролиття і відновлення переговорів А. Шарон повинен визнати необхідність політичного вирішення конфлікту, який неможливо вирішити силою. При цьому, як підкреслює газета, у мирному процесі потрібна безпосередня участь Сполучених Штатів. Тим часом, згідно з останніми опитуваннями громадської думки, понад 60 відсотків американців уважають дії ізраїльських військ на палестинських територіях виправданими.

73 відсотки погоджуються з Президентом Джорджем Бушем, який назвав палестинського керівника Я. Арафата „брехуном“, який порушує всі обіцянки. Але антиізраїльські настрої в Організації Об'єднаних Націй тепер також значно посилилися – цьому, очевидно, сприяють щоденні телевізійні репортажі про бойові дії ізраїльської армії, на що ізраїльський представник в ООН Єгуда Ланкарі відзначив, що чомусь майже ніхто не засуджує дії палестинських самогубців-бомбовиків і не згадує, що палестинська адміністрація виплачує гроші родинам загиблих терористів.

Х.В.- Ф.

Науковий світ і українська громадськість сумують з приводу смерти визначного вченого Юрія В. Шевельова

В зв'язку з відходом у вічність українського вченого-мовознавця зі світовим ім'ям – Юрія В. Шевельова – до „Свободи" надійшла велика кількість співчуттів і відгуків на цю сумну подію. Нижче друкуємо, з деяким ущільненням текстів, окремі з них.

В останні роки Україна по-новому відчула для себе велич наукового таланту, змогла об'єктивно оцінити вершинні в сучасному мовознавстві, літературознавстві й культурології праці Юрія Шевельова. Ідеї вченого продемонстрували славістам усього світу притягальну силу українознавства, бо в його працях через вивчення проблем історії української мови, історії українства проступали складні історичні долі усіх слов'ян.

Б. Є. Патон,
президент Національної академії наук України

* * *

Наукове товариство ім. Шевченка в Україні глибоко сумує в зв'язку з непоправною втратою для української науки та світового мовознавства – відходом у вічність дійсного і почесного члена НТШ, лавреата медалі НТШ ім. Михайла Грушевського, професора Юрія Шевельова (Юрія Шереха). Він був справжнім велетом української філологічної науки, найвидатнішим українським мовознавцем сучасности, який своєю харизматичною особистістю оконтурив увесь формат української мовознавчої славістики другої половини XX ст.

Олег Романів, голова НТШ в Україні
Олег Купчинський, науковий секретар

* * *

Багатогранний науковий талант, широкий спектр особистих якостей ставить Юрія Шевельова на чільне місце в українському літературота мовознавстві. Пам'ять про Юрія Шевельова – непересічну особистість, відомого вченого-філолога, назавжди вкарбована у свідомості людей, небайдужих до ідеї духовного відродження української культури. Висловлюю глибокі співчуття близьким та колегам покійного.

Анатолій Зленко,
міністер закордонних справ України

Alma Mater сумує з приводу кончини почесного доктора Харківського національного університету імені Василя Каразіна, великого філолога-славіста, видатного діяча української культури, талановитого письменника-публіциста Юрія Шевельова.

В. Бакіров, ректор

* * *

Ім'я Юрія Шевельова навічно закарбоване на скрижалях української історії і культури. Сучасна Україна прийняла від Юрія Шевельова його унікальний творчий і науковий талант і нині залишається в боргу перед ним – у боргу, чиє повернення пролягає через повноцінне відродження українського духу, слова і мислі. Від імені Постійного представництва України при ООН і від себе особисто висловлюю свої найглибші співчуття рідним, близьким, учням і послідовникам Юрія Шевельова.

Зі скорботою,

Валерій Кучинський,
постійний представник України в ООН

* * *

Приголомшені сумною звісткою – смертю видатного ученого в галузі літературознавства, мовознавства, культуролога і мистецтвознавця, людини унікального таланту Юрія Шевельова. Книжки незабутнього Юрія Володимировича стали фактом і фактором інтелектуального життя сучасної України, з яких учені та молодь дістали нарешті щасливу змогу черпати сміливі ідеї з праць великого вченого та розвивати їх – і це означає, що Юрій Шевельов (Шерех) уже навіки повернувся в незалежну Україну.

Від імені Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ –

Микола Жулинський

Науковці Інституту української мови НАН України глибоко сумують у зв'язку зі смертю одного з найбільших українських філологів, ученого зі світовою славою, професора, академіка Національної академії наук України, Української Вільної Академії наук у США Юрія Шевельова (Шереха) і висловлюють співчуття друзям та колегам покійного

Від імені науковців Інституту –
В. В. Німчук, член-кореспондент НАН України

* * *

Співчуття з приводу смерти Юрія Шевельова надійшли також від установ:
Генеральний консул України в Нью-Йорку Сергій Погорельцев,
Інститут мовознавства ім. О. Потебні (В. Скляренко, член-кореспондент НАН України);
Наукове Товариство ім. Шевченка Амери-ки (голова д-р Лариса Онишкевич),
Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді (д-р Дарія Даревич, голова);
Львівський театр ім. Леся Курбаса;
Філологічний факультет Харківського університету ім. В. Н. Каразіна;
Філологічний факультет Київського університету ім. Т. Шевченка.

* * *

Співчуття надіслали колеги-мовознавці: **проф. Олександер Пономарьов** (Київський національний університет); **проф. Павло Гриценко** (Інститут української мови НАН України); **проф. Ніна Клименко, проф. Іван Вихованець** (Інститут української мови НАН України); **доц. Любіца Баботова** (завідувач катедри української мови, Пряшівський педагогічний університет); **проф. Фелікс Чижевський** (керівник відділу української філології університету Марії Кюрі-Склодовської в Люблині); **проф. Вільям Шмальстіґ** (катедра славістики і германістики Пенсильванського державного університету).

Його науковий ...

(Закінчення зі стор. 1)

вжди залишався в українській материковій історії та культурі –завдяки науковому генію Юрія Шевельова українську мову було чи не вперше в історії введено в контекст світової славістики. А його праці „A Historical Phonology of the Ukrainian Language", „A Prehistory of Slavic: The Historical Phonology of Common Slavic", „Українська мова в себе вдома сьогодні й завтра", „The Ukrainian Language in the First Half of the Twentieth Century (1900-1941): Its State and Status" та ін., де обґрунтовано походження, автентичність, єдність і відмінність насамперед трьох „братніх мов" - української, російської і білоруської, мають епохальне значення як для славістичної науки, так і для утвердження самобутности української мови й українського народу у родині великих народів світу.

Результати цих праць, їхню вагомість і резонанс можна порівняти до діяльности хібащо цілого академічного інституту.

Він був особою маштабного інтелектуального калібру, і кращі інтелектуальні інституції світу це оцінили. У 1950-1952-их роках він – професор-лектор російської та української мов університету в Люнді (Швеція), в 1952-1954-их – професор Гарвардського університету, а від 1954-го й до самого виходу на пенсію – професор слов'янської філології Колюмбійського університету. Юрія Шевельова запрошували з викладами п'ятнадцять найпрестижніших університетів світу, серед яких і Києво-Могилянська академія.

Протягом 1959-1961-их і 1981-1986-их років Ю. Шевельов був президентом Української Вільної Академії Наук (УВАН) у США, а від 1989 року він – почесний президент УВАН. 11 квітня 1991 року професора Шевельова обрано (одним із перших) закордонним членом Національної академії наук України, а у 2000 році його удостоєно Національної Шевченківської премії.

Академік Шевельов прожив довге, почасти тяжке, але прекрасне життя. Його наукова й літературна спадщина – свідчення цього. Україна й світове українство втратили свого великого сина. Він був вибагливим і вимогливим, ідеалістом і скептиком, критиком і естетом... Невблаганна смерть зупинила його земне буття, але віднині він не тільки був й творив серед нас, але й є, й залишається... Тому що науковий геній Юрія Шевельова належить безсмертю.

Нехай пухом йому буде американська земля. Пам'ять про нього назавжди збережеться в наших серцях.

Від імени Управи і членів УВАН у США -

Олекса Біланюк,
президент

В грудні 1998 року, під час відзначення в УВАН 90-річчя від дня народження проф. Юрія Шевельова, разом з ним зфотографувалися Теодор Костюк, Тамара Булат, Олекса Біланюк, Аня Процик, Оксана Радиш, Богдан Рубчак, Ася Гумецька, Євген Федоренко, Альберт Кіпа, Мотря Мілянич. Фото: архів Є. Федоренка. Фото 1-ша сторінка: архів Н. Світличної

Наприкінці травня, в сороковий день по смерті світлої пам'яті Юрія Шевельова, УВАН у США проведе ряд заходів для вшанування його пам'яті. Про дати буде заздалегідь повідомлено.

Управа УВАН

Дзвін Чорнобиля б'є 16-ту роковину

Сумна тінь Чорнобиля дійшла до 16-ої річниці, а світ щойно починає розуміти наслідки великої трагедії, яка заторкнула не тільки північну Україну та половину Білорусі, але навіть Швецію, Норвегію, Ірляндію, Грецію, частину Аляски й Алеутських островів. Декотрі наслідки Чорнобиля, зокрема ненормальний приріст рака щитовидної залози серед дітей і дорослих в Україні та Білорусі, вже стали безперечними. Цей приріст своєю причиною міг мати тільки вибух у квітні 1986 року, коли у повітря здійнялося більше радіяції, ніж 90 гірошімських бомб. Повноти інформації про Чорнобиль нагально вимагає контекст світової боротьби проти тероризму, адже події минулого вересня і гльобальна загроза тероризму спонукають думати про безпечність американських ядерних електростанцій. Новостворений Департамент оборони батьківщини (Homeland Defense) під проводом колишнього губернатора Пенсильванії Тома Риджа почав розглядати вже не тільки теоретичні можливості терору на атомних станціях, але реальну привабливість реакторів для терористів-самогубців, які хотіли б заподіяти максимальної шкоди Америці.

Після 11 вересня минулого року американський уряд заборонив усім літакам наближатися до ядерних станцій, військові стали на варту довкола комерційних реакторів. Політики і коментатори в штаті Нью-Йорк відверто висловлюють сумніви, чи не було б краще закрити атомну станцію в Індіян-Пойнті, яка знаходиться тільки 20 миль на північ від міста Нью-Йорку.

Американці за натурою – оптимістичний народ, і тому Президент Буш у своїх промовах заохочував громадян країни повернутися до нормального життя, не піддаватися журбі і зневірі. Крім цього, уряди в багатьох містах почали перевіряти готовість до евакуації населення довкруги атомних станцій. Беручи під увагу гіркий досвід Чорнобиля, американські урядові чинники вже утворюють запаси таблеток йоду, щоб не повторити фатальної помилки совєтського уряду, який не спромігся охоронити дітей і дорослих від зараження радіоактивним йодом.

Після 11 вересня Чорнобиль знов став суттєвою темою дискусій. Дебати про безпеку ядерної індустрії знов загострюються з нової точки зору. В цьому році Конгрес під натиском під Президента Буша і Департаменту енергетики розглядає питання про доставу високо-радіоактивних відпадків в Юкку в Неваді (Yucca Mountain Permanent Waste Repository). Якщо здійсниться плян Президента і ядерної індустрії, уряд невдовзі дозволить відвозити тисячі контейнерів ужитого радіоактивного палива на захід. Ці контейнери будуть везти по американських автострадах чи залізницями до Невади. Екологічні критики цієї політики, як от колишній кандидат на пост Президента Ралф Нейдер, вже саркастично назвали цю політику „мобільним Чорнобилем". Їхні опоненти вважають, що „зелені" перебільшують реальність загрози і що відвезення відпадків в Неваду набагато безпечніше, ніж тримати їх в надземних басейнах, наповнених водою, на території реакторів. І все ж це занепокоює – чи уряд зможе гарантувати безпечність тисячі контейнерів під час перевезення вантажними автами чи потягами?

Словом, сьогодні Чорнобиль для Америки – це вже ближча і глибша проблема, ніж некомпетентність совєтських інженерів і несумлінних епидеміологів. Дебати про наслідки Чорнобиля набирають не екзотичної, але конкретної і ургентної барви для американського суспільства.

Тим більше важливо розглянути наслідки Чорнобиля у всьому їхньому обсязі і не обмежувати наукову аналізу лише проблемою рака щитовидки чи – психологічним впливом катастрофи. Ось уже 16 років міжнародне агентство МАГАТЕ пробує заглушити раціональні застереження світової громади, ігноруючи неспростовні докази збільшення тяжких захворювань після аварії. Наслідуючи Михайла Горбачова і колишнє Політбюро ЦК КПРС, ці „експерти" пробують збаламутити світову громадську думку, відвернути її від серйозних, довготривалих наслідків Чорнобиля.

Автор редакційної – Олесь Кузьма, виконавчий директор Фонду допомоги дітям Чорнобиля

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про харків'янина, який полюбив Львів

Вчора довелося знову іти до „Яреми" – так ми, ньюйорчани, називаємо давнє традиційне похоронне заведення, в якому раз-у-раз тепер зустрічаємося, прощаючи відомих і менш відомих членів нашої спільноти. Тим разом довелося прощати одного з провідних наших інтелектуалів-науковців – проф. Юрія Шевельова. То ж усі слова ішли у напрямі прославлення його як науковця, якого праці та слава залишаться назавжди, увічнені у книжках, доповідях та пам'яті сучасників.

Мені, однак, стоячи перед труною, вбачалися несподівано зовсім інакші картини та зовсім інакший Ю. Шевельов. Я бачила „мій" Львів у 1943 році та тісні приміщення Українського видавництва, в яких вперше зустріла високу постать професора Шевельова в оточенні групи осіб, що, як і він, приїхали з Харкова. Були там Оксана С., „Вова" Куліш, Юрій Лавріненко та інші, яких вже не пригадую. Але усім їм передував Юрій Шевельов, а його дружба з нашим проф. В. Сімовичем, якого усі ми звали „дядя Вася", відразу поставила його у зовсім окрему категорію. З повагою, але сердечністю, питоменною для львів'ян, ми, члени цієї групи, що працювала у Видавництві, вітали його кожночасно серед нас, а часом прислухувалися до його дискусій з д-ром М. Шлемкевичем, головою нашого „колективу", з проф. І. Крип'якевичем чи Юрком Стефаником. В тих роках мені, як наймолодшій, не годилося втручатися у високоінтелектуальні дискусії, але з яким захопленням я їх слухала!

Вчора у „Яреми" я немов бачила їх усіх знову. Вони пересувалися крізь призму невидного далековида, такі далекі і такі близькі, а мій погляд раз-у-раз спинявся на постаті Оксани С., що струнка і немов незмінена віддалю шістдесяти років сиділа у першому ряді. Довго вночі я сиділа відтак, переглядаючи ще раз спомини Ю. Шевельова, немов бажаючи продовжити нитку картин і думок, що їх навіяло прощання у „Яреми". Ще раз перечитувала частину про перебування у Львові, про усі думки і переживання, що полонили цю непересічну людину. Із усіх цих рядків та сторінок не важко було відчути зовсім винятковоє ставлення, що мала ця людина до нашого спільного улюбленого міста – Львова. Якась невідома сила тягнула його туди вже у часи першої окупації, і ця сама сила привела його до Львова, як найкращої пристані в часі воєнної хуртовини.

Усі воєнні негаразди, ціла його часом критична настанова до львів'ян-людей забувалися, коли читала так незвичні для аналітичного роздумування рядки: „... Бо для мене Львів був Україна, і поза нею в ньому нічого не існувало... „Не хочеться вірити, що цей холодний аналітик, критик таких різних проявів українського життя так беззастережно міг полюбити це моє родинне місто, що представлялося йому у недуже ясному світлі неспокійних сорокових років. Шістдесят років минуло з того часу, і вчора правом природи ми прощали Ю. Шевельова – відомого науковця, холодного аналітика і беззастережного критика деяких проявів українського життя та його представників. Але я, відкривши його спомини, читала ще раз і ще раз його рядки про це місто, що ми любили кожен на свій спосіб. „Для мене це був захват могого найглибше відчутого медового місяця в обіймах уявного міста князя Льва і Лева. І була це така злива щастя, що вона навіть переплеснулася в перші повоєнні роки. Щастя позірного, уявного, самотужки вигаданого й створеного, – але хіба, зрештою, не кожне щастя буває саме таке?"... пише він.

Дякую Вам професоре, що Ви залишили пам'ять про моє родинне місто таку теплу та щиру, як вона є у багато „вроджених" львів'ян. Тепер Ви вже можете мандрувати нашим Львовом скільки завгодно, маючи товариство усіх цих наших спільних знайомих із львівських незабутніх часів.

О-КА

Помер д-р Володимир Боднар

Св. п. д-р Володимир Боднар

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Ділимося сумною вісткою з нашими читачами, що 8 квітня, після короткої і несподіваної недуги, у Пармі біля Клівленду помер довголітній дописувач нашої газети „Свобода" і відомий громадський діяч д-р Володимир Боднар. В. Боднар народився 20 березня 1915 року в Николовичах біля Мостиська в Галичині, в родині о. Євгена і Стефанії Боднарів. Середню освіту здобув у Жовкві. Після матури студіював у Львові, де, крім того, займався своїм улюбленим ділом – співом.

Початок Другої світової війни в 1939 році перервав його студії. Осінню того року В. Боднар потрапляє до Відня, де вступає в Музичну академію та закінчив її. Там же у 1947 році отримує диплом економіста. З наближенням „совєтських визволителів" виїздить з Відня та опиняється в Тиролі, де включається у відомий хор „Ватра" під батутою Лева Туркевича. З хором, як соліст, концертує по містах Швайцарії, південної Німеччини і Австрії.

У 1949 році разом з хористами еміґрує до Філядельфії у США, де невдовзі одружується з Любою Гурко. Наступного року з дружиною переїжджає до Клівленду, Огайо, де, крім праці в банку, активізується у всесторонньому житі української громади. Був членом управи НТШ, кредитівки, радним церкви Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі, головою Пластприяту. Крім того, пише статті та репортажі до преси, а на хвилях Української радіопрограми виступає з коментарями на різні актуальні теми міжнародної політики.

Св. п. д-р В. Боднар залишив у невідрадному смутку дружину Любу, дочку Ліду та сина Мирона з родинами, рідних , друзів і всю українську громаду.

Похований 12 квітня на парафіяльному цвинтарі церкви Покрова Пресвятої Богородиці.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

У листах – життя громади

Пошта доставила з Парми, Огайо, листи від **д-ра Володимира Боднара**, а телефон водночас приніс звістку, що це були останні праці людини, яка відійшла в інший світ. Від нього саме надійшов відгук про книжку Ганни Позняк-Скрипник „Мені було дев'ятнадцять", видану в Києві минулого року. Авторка розповіла про свої 10-річні поневіряння у сибірському таборі. Спонзорами видання стали лікар Степан Дудяк і його дружина Люся. Д-р Володимир Боднар написав також відгук на книжку Ігоря Старосольського „Крутими дорогами", у якому, піддкреслив: „Духовість Шухевичів – Старосольських пройшла важкі випробування, і вічна пам'ять про них житиме у наших серцях і молитвах завжди". Віднесімо цю певність і щодо св. п. Володимира Боднара.

Пошта з України принесла добірку віршів **Миколи Ясененка** з села Любомирки, Кіровоградської області, один з яких оспівує осінь:

Ось і літо промайнуло,
Знову осінь на порі,
Хліб печений, груші стиглі,
Мед бджолиний на столі.
Лист кленовий опадає,
Під ногами шелестить,
Журавлиний довгий ключик
В небі синьому летить.
На березі, на тополі,
Листя майже вже нема.
Скоро, скоро, незабаром
Прийде віхола-зима.

Іван Гвозда з Сиракюз переслав вірш Олександра Томорокса з Української церкви п'ятдесятників, який походить з Донбасу. Автор вірша закликає:

Доволі вже!
Хай день новий настане.
О, пробудись, народе мій,
Схили коліна, серцем та устами
Зверни до Бога голос свій.

Микола Горішній з Линдгорсту, Н. Дж., теж написав вірш „Сумне, але правдиве", у якому є заклик до діяспори:

Україною зростаймо,
Як одна родина.
Рідні цінності плекаймо
Від батька до сина.

Максим Царенко з Вінниці надіслав докладне дослідження помилок і недоречностей, що зустрічаються на нагородах, які від імені неіснуючого вже СССР випускає так звана „Постійна президія з'їду народних депутатів СССР" і вручає громадянам України. Усе це можна віднести до категорії анахронічних дивацтв, але у листі автора є повідомлення, що карбує нагороди колишнього СССР, а також Придністров'я і Нагорного Карабаху державний Монетарний двір у Санкт-Петербурзі, Росія. Така негарна практика важливої державної установи схожа на провокування сусідніх країн.

Роман Ташлицький з Луцька повідомляє про Велику раду паланки пластового загону „Червона калина", яка відбулася 16 березня у Львові і переобрала кошовим отаманом Олега Климчука.

Проф. Віра Боднарук з Чикаґо повідомляє про Всеукраїнський конкурс юних поетів і композиторів, який спонзорують „Просвіта", національні спілки письменників і музик. Конкурс триває від березня до жовтня нинішнього року. Фінал – 9 листопада у Києві.

З Києва **Сергій Брунь** повідомляє про вечір міської організації ОУН, присвячений пам'яті Олени Теліги. Голова української громади в Боснії **о. Петро Овад** з Прнявору разом з Великоднім вітанням пише про нинішню турботу – треба зібрати кошти на літні табори для сотні українських дітей цієї країни.

Надійшло кілька копій публікацій про Україну в інших виданнях. **Олекса Симка** з Нью-Джерзі надіслав розповідь „Таймсу" про перевезення зі США і встановлення у Тернополі скульптури Джонсона Ательєра „Зустріч". Від **Зиновія Квіта** з Філядельфії надійшли копії публікацій газети „Український дім" про українців Воронезької области Росії. А **д-р Осип Оришкевич** з Прінстону, Н. Дж., надіслав цікаві спостереження Романа Желязного про сучасних росіян, опубліковані в польській газеті „Нови дзєннік" під заголовком „Російське море розкоші".

Осип Панчишин з Чикаґо розшукав у своєму архіві і прислав опубліковану раніше у періодиці добірку листів, які писали українці з примусових робіт у Німеччині.

Д-р Федір Янчик з Праги додає до статті Ярослава Стеха про піяністку Софію Дністровську вістку, що у її перепохованні в Ужгороді найбільше зробив лікар з Кошиць, Словаччина, Андрій Рихла.

„Я живу в Америці, і хочу більше знати про неї, бо багато старших віком людей не можуть добре чути телевізійні новини, а вони дуже цікаві. „Свободу" я читаю понад 25 років. Варто вміщувати більше лікарських порад, а також спогадів про минуле. В Америці старші люди усе це знають, а в Україні треба розповідати про минуле. Забагато писанини, як і хто виступав, як і що грали. Про це можна інформувати коротко", – радить **Ельвіра Підперилів** з Елкінс Парку, Па.

Ще один критичний лист надіслав **Едвард Кухар** з Говел, Н. Дж., який не погоджується з вживанням назви риби – „форель", яке походить з французької мови, тоді як, пише він, „гуцули і бойки звуть цю рибу українським словом, котре з'вляється в інших мовах слов'янського походження". Назва форелі наводиться у лексичних словниках, а гуцульського слова автор листа не подає. Можливо, йдеться по запозиченого з польської мови „пструга"? В іншому листі **Едвард Кухар** звертається до О-КИ з подякою за публікацію, присвячену Зривові Закарпатської України у березні 1939 року, як важливої частини історії усієї України.

Богданові Кабі сподобалось число 10 тижневика і він пише, що варто кожен випуск робити таким же цікавим.

Ще про „Рік України в Росії"

Справді, як уже зазначалося на сторінках „Свободи", Рік України в Росії – ідея банальна. Вияв особливої уваги до України, на перший погляд, може видатися „благородним".

Біда, однак, в тому, що історичний досвід змушує сумніватися – чи така увага серйозна і ділова, чи це „запрошення в мишеловку", як висловлюється Паняк у „Літературній Україні" за 17 січня ц. р. Зрештою, це справа Росії. Одночасно в контексті, мабуть, того ж Року України в Росії нав'язується не менше банальна ідея „зближення" України з Росією. Зближення звучить „доброзичливо", а от вияснити, як і коли Україна „віддалилася" від Росії, ніхто не пробує.

Правду кажучи, і за царату і за совєтських часів повсякчасна присутність Росії в Україні була традицією. Сьогодні Росія намагається зберегти цю традицію.

А в Україні тим часом продовжуються скандали, інтриґи, вбивства і безрезультатні пошуки злочинців, безчинства Російської Православної Церкви, „векторна" невизначеність, баталії за двомовність та багато інших юридичних і кримінальних порушень, зокрема і в зв'язку з парляментськими виборами.

Щоб позбутися цих негараздів, потрібні якісь радикально нові кроки. Для початку, наприклад, оголосити 2003 рік в Україні „Роком без Росії".

Іван Даниленко,
Нью-Джерзі

Підпис був неправильний

Просимо „Свободу" допомогти у виправленні неточності в „Альманаху Карпатського Лещетарського Клюбу" виданому в 1989 році. На стор. 213 зазначено під світлиною прізвище д-ра Ярослава Рожанковського, тоді як насправді це є знимка д-ра Мирослава Орловського. За цю неточність редакційна колеґія „Альманаху КЛК" перепрошує заторкнені особи.

Редколеґія „Альманаху КЛК"

Випишіть „СВОБОДУ"!

Ціни за передплату (в американських долярах):

	Рік	Півроку
Член УНСоюзу	45.00	30.00
Не член УНСоюзу	55.00	35.00

❑ Передплата включена ❑ Прошу надіслати мені рахунок

Прошу вислати „Свободу" на адресу:
(Print in English):

Name______________________________

Address:___________________________

City: ____________________ State: ____________

Country: __________________ Zip code: __________

Tel.: ( ) ________________

❑ Член УНСоюзу, ____________ Відділ

Відділ передплати: (973) 292-9800, додатковий 3042

Ветерани Дивізії дякують добродіям

Дорогі друзі-побратими та громадяни доброї волі, які збирали одяг, взуття та інші речі для нашого Братства, складаємо вам усім щиру подяку. Зокрема дякуємо Я. Бачинському, Д. Ліщинському, Б. Кутному, М. Кулиничеві, Я. Закалюкові, З. Завадовичеві, Ворикові, а також тим побратимам, які не подали своїх адрес.

Ми розділили ті речі серед членів Братства та серед вдів. Окрему подяку складаємо шановним Тетяні і Володимиру Демчукам.

М. Бендина,
голова львівської Станиці
Галицького Братства I УД УНА

Перша реґіональна енциклопедія

З'явилася нова книжка „Валківська „Енциклопедія" Івана Лисенка (видавництво „Рада", М. П. Коць, Київ, Харків, Нью-Йорк, 2000 рік). Це перше реґіональне енциклопедичне видання в Україні, створене за всіма засадами енциклопедичної літератури.

Основні спонзори – Мар'ян Коць (США) та полковник Микола Ольховський (Москва). Всім уродженцям Валківщини раджу негайно придбати книжку, бо наклад її невеликий – лише 500 примірників. Адреса Івана Лисенка, в якого можна замовити книжку: вул. Вінницька 8, кв. 36, 03151 Київ, Україна. Ціна книжки – 20 гривень.

В. Токар,
Канада

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Стратегії виживання менших братських установ

За дозволом Говарда В. Гейдорна, актуарія фірми „SSG" котра довгі роки обслуговує братські установи і добре ознайомлена з їхніми проблемами, головний секретар УНС Марта Лиско переклала його статтю і сьогодні пропонує її нашому членству та ширшому колу читачів „Свободи". Тема публікації і її висновки особливо важливі тепер, коли УНСоюз наближається до своєї 35-ої Конвенції.

Чи кінець є неминучим?

На думку Дейвида Брамонда, головного адвоката Національного Братського Конгресу Америки (NFCA), братські установи – це „назагал інституції XIX століття". Він припускає, що ці установи невдовзі стануть реліквіями минулого. Чи справді ми підходимо до неминучого кінця братських установ, якими ми знаємо їх сьогодні? Відповідь на це запитання є: можливо. Самі кошти, пов'язані з додатковими вимогами забезпеченевої влади, змусять менші братські установи перестати діяти.

Д. Брамонд не дає легких розв'язок для виживання малих братських установ. Він допомагає зрозуміти, що з метою виживання треба бути готовими приймати нелегкі рішення. Беручи до уваги, що кожна братська установа, зокрема менша, щиро вірить, що зможе вижити в сьогоднішніх і завтрашніх економічних умовах, сподіваючись, що нижче подані стратегічні напрямні вбережуть братські установи від того, щоб вони перетворилися у „реліквії минулого".

Декілька пояснень

Братська установа, згідно з її дефініцією, має дві основні ділянки – власне братську, котра об'єднує членів і завдяки котрій організація дістає звільнення від податку; і має також бізнесову ділянку, а саме – продаж життєвого забезпечення. З історично-фінансової перспективи, саме продаж життєвого забезпечення давав змогу розвиватися братській діяльності.

Кого ж слід вважати меншими братськими установами? До них зараховуємо всі ті братські організації, що мають менше, ніж 500,000 дол. майна. Однак деякі стратегії, про які піде мова далі, стосуються тих братських установ, що мають менше, ніж 100,000,000 дол. майна.

Спочатку візьмімо до уваги забезпеченевий бізнес, оскільки він є важливою ділянкою братської установи. Нижче розглянемо можливості, які можна використати для втримання братських установ.

Зрозуміти забезпеченевий бізнес

Головні уряди стають на чолі братських установ у результаті виборного процесу. Переважно до уряду вибирають тих членів, які найбільше політикують. У часи, коли в економічному світі відбуваються швидкі зміни, цей уряд мусітиме рівною мірою відповідати за обидві ділянки праці – як за братську, так і за бізнесову.

Отже, треба мати певний обсяг бізнесових знань, щоб ефективно провадити забезпеченевою установою. Коли голова, його заступник, секретар і касир не мають достатнього знання у цій ділянці, у такому випадку треба найняти ще одну особу (або осіб), яка має всі дані для успішної праці. З огляду на тяглість бізнесу, не варто позбуватися таких експертів при кожній зміні адміністрації.

Користуватися комп'ютерною адміністративною системою

У цій швидкозмінній економіці навіть найменші братські установи мусять користуватися комп'ютерною адміністративною системою. Такі системи містять інформації про платність вкладок, обчислюють комісове, грошові вартості грамот, резерви та інші послуги власникам забезпеченевих грамот.

Коли кошти придбання комп'ю-терної адміністративної системи для нашої братської установи є зависокі, ця мала установа повинна вдатися до більшої братської організації, котра могла б провадити комп'ютерну адміністративну систему для меншої установи, або ж знайти окрему компанію, яка професійно займається цією справою. Одначе у такому випадку та менша братська установа мусить бути готовою щомісяця платити за ті послуги, і ймовірно, кошти послуг можуть у майбутньому зростати.

Позбутися непродуктивних працівників

Який є найбільший наслідок придбання братською установою комп'ютерної адміністративної системи? Така система перебирає на себе багато функцій, які раніше виконували певні працівники установи. Тому зі запровадженням комп'ю-терної системи обсяг праці деяких працівників зменшується. Тим часом установа, беручи до уваги свій братський характер, вважає „небратським" звільнення працівників, замінених комп'ютером. Все ж слід рахуватися з тією обставиною, що багато інших видатків установа не може зменшити – наприклад тих, котрі пов'язані з новими правилами підприємництва – тому є сенс контролювати ті видатки, котрі такій контролі піддаються. Такі рішення тяжкі, але без них іноді тажко обійтися. Установа мусить переглянути весь склад працівників і позбутися тих з них, котрі не мають досить праці.

Випробовувати нові засоби продажу

Одним з успішних засобів продажу, який потребує відносно невеликих коштів, є безпосередній продаж забезпечень через пошту, а також через оголошення в газеті. Ці способи продажу найкраще надаються саме найменшим братським установам – зокрема тому, що вони не мають багато професійних продавців.

Звернімо увагу на те, що братські установи мають постійний цільовий ринок серед свого членства. Такий спосіб продажу безпосередньо серед членства приносить, як свідчить досвід, від 20 до 25 відсотків успіху.

Це набагато вищий відсоток, ніж у комерційних компаніях. Одначе на успіх можна розраховувати тільки тоді, коли установа постійно пропонує нові послуги і нові способи продажу для своїх членів. І це треба робити за доступну ціну. Одна з менших братських установ продає забезпечення для цільового ринку через оголошення в газетах, долучаючи гарно виготовлені, кольорові запрошення. У них подані інформації про братську організацію та забезпеченеві поліси, що продаються. Там також подана форма, яку треба заповнити і повернути до братської установи. Одначе забезпеченева поліса, яка продається, містить ґарантію виплати. Ця братська установа досить успішна в такому ринку.

Зменшувати видатки, в тому числі – на братську діяльність

Кошти на нагляд з боку забезпеченевої влади постійно зростають. Ще декілька років тому перевірка фінансового звіту громадськими ревізорами не була обов'язковою. Сьогодні такий звіт вимагається від усіх братських установ до 1 червня кожного року. Кошти за такий річний звіт становлять приблизно 6,000 дол. Приходить час – вже в найближчі два роки – коли забезпеченеві уряди вимагатимуть „cash flow anallysis testing" або подібні аналізи від усіх забезпеченевих установ. Напевно додатковою вимогою буде також багатосторінковий звіт актуарія. Чи видатки на актуарія будуть такими ж низькими, як на перевірку? Мабуть, ні.

Тому що перевірки все дорожчають, видатки в інших ділянках братських установ мусять бути зменшені, щоб братська установа могла вижити. Є можливим, що ця установа зважиться зменшити видатки навіть на братську діяльність. Хоч ця діяльність і відрізняє братські установи від комерційних забезпеченевих компаній.

Не ускладнювати ні інвестицій, ні забезпеченевих продуктів

Найменші з найменших братських установ повинні втримати свої забезпеченеві продукти і свої інвестиції якнайпростішими. Установи, котрі зростають у членстві і майні, можуть продавати складніші забезпеченеві продукти й інвестувати майно у скомпліковані інвестиції. Економічно не виправдовує себе пропонувати забезпечення, з якими відділові секретарі докладно не ознайомлені, бо звикли до одного типу поліс і продають їх тридцять і більше років. Так само не робить сенсу інвестувати майно у маловідомі чи не випробувані інвестиції в бажанні заробити 25 пунктів більше, хібащо така інвестиція принесе заробіток на покриття додаткових коштів і додаткових тестів, котрі забезпеченевий уряд може вимагати.

Злука

Коли ж усі вище окреслені стратегічні заходи не дають бажаних вислідів, то залишається пошукати кандидата на злуку, поки установа має достатні резерви і ще спроможна висувати певні вимоги. Злука з позиції сильних фінасів є для установи кориснішою, ніж злука через необхідність.

Якщо дві найбільші братські установи вважають доцільним з'єднатися для ще кращого розвитку, то це є доброю альтернативою для багатьох інших братських установ. (Тут маю на увазі Aid Association for Lutherans and Lutheran Brotherhood). Разом ці братські установи мають понад мільярд дол. майна)

Висновки

Багато братських установ ніколи до теперішніх часів не мали потреби думати над тим, чи їм треба залишатися окремими установами. Життя не вимагало такого рішення. Одначе якщо менша братська установа має далі існувати, то вона мусить серйозно розглянути це питання. Треба наперед думати над тим, де знайдеться ваша установа за чотири роки?

Спеціяльне засідання Екзекутивного комітету УНС

На спеціяльному засіданні Екзекутивного комітету УНСоюзу, 8 квітня 2002 року, екзекутива схвалила список делегатів на 35-ту Конвенцію та призначила Конвенційні комісії. Згідно зі статутом УНС Екзекутива перевірила список делегатів та затвердила їх на 35-ту Конвенцію, котра відбудеться 24-28 травня 2002 року в Чикаго.

Екзекутива призначила такі комісії:

Статутова:

Йосиф Чабан (242),
Степан Чорній (401),
Слава Горбатий (414),
Михайло Каркоць (345),
Михайло Куропась (22).

Фінансова:

Іван Коцур (368),
Володимир Козіцький (8),
Василь Ліщинецький (240),
Ольга Марущак (82),
Ґльорія Пашен (125).

Верифікаційна:

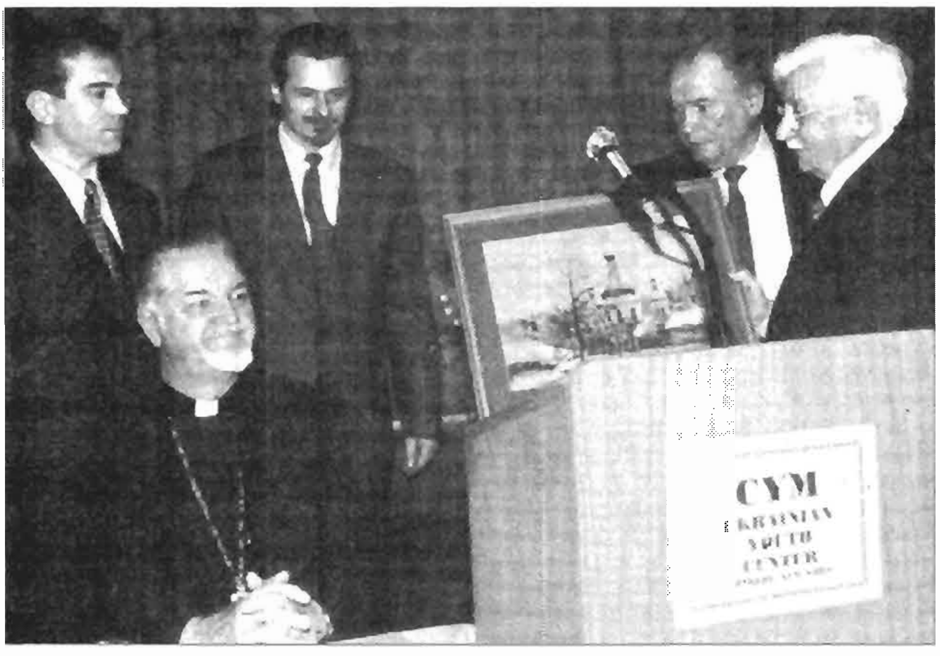
Петро Гаврильців (253),
Мирон Кузьо (277),
Ольга Осередчук (37),
Юрій Юрків (130),
Тимко Бутрей (164).

ДЕЛЕҐАТИ та їх ЗАСТУПНИКИ
на XXXV ЗВИЧАЙНУ КОНВЕНЦІЮ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Відділ	Ім'я і прізвище делегата	Відділ	Ім'я і прізвище заступника
5	Стефанія Рудик	5	— —
7	Адольф Словик	7	Христина Гарасимчук
8	Володимир Козіцький	8	Галя Тимош
10/166	Любов Стрелетська	10/166	Оксана Мельник
13	Микола Філь	13	Іван Суховацький
13	Джералд Тисяк	13	Андрій Демчар
15	Євген Іванців	15	— —
16/466	Остап Винник	16/466	Анна Крутиголова
20/341	Роман Куропась	20/341	— —
22	Михайло Куропась	22	— —
25	Оксана Тритяк	25	Христина Ференцевич
27/340	Нестор Олесницький	27/340	— —
37/286	Ольга Осередчук	37/286	Павлина Балютянська
39	Іван Гвозда	39	Микола Дупляк
42	Юліян Котляр	42	Варвара Тижбір
45	Григорій Давид	45	— —
45	Іван Скальчук	45	— —
47	Оксана Козяк	47	Анна Кейдулич
49/489	Іванка Яремус	49/489	— —
55	Маріянна Ціздин	55	Михайло Смоляк
57/264	Михайло Савків	57/264	Михайло Комічак
59	Ігор Гайда	59	Богдан Довбощак
63	Михайло С. Турко	63	Михайло Турко
66/58	Петро Лещишин	66/58	Володимир Ковалевський
70	Марія Галущак	70	Софія Держко
76	Роман Воронович	76	Ілля Онишкевич
76	— —	76	Маруся Воробець
82/303	Ольга Марущак	82/303	— —
83	Павло Пірінько	83	Лідія Мельничук
88	Анна Слободян	88	Софія Семанишин
88	Роман Гаврилюк	88	Андрій Кейд
94	Рома Дигдало	94	— —
94	Василь Колодчин	94	Ярема Козак
96	Ярослав Комічак	96	Реймонд Комічак
102	Микола Бобечко	102	Марія Бобечко
112/1	Леся Оленчук	112/1	— —
116/9	Степан Шилькевич	116/9	— —
120	Ілля Матіяш	120	Марко Щедний
125/17	Гльорія Пашен	125/17	— —
127	Юрій Дармограй	127	Павло Бандрівський
130	Юрій Юрків	130	Олександер Редько
131/239	Лев Боднар	131/239	— —
133/86	Михайло Богдан	133/86	— —
134/168	Христина Козак	134/168	— —
137/288	Степан Колодруб	137/288	Володимир Копчук
139/147	Петро Питель	139/147	— —
146	Григорій Корбяк	146	Євген Репета
155	Марія Завійська	155	Ольга Ільницька
155	Надія Салабай	155	Ігор Когут
161	Микола Чеддар	161	Стефан Коваль
161	Михайло Грицик	161	Джеврі Маркван
161	Тим Гантер	161	Леонард Садовий
164/333	Тимко Бутрей	164/333	— —
170	Володимир Білик	170	Дарія Малиновська
171	Геновефа Куфта	171	Володар Лиско
171	Дарія Семеген	171	Стефко Вох
172	Лонгін Старух	172	Іван Пелех
172	Теофіль Старух	172	Михайло Галібей
173	Ірена Щерба	173	Евген Щерба
174	Зенон Василькевич	174	Віра Кривий
175	Ярослав Базюк	175	Олександра Лаврин
177/325	Іван Лаба	177/325	Варвара Чупа
180	Наталія Мягкий	180	Стефан Мягкий
182/153	Григорій Клименко	182/153	— —
184	Олімпія Роговська	184	Ярема Бачинський
194	Оксана Лопатинська	194	Олександра Юзенів
206	Ірена Сарахмон	206	Юрій Тренклер
214/98	Роман Пиндус	214/98	Ольга Дудиш
216	Богдан Одежинський	216	Юрій Богачевський
217	Оксана Маркусь	217	— —
220	Ірена Новак	220	Люба Новак
221	Олена Карачевська	221	Василь Кучинський
222/233	Люба Мудрий	222/233	— —
230	Естела Волошин	230	Евген Волошин
230	Аннабела Боровицький	230	Катя Мартинишин
231	Теодозія Пастушок	231	Олександер Пастушок
234	Марія Осціславська	234	Ярослав Сосяк
234	Едвард Мельничук	234	Павло Боднаренко
238	Стефанія Майкут	238	Лариса Діяк
240	Василь Ліщинецький	240	Богдан Семків
240	Євген Бачинський	240	Петро Дмитрик
242	Йосиф Чабан	242	— —
242	Андрея Чабан	242	— —
245	Михайло Мартиненко	245	Іван Бойчук
253/56	Петро Гаврильців	253/56	— —
254/381	Василь Романишин	254/381	— —
259	Стефанія Пітула	259	Юлія Ґуглик
266	Мирослав Кривулич	266	Володимир Кривулич
267/439	Ґлорія Толопка	267/439	Володимир Зацерковний
269	Павло Фуга	269	Валя Каплун
271/21	Михайло Феленчак	271/21	— —
277	Мирон Кузьо	277	Мирон Колінський
282	Марія Болоскі	281	Генрі Болоскі
283/38	Григорій Гавришків	283/38	Едвард Гузиляк
285/343	Олександер Скібіцький	285/343	Анна Андрус
287/290	Неоніля Сохан	287/290	Михайло Хома
292	Ірена Прийма	292	Юрій Руб
293/486	Іван Хома	293/486	— —
304	Роман Конотопський	304	Марія Гнатик
305	Маргарета Гентош	305	Йосиф Ґентош
307	Василь Стефанців	307	Дмитро Мельник
316	Іван Галуга	316	Марія Сверида
320/226	Ольга Сушко	320/226	— —
327/62	Юрій Солтис	327/62	— —
338/481	Ольга Пішко	338/481	— —
339/163	Михайло Луців	339/163	Теодор Дуда
345/382	Михайло Каркоць	345/382	Юлія Кресіна
349/356	Михайло Захарко	349/356	Олекса Продивус
353/26	Осип Рінник	353/26	— —
358	Зенон Голубець	358	Катерина Шмагала
360	Осип Гаврилюк	360	— —
360	Еміль Бандрівський	360	— —
361/445	Ольга Літепло	361/445	Галина Петрик
362/53	Ярослав Корчмарик	362/53	— —
364/369	Владемер Владика	364/369	— —
367/322	Христина Дзюба	367/322	Андрій Кейбіда
368/377	Іван Коцур	368/377	Іван Ґавалюх
379	Мирон Лущак	379	Роман Голяш
385/28	Мирон Крамарчук	385/28	— —
387	Ірена Олійник	387	Софія Лонишин
388/498	Любов Маринюк	388/498	— —
397	Уляна Процюк	397	Михайло Хомин
399	Богдан Кукуруза	399	Іван Лоско
401	Степан Чорній	401	Одарка Стасула
402	Анна Бурій	402	Омелян Дрогобицький
409	Дженет Боланд	409	— —
409	Ірена Палмер	409	— —
412/417	Ігор Кобіль	412/417	— —
414/350	Ґлорія Горбатий	414/350	— —
423/176	Леся Куропась	423/176	— —
427/48	Богдан Доліжний	427/48	— —
432	Віра Плавущак	432	Роман Плавущак
434	Олександра Дольницька	434	Марта Білик
434	Марія Дольницька	434	Роман О. Мандрик
450/291	Мотря Мілянич	450/291	— —
452	Наталка Шуя	452	Василь Кушнір
458/461	Петро Тимків	458/461	Яніна Ґрох
465	Євген Дячишин	465	Євген Кіцак
472/156	Іванна Ґорчинська	472/156	— —
473/888	Сергій Джула	473/888	— —
484/312	Наталка Холавка	484/312	Неті Шербі
496	Мирон Пилипяк	496	Ірина Брунда
496	Анна Партика	496	Анна Ставкова

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Загальні збори Федеральної кредитової кооперативи СУМА

Голова Осередку СУМ в Йонкерсі Андріян Бурчак і голова управи Дому СУМ Іван Куземчак передають дирекції кооперативи образ за фінансову підтримку Дому СУМ.

ЙОНКЕРС, Н. Й. – 38-мі звичайні річні загальні збори Федеральної кредитової кооперативи СУМА в Йонкерсі, із філіями у Спрінґ Велі і Стемфорді, Кон., відбулися 16 березня у великій залі Дому СУМ. Звітування почав голова дирекції кооперативи Лев Футала, який повідомив, що кооператива мала оперативно свій найліпший рік, її активи зросли більш як на 16 млн. дол. до суми 128, 1 млн., а позички осягнули ріст до суми 68 млн. дол. Дальшим успіхом був приплив нових членів, яких додалося 245 осіб. 11 грудня 2001 року кооператива стала власницею площі, на якій буде будуватися дім кредитівки. Обидві філії розвиваються добре.

Детальний оперативний звіт подав скарбник-управитель Ігор Макаренко. На кінець 2001 року кооператива мала 5,579 членів.

З привітаннями виступили від Постійного представництва України в ООН – посол Маркіян Кулик, консул України в Нью-Йорку Георгій Шевченко, від Централі Українських кредитових кооператив в Америці – голова Ради директорів Степан Керда, який вручив грамоту голові дирекції кооперативи СУМА Левові Футалі за довголітнє головування на цій посаді.

З приємністю присутні привітали численних представників дирекцій кредитівок кооперативи „Самопоміч" в особах голови Ради директорів Мирослава Шміґеля, заступника голови Любомира Зелика, президента дирекції д-ра Богдана Кекіша, члена дирекції Ореста Ґлюта. Привітання висловив д-р Богдан Кекіш.

Від Української національної федеральної кредитової кооперативи в Нью-Йорку з привітанням виступив Всеволод Саленко, від дирекції Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" (Н. Дж.) привітав голова дирекції Ярослав Федун.

На пропозицію голови Номінаційної комісії Володимира Козіцького до дирекції обрано Богдана Ковалика, Івана Оліярчика і Любомира Щура. До Кредитової комісії обрано Стефана Капітулу, Христю Дідик-Скальську.

Голова управи Осередку СУМ в Йонкерсі Андрій Бурчак і голова дирекції Дому СУМ в Йонкерсі Іван Куземчак вручили дирекції кооперативи пропам'ятний образ за фінансову підтримку. Володимир Козіцький в імені дирекції, членів комісії, та працівників вручив Левові Футалі за довголітнє головування пам'ятне перо.

На засіданні дирекції, яке відбулося 21 березня, визначено обов'язки: почесний член дирекції – Святослав Н. Коцибала, Лев Футала – голова, Володимир Козіцький, Ярослав Кіцюк – заступники голови. Ігор Макаренко – скарбник-управитель, Любомир Щур – секретар, Богдан Ковалик – член і внутрішня контроля, Стефан Шульган мол., – організаційний референт, Андрій Горбачевський та Іван Оліярчик – члени.

Л. К.

Незгасна зоря Карпатської України

НОРТ-ПОРТ, Фла. – 17 березня в залі Культурно-освітнього осередку ім. св. Андрія відбулося свято з нагоди 63-річниці проголошення самостійности Карпатської України, яке викликало зацікавлення в обох українських релігійних громадах – як греко-католицькій, так і православній, відтак зійшлася на це відзначення досить численна громада.

Змістовним словом зібрання відкрив ініціятор його проведення, голова Громадського комітету Роман Малюк, який запросив до слова учасника тих світлих подій на Закарпатті Олександра Палаташа.

Завдяки доповідачеві, це була не просто загальна згадка про той час, а ґрунтовна аналіза історичних подій, що відбулися на Підкарпатській Україні в 1938–1939 роках. Йшлося про надхненників відродження на Закарпатті – Августина Волошина, Августина Штефана, Василя Ґренджу-Донського, про діяльність „Просвіти", загалом культурно-просвітницьке життя на Закарпатті в той час, зокрема друковані видання, патріотичні організації, освітні заклади, про ролю Мукачівської Торговельної академії в тих незабутніх подіях. З наведених О. Палаташем фактів поставала картина героїзму й відданости закарпатців та українців з інших українських земель, що змагалися і полягли за свободу краю, чим провістили шлях до вільної України.

Події на Закарпатті вписали славну сторінку в українську історію, сколихнули увесь український світ. Відгукнулися на ті бурхливі події й українці, що жили далеко за межами України.

Ось що писала найдавніша в Америці українська газета „Свобода" в числі від 21 березня 1939 року: „Карпатська Україна сповнила на початку свого існування своє велике завдання і дала величезний розголос у справі великої України. І за те вона цілком певно займе своє почесне місце в тій великій Україні, якій вона промощувала дорогу. Та нова доба нашого визволення щойно зачинається, тому скріплюймо далі наші сили, бо треба буде ще більших і важніших завдань".

Говорячи про ідейність чину, наголошуючи на непромимальності подій, що відбулися на Закарпатській землі 1939 року, Олександер Палаташ зокрема відзначив, що „сутність нації – це духовна субстація, яку годі знищити фізичною силою. Ця субстанція непідвладна навіть смерті, бо вона від самого Бога.

З вічного джерела духу знов і знов вертається вона на землю, стає рушійною силою найясніших людських розумів і найчистіших та найгарячіших сердець".

А завершилося яскраве слово доповідача закликом-спомином: „Вічна слава Карпатській Січі та її героям!".

У другій частині з деклямаціями на відповідну тему виступила Галина Король, чиє високомистецьке слово йшло до присутніх з самісіньких глибин душі і серця.

Варто нагадати, що Олександер Палаташ – відданий син землі української – є здавна відомий в українській громаді США і в Україні як меценат і громадський діяч. Саме він є автором виданої кілька років тому книжки „Чолом тобі, рідна Земле Срібна", яка набула відчутного розголосу в Україні. І слово промовця О. Палаташа, і сама атмосфера урочистого відзначення посвідчили ще раз, що героїчні і водночас трагічні події Карпатської України і сьогодні лишаються тим світлом, що освітлює шлях Україні до подальшого утвердження і зміцнення її державности.

С. Таїсин

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

запрошує громадянство на

ДРУГУ КОНФЕРЕНЦІЮ

з циклу

„ВНЕСОК ЕМІҐРАНТІВ з УКРАЇНИ в СКАРБНИЦЮ КУЛЬТУРИ та НАУКИ АМЕРИКИ"

Конференція відбудеться

в неділю, 28 квітня 2002 р., о год. 2:30 по пол.

в будинку УВАН, New York, 206 West, 100th Street

В програмі:

МИКОЛА КРАВЕЦЬ: **„Ігор Сікорський – батько вертолетів"**
МИХАЙЛО МІЩЕНКО: **„Отто Струве – зірка американської астрономії"**
ОЛЕКСА БІЛАНЮК: **„Джорж Ґамов – від атома до всесвіту"**

Управа УВАН запрошує громадськість до численної участи у цій конференції. Слухачам буде цікаво почути про життя та досягнення великих американських вчених, про яких в енциклопедіях часто подається „Born in Russia", які в дійсності народилися в Києві (Сікорський), Харкові, (Струве) та Одесі (Ґамов)

ЦЕРКВА СВ. ПОКРОВИ при 73-81 Вашінгтон Ав., Кліфтон, Н. Дж.

РОЗКЛАД ВЕЛИКОДНІХ СВЯТИХ ЛІТУРГІЙ:

ЧЕТВЕР	**2 травня**	**7-ма год. веч.**
П'ЯТНИЦЯ	**3 травня**	**7-ма год. веч.**
СУБОТА	**4 травня**	**11:30 год. веч.**

Сердечно просимо всіх зацікавлених взяти участь та помолитися до Всевишнього разом з нами, щоб послав добробут і милість Україні та її людності.

Володимир Гришко: „Кращої землі, ніж Україна, немає"

Народний артист України, лавреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, соліст Національного театру опери та балету імені Шевченка, соліст знаменитого Маріїнського театру опери та балету в Санкт-Петербурзі, переможець найпрестижніших міжнародних конкурсів вокалістів, соліст Метрополітен-опери в Нью-Йорку – це далеко не всі титули українського тенора Володимира Гришка, про якого „Нью-Йорк Таймс" писала, що „його голос зачаровує кожного, хто хоч раз чув його".

„Свобода" 9 березня минулого року вмістила докладну розповідь про життя і творчість співака. Сьогодні подаємо його роздуми про долю української культури й українського мистця, про трагедію тисяч простих українських людей, які в пошуках заробітку кидають рідну землю й шукають щастя по чужих світах, які він висловив у інтерв'ю з журналістом Валентином Лабунським.

Народний артист Укарїни Володимир Гришко

– Ви співаєте на найпрестижніших концертних майданчиках світу. Могли б знайти собі тиху й заможну країну, де жили б у своє задоволення. Або залишитися в Америці, адже напевне ж співакові такої кляси американський уряд надав би право на постійне проживання?

– Я співаю за контрактом в Метрополітен-опері вже десятий рік. Й давно міг би стати й громадянином США. Але якщо всі ми лишимо Україну й повлаштовуємося в тихих й заможних країнах, то що буде з нашою Україною? Я дивлюся на наших людей тут – і серце обливається кров'ю. Тепер українців й українок можна зустріти в сотнях країн світу. Метуть асфальт, доглядають чужих дідів й бабів, миють склянки, хлопці залишають здоров'я на будовах, а дівчата продаються в борделях. Їм хочеться вилізти із злиднів, вони їдуть світ за очі в надії доробитися до великих грошей. Й часто повертаються зі скаліченими тілами й душами. Це справжній злочин – пустити власний народ по світу.

– Може, не треба було ламати той уклад життя, яким ми жили в Радянському Союзі? В нас не було тоді великих статків, але ж порівняно з сьогоденням люди жили гідно.

– Якщо ми не використаємо нинішнього шансу стати господарями у своїй хаті, то ми тоді взагалі не здатні бути незалежним народом. Але я в це не вірю. Не вірю, що 50-мільйонний народ в центрі Европи, зі славною історією, з чорноземами, Карпатами, Чорним морем, безкрайніми степами й лісами не може облаштувати своє життя. Проблема в провідниках. Нам жахливо не пощастило, що в 1991 році не знайшлося українського Рузвельта чи Аденавера. Перше, що зробили ті, кому народ довірив владу, повідкривали закордонні валютні рахунки. Сьогодні до влади гуртом йдуть відверті злодії. Вони прагнуть депутатським мандатом захистити неправедно нажиті мільйони. І я дивуюся, як народ не помічає, що це відверті шахраї, злодії, й обирає їх до Верховної Ради. Ось в чому причина всіх наших бід. Для того, щоб стати на ноги, Україна все має – родючу землю, вихід до моря, надра, працьовитих людей. Не має лише гідного ватажка. Якби такий з'явився, то навіть зараз з розкрадeної України можна було б швидко зробити нормальну державу. Я не можу зрозуміти тих людей, які кидають наш край й оселяються тут. Причому молоді, здорові. Приїздять на чуже, яке американці покоління за поколінням вибудовували, а своє кидають напризволяще, на поталу негідникам й бандитам.

– Ви висловлюєтеся не як оперний співак, а як провідник політичної партії.

– Мені це страшенно болить. Я недавно запросив на концерт одного вже немолодого земляка. Коли я підійшов до нього після концерту, він плакав як дитя. „Я забув вже, – каже, – коли одягав краватку тут. Забув, що таке театр. Окрім будови, вже десять літ нічого не бачу. Мрію лишень виспатися. Дякую вам за свято, я неначе знову повернувся в свою молодість".

Я сам ледве не заплакав, коли почув ці слова. Так шкода мені стало цього чоловіка, а в його особі й усіх українців, розкиданих по світах. Еміграція – це завжди трагедія. Для українців це трагедія подвійна, адже ми народ – дуже домашній. Ми любимо наші садки, ставки, гаї, чорнобривці коло хати. Я зустрів тут одного колишнього поета, який став в Америці комп'ютерником й доробився до солідних грошей, розкішного будинку, авта й т. д. Випили ми з ним по чарчині, й сказав він мені: „Все, що маю, віддав би, аби повернутися в те життя, яке лишив, й на світанку, як в дитинстві, прокинутися й почути як співає соловейко".

– Напишіть пісню про це, проспівайте людям про цю тугу й цей біль...

– Я співак, а не композитор. Пісні пишуть інші люди. Й подивіться, кажуть, що раніше була несвобода й тоталітаризм, що душили таланти. А в тому тоталітаризмі народжувалися пісні, які стали клясикою: „Рідна мати моя", „Два кольори", „Як тебе не любити, Києве мій"... Одна творчість братів Майборoд чого варта. Чому тепер навіть приблизного за рівнем ніхто не напише?

– В ті часи, про які Ви з такою пристрастю згадуєте, творив й видатний український композитор Володимир Івасюк. Але його вбили за те, що його „Червону руту" почав співати весь світ й через цю пісню пізнавати, що таке Україна й хто такі українці.

– Я не обожнюю ті часи, то була страшна імперія, з лабетів якої Україні рано чи пізно треба було вибиратися. Я кажу про справжнє мистецтво, яке й тоді пробивалось й робило людей чеснішими, щирішими, кращими. Тепер все кудись зникло. Поети стали політиками. Композитори й музиканти повтікали за кордон. Й Україна, як стара мати, залишилася наодинці зі своїми хворобами, злиднями й бідою. Нам усім треба повертатися й наводити порядок у власному домі. Ось завершується черговий мій сезон в Метрополітен-опері й знову їду до Києва. І знаєте, що вирішив там почати? Будувати дім, щоб і я, й діти мої, й онуки жили в ньому й ніколи навіть гадки не мали, що десь за морями-океанами є краща земля. Кращої, ніж Україна немає. Тепер я це точно знаю.

Пам'ятаймо Чорнобиль!

ВАШІНҐТОН. – „Пам'ятаймо Чорнобиль!" – це гасло цьогорічного відзначення в столиці США 16-ої річниці катастрофи на Чорнобильській АЕС. До участи у ньому запрошують український православний собор св. Андрія Первозваного, Комітет Чорнобиля і Громадський комітет метрополітального Вашінґтону. 21 квітня, після спільної відправи в соборі св. Андрія (15100 New Hampshire Ave., Silver Spring, Md.) відбудеться спеціяльна програма, в якій виступить зі словом заступник посла України в США Володимир Яценко. За дальшими інформаціями просимо звертатися до о. Володимира Штеляка (301) 384-9192.

Відзначимо ювілей М. Лисенка

Микола Лисенко – видатний український композитор, блискучий піяніст і диригент, глибокий знавець української народної пісні. Праця Миколи Лисенка починається зі записів народних пісень (яких вийшло в його обробці близько 500!) та закінчується творами великих вокально-інструментальних кантат та опер. Микола Лисенко започаткував у Києві драматичну школу, філармонійне симфонічне товариство, готував піяністів, навчаючи грі на фортепіяно. Не оминули Миколи Лисенка переслідування за його творчу працю виключно в українському дусі, як музичну, так і громадську, не обійшли його і арешти. Народився Микола Лисенко 1842 року, а помер 1912-го, ці дати утворюють подвійне відзначення: 160-ту річницю з дня народження та 90-ту – з дня смерти.

М. Лисенко був засновником національного руху в українській музиці, яка базується на специфіці культурної традиції народу та оригінальності фольклору. В ці дві річниці Миколи Лисенка СКУ закликає світове українство звеличати ім'я великого композитора, бо його твори, – це наші національні скарби, які завжди входять в репертуар музичних виступів – симфонічних, хорових, фортепіанових та бандури. Наше завдання і завдання нашої молодої держави сьогодні відкрити для себе заново музику Миколи Лисенка, життя та творчість якого була присвячена українському народові.

Аскольд Лозинський,
президент СКУ

Ірена Мороз,
голова Ради для справ культури

ДОБРОВІЛЬНА ПРАЦЯ В УКРАЇНІ

- ***Чи маєте бажання допомогти Україні?***
- ***Чи маєте здібність до адміністрації та провідництва?***
- ***Чи бажаєте бути добровольцем (volunteer) продовж одного року у Львові?***

У Львові створено інформаційний центр, який ініціює і підтримує програми для осіб неповносправних та їх родин. Пошукуємо досвідчену особу на адміністратора центру, яка співпрацюватиме з Директором для завідування існуючими програмами, створення інформаційної бази, встановлення контактів з церковними, державними та громадськими установами, організування зустрічей, семінарів, реколекцій, писання проєктів, плянування та втілення нових програм, тощо.

Якщо Ви:

- **дуже добре володієте українською та англійською мовами;**
- **відповідальні, компетентні, впевнені, ініціятивні, енергійні;**
- **готові вкласти ум і серце у цей проєкт.**

Ми:

- **Вас радо приймемо та оплатимо витрати, пов'язані з дорогою та побутом в Україні**
- **Запевняємо Вас, що Ви зазнаєте глибокого особистого збагачення.**

Просимо зацікавлених зголошуватися листовно до **6 травня**, подаючи дані про себе, на адресу:

irynafigol@hotmail.com
або Lviv Project, 50 Richview Rd.,
Toronto ON, M9A 4M9, Canada

Шевченко завжди з нами

Роман Цимбала і Володимир Винницький.

Артисти Студії мистецького слова.

НЬЮ-ЙОРК. – У Консульстві України 12 квітня відбувся вечір, на якому численні гості переглянули виставу Студії мистецького слова Лідії Крушельницької за творами Тараса Шевченка. Гостей приймали Генеральний консул Сергій Погорельцев з дружиною Світланою. На вечорі побували Представник України в ООН посол Валерій Кучинський з дружиною, президент СКУ Аскольд Лозинський. У виставі брали участь відомі артисти Роман Цимбала, Володимир Винницький, Іван Беднарський.

З приводу цієї імпрези Сергій Погорельцев сказав кореспондентові «Свободи»:

– Важливою частиною нашої праці є розвиток взаємин з громадою, поширення української присутности в інформаційному просторі, в культурному житті США. Такі події, як сьогодні, вже відбувалися, плянуємо проводити такі заходи і в майбутньому. Маємо надію, що відбудуться вистави за творами Лесі Українки, Миколи Гоголя. Сподіваємось на участь мистців з України. Ми вже спriяли проведенню днів Одеси в Нью-Йорку, в Українському інституті Америки кілька разів показували твори українських художників. У травні за сприяння Генерального консульства буде проходити в Лінкольн-центрі ретроспективний показ фільмів Олександра Довженка, на якому буде представлено 14 фільмів. Плянуємо провести Дні Києва, Дні України.

Про учасників вистави Лідія Крушельницька сказала:

– Сьогодні у виставі брали участь професіоналісти – інженери, працівники менеджменту, а також студенти. Усі вони народилися в Америці, а деякі вже у третьому і четвертому поколінні. Вони самі приходять до студії. Наше завдання полягає у тому, щоб дати їм навички літературної української мови, привчити до лінії української мови, бо багато хто користується українськими словами, а лінію мови має американську. Вони повинні душею відчути Україну.

Про те, що Лідії Крушельницькій вдалося досягнути поставленої мети, свідчили подаровані їй квіти і щирі оплески учасників вечора. На гостей справила велике враження творча спадщина Шевченка, ще раз і по-своєму прочитана учасниками студії.

Левко Хмельковський

Учасники вечора в Дітройті (зліва): Марія Гарасевич, Ярослав Березовський, Христина Юзич, Соломія Урбанович, Євгенія Крикун, Богдан Неганів, Юлія Коваль і Юрій Розгін.

ДІТРОЙТ, Миш. – В Українському культурному центрі відбулося відзначення роковин Тараса Шевченка. Його відкрила голова Комітету, член Спілки письменників України Марія Гарасевич. Вона сказала, що Україна обдарована надрами, красою землі та працьовитим народом, але, на жаль, чотири хвилі еміґрації вже пішли з нашої батьківщини у світ через політичні причини або матеріяльну скруту. Але Тарас Шевченко був завжди з ними, його слово було на сторожі коло його дочок і синів.

Усі присутні відспівали „Заповіт" Тараса Шевченка. Читці Ярослав Березовський, Юлія Коваль, Юрій Розгін та Христина Юзич прочитали доповідь „Тарас Шевченко – найбільший борець за свободу" (автор і режисер Марія Гарасевич). Оформлення сцени – І. Тарнавської, Б. Неганіва та І. Галич. Поезії читали Богдан Неганів, молода декляматорка зі Львова Соломія Урбанович, Ярослав Березовський. Заслужена артистка України Євгенія Крикун та Соломія Урбанович виконали ряд пісень. На закінчення присутні проспівали „Реве та стогне Дніпр широкий".

Марія Гарасевич подякувала всім учасникам програми, спонзорам – Українській Федеральній кредитовій кооперативі „Самопоміч" та Українській кредитовій спілці „Будучність", а також керівництву Українського культурного центру.

Христина Юзич

АЛЬБЕРТА. – „Не забудьте пом'янути..." просив Шевченко, пишучи свій „Заповіт" і не знав, що поминати його будуть не тільки в Україні, але й в далекій Альберті, де його поминають вже від 1910 року, коли була заснована „Читальня ім. Тараса Шевченка".

Цього року Шевченківський концерт відбувся 10 березня в Едмонтоні, в церкві „МекДуґел Юнайтед". Його зорганізував Відділ КУК і Українське музичне товариство Альберти. Програмою, за текстом Галини Котович, керувала Ірина Тарнавська, а основу її склав виступ бандуриста Віктора Мішалова з Торонто.

На концерті виступило близько півтори сотні школярів і молоді: юне „Джерело" УНО під керівництвом Олі Миц, двомовної школи св. Матвія під музичним проводом учительок Христі Данчук і Лілеї Волянської, юнацтво СУМу, Пласту і „Джерела" під проводом Ксені Федини, Олі Миц і Галі Котович, „Рідної школи" при парафії св. Юрія під акомпаніямент Віктора Мішалова, Едмонтонський сумівський хор під керівництвом Юлі Мартишак.

За традицією концерт почався „Заповітом" у виконанні присутніх, після чого хор „Дніпро" під дириґентурою Марії Дитиняк та при акомпаніяменті Ірини Тарнавської виконав три пісні на слова Шевченка. Сольо – Лілея Волянська, Сузанна Романюк. Після вступного слова-привіту голови Відділу КУК Миколи Воротиленка, виступив зі співом та деклямацією бандурист Віктор Мішалов. Дуже сподобалися публіці його „Карпатська рапсодія", „Українська фантазія", „Козацький марш" у виконанні Романа Мірутенка.

Закінчився концерт словом-подякою голови Українського музичного товариства Альберти Ореста Солтикевича.

П. Саварин

* * *

САН-ФРАНЦІСКО. – У православній українській громаді 7 квітня відбувся концерт на вшанування пам'яті Великого Кобзаря. Сцена заквітчана, прибрана рушниками, які вигаптувала Оксана Черепенко, в залі – виставка митця Василя Лопати, гравюри та живописні полотна створюють „шевченківський" кольорит.

Хор на сцені та у залі зливається у співі „Заповіту". Коротке слово виголошує гість з України – професор Інституту філософії НАН України Олег Білий (він перебуває на стипендії Фулбрайта в університеті Берклі, Каліфорнія).

Далі виступає Марія Черепенко – глибоким, напруженим, могутнім сопрано вона виконує пісні - українські народні та на вірші Шевченка. Представниця молодого покоління Ганна Гонтар читає „Розриту могилу". Живопис Ганни Гонтар заслуговує на окремий нарис. Її живопис має американську славу: автопортрет здобув перше місце на всеамериканському конкурсі, а створена нею поштова марка посіла друге місце.

(Закінчення на стор. 14)

У Сан-Франціско співає Марія Черепенко.

Шевченківська конференція в НТШ-А

10 березня відбулася в Нью-Йорку, в будинку НТШ-А, 22-га щорічна наукова конференція, присвячена Тарасові Шевченкові, в якій, окрім НТШ-А, брали участь Українська Вільна Академія Наук в США (УВАН), Український науковий інститут Гарвардського університету (УНІГУ) та Гаріманський інститут Колюмбійського університету (ГІКУ). Головувала на конференції д-р Анна Процик.

У вступному слові д-р Лариса Онишкевич, голова НТШ-А, зазначила, що традицію спільної Шевченківської конференції українських наукових установ в Америці заініціював св. п. колишній голова НТШ-А д-р Ярослав Падох у співпраці з д-ром Григорієм Грабовичем з УНІГУ, який у той час очолював проф. Омелян Пріцак. Як зазначила д-р Онишкевич, цьогорічні доповіді та презентація нових видань, присвячених творам Шевченка, вказують на вічну живучість спадщини патрона НТШ. Можна таку подію навіть називати Шевченкіядою. Опісля учасників привітала Наталія Мартиненко, віце-консул України, повідомивши присутніх про нове видання творів Шевченка в Києві.

В першій доповіді д-р Олег Ільницький, професор української літератури Альбертського університету в Канаді, проаналізував вживання слова „жид" у творах Шевченка. Хоча це слово вважається в українській мові, як також у всіх слов'янських мовах (за винятком російської) цілком невтральним, воно чомусь вважається образливим у російській мові. Одним із безлічі прикладів русифікації української мови під радянською владою було примусова заміна нормального українського слова „жид" на „єврей". Деякі критики, не ознайомлені з історією та з українською мовою, намагалися закинути Шевченкові антисемітизм, тому що Шевченко не вживав слова „єврей" в українських текстах. Ці закиди безпідставні не тільки на мовних основах, але, як звернув увагу д-р Ільницький, також тому, що Шевченко, разом з Марком Вовчком та Миколою Костомаровим, писав протести проти російського антисемітизму.

Справді, як і інші дореволюційні клясики української літератури. Шевченко ніде не вживав слова „єврей" у своїх українських творах, хоча тут і там вживав біблійне слово „іудей". В пізнішій дискусії було зазначено, що у словнику Грінченка, виданому перед Першою світовою війною, нема українського слова „єврей". Є тільки слово „жид", яке перекладається на російську мову, як „єврей". Доповідач подав приклади, де слово „жид" та його похідні виступають у віршах Шевченка. Вони переважно вживаються не самим Шевченком, але персонажами у його віршах.

Темою доповіді проф. Віталії Чернецького (ГІКУ) була – „Шевченко та пост-колоніялізм". На думку доповідача, сьогодні деякі науковці характеризують сучасну Україну як пост-колоніяльну одиницю. В основному, колоніялізм виявляє себе не тільки як расова чи етнічна дискримінація з боку панівного етносу проти підвладної більшости або етнічної групи. Колоніялізм зводить, зіштовхує їх на другорядний рівень у їхній таки країні, веде до загальмування їхнього суспільного прогресу, до денаціоналізації еліт.

Проф. Чернецький підкреслив, як важливим є в пост-колоніяльному суспільстві відродити свою національну гідність та культуру. Якраз Шевченко був подвижником цієї мети, і тут знаходимо Шевченка як політичного, соціяльного та філософського мислителя. Він був першим українським національним інтелектуалом, якому вдалося представити українців як національну одиницю, а це було чимсь цілком новим та неочікуваним у його добу. Тому то сьогодні спадщина Шевченка є такою актуальною та повинна бути досліджувана в багатодисциплінарний спосіб.

Проф. Григорій Грабович (УНІГУ) мав доповідь на тему „Сучасний стан шевченкознавства: думки з приводу останніх публікацій і виступів". Доповідач ствердив, що рівень шевченкознавства не може бути вищим від загального стану наукових інституцій в Україні, і хоч останніми часами появилося багато нових публікацій про Шевченка, між ними є дуже мало творів справді високої якости. Щоправда, деякі з тих творів мають свої цікаві аспекти, одначе більшість з них написані в емоційному, аматорському, або пара-науковому стилі, а деякі мають навіть антинауковий характер. Проф. Грабович дав короткий перегляд цих творів.

Важливою точкою конференції була презентація двох високоякісних книг: „Світи Тараса Шевченка, том другий", де зібрані статті під редакцією Лариси Онишкевич, Асі Гумецької та Івана Фізера, та „Конкорданції поетичних творів Шевченка" в чотирьох великих томах, упорядкованої Олегом Ільницьким та Юрієм Гавришем, що вийшла завдяки спільним зусиллям НТШ-А та Канадського Інституту Українських Студій (КІУС).

Що таке конкорданція? Це поазбучний список всіх слів, уживаних даним письменником у своїх творах, при тому кожне слово подане в контексті, в якому воно виступає. Подано рядок вірша, де це слово знаходиться, як також попередній та наступний рядки. Для конкорданції вживалося найбільш повне та точне видання Шевченкових творів, а у сумнівних випадках автори перевіряли текст в автентичних рукописах Шевченка. Ця конкорданція є першою взагалі в українській літературі, і дає змогу дослідникам глибинно студіювати мовні засоби у творах Шевченка.

У післяслові д-р Олекса Біланюк, президент УВАН, дав перегляд боротьби української мови зі спробами російської влади її знищити всякими указами та дискримінацією. Після короткого відродження у 20-их роках прокотилася нова хвиля русифікації у 30-их роках, коли майже 40 тисяч українських термінів було насильно вилучено з української мови. Русифікація досягла свого апогею за часів Брежнєва. Тоді вже цілком відверто проголошувався намір перетворити всі народи Радянського Союзу на російськомовний „єдиний совєтскій народ".

Ми всі очікували, сказав д-р Біланюк, що після постання незалежности Україна повернеться до своєї справжньої мови та правопису. На жаль, цього не сталося.

Недавній проєкт Правописної комісії Української Національної Академії Наук, в рамках якого здійснено спробу частинної дерусифікації українського правопису, був затриманий українськими урядовими чинниками, зазначив д-р Біланюк, а сам склад комісії був замінений, вилучено з неї закордонних українських мовознавців та тих місцевих вчених, які обстоювали українськість української мови, замінивши їх людьми, які обстоюють зрусифікований правопис. Отже, боротьба за нашу мову триває далі. Ми не втрачаємо надії, – наголосив д-р Біланюк, – бо на сторожі української мови стоїть слово Шевченка.

Д-р Святослав Трофименко

Подарунок з Грузії

Тарас Шевченко на марці Грузії.

Мая Шабурішвілі принесла листа з грузинськими марками на честь Шевченка.

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Нинішнього року Україна і Грузія випустили серії з двох поштових марок, присвячених Тарасові Шевченку і Акакієві Церетелі. У „Свободі" (ч. 10) вже були показані українські поштові марки цього випуску. Щойно інженер-пенсіонер Шабур Шабурішвілі з Тбілісі, нащадок одного з найдавніших князівських родів Арагві-Еріставі, надіслав подарунок – грузинські марки на честь Шевченка і Церетелі. Їх привезла до редакції дочка Шабура – Мая Шабурішвілі, яка тимчасово перебуває у США. У супровідному листі Шабур написав, що Акакій Церетелі був особисто знайомий з Шевченком і високо цінував його творчість. Великий грузинський поет Акакій Церетелі оточений в Грузії такою ж шаною, як Шевченко в Україні. А в Україні твори Церетелі було двічі видано українською мовою. Тарас похований на Чернечій горі, а Акакій – на горі Мтацмінді, яку називають святою.

Шабур Шабурішвілі попросив передати грузинські марки, випущені на честь Т. Шевченка і А. Церетелі, до НТШ Америки.

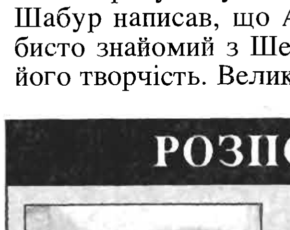
Л. Х.

Підручники з Австралії надійшли в Росію

Правління громадської організації української культури „Мрія", що діє в Іванівській області Росії, висловлює щиру подяку за практичну допомогу нашій українській недільній школі – пересилання 86 підручників з української мови, надрукованих видавництвом „Рідна мова" в Австралії.

В. Цимбал,
Іваново, Росія

РОЗПОЧАЛАСЯ БУДОВА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В НЬЮ-ЙОРКУ!

Допоможіть Вашим щедрим датком завершити будову та зберегти нашу культурну спадщину для наступних поколінь !

Сердечно дякуємо Вам за постійну підтримку.

The Ukrainian Museum • 203 Second Avenue New York, NY 10003 • Tel: (212) 228-0110 • Fax: (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org • web site: www.ukrainianmuseum.org

ДО 35-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

П'ять перед дванадцятою

35-та Конвенція Українського Народного Союзу зближається скорим темпом. Ще тільки місяць ділить нас від визначеної дати, завершуються усі приготування – як технічні, так і психологічні. Тому вже скоро після рішення провести її у „вітряному місті" – Чикаґо – покликано до життя окремий Конвенційний комітет. Перебуваючи в квітні саме у місті Конвенції, я використала нагоду, щоб поговорити із головою комітету д-ром Мироном Куропасем та дізнатися дещо ближче про підготовку до Конвенції.

– Д-р Куропась, ви довголітній дослідник усіх Конвенцій УНС. Котра у ваших споминах та на вашу думку була найбільш вдала?

– Це важко так з певністю сказати, але, на мою думку, найкращі були в тридцятих роках. В цих роках, коли почав виходити англійською мовою „Український Тижневик" під редакцією С. Шумейка, перейшов також успішно Конґрес Української Молоді Північної Америки та можна було завважити приплив нових членів до УНС. Все це виховувало людей для активної участи в діяльності УНСоюзу.

– Ви самі побували на багатьох Конвенціях УНС, яку маєте думку про їх успіх чи неуспіх?

– Я досі був дослівно на кожній конвенції від 1962 року – маю, отже, у споминах перебіг усіх, що досі відбулися. Важко з певністю сказати, котра із них була найбільше успішна. Треба б добре переглянути мою історію УНС (*див. книжка М. Куропася „The Ukrainian American Citadel: The First One Hundred Years of The Ukrainian National Association"*) та мати безсторонній погляд. В Острожській Академії готується у повному засягу історія УНС в українській мові на 400 сторінках. Як матимемо щастя, то книга буде готова до Конвенції. Друкування книги фінансує родина Куропасів. Там можна буде знайти усі факти, усі історії конвенцій та праці УНС, а може, й перспективи на майбутнє.

– Чи підготування Конвенції вашого комітету вже завершене?

– Шість місяців ми працювали, двадцятеро осіб, що входять у склад комісії, і думаю, що виконали своє завдання. Ось тут наша летючка із запрошенням на дві події, в яких можуть взяти участь не лише делеґати, але також гості – концерт, що відбудеться в суботу, 25 травня, в „Ridgewood High School" у Norridge, має дуже багату програму з виступами хорових ансамблів і солістів. В неділю, 27 травня, в готелі „O'Hare Marriot", де відбуватиметься Конвенція, буде святочний бенкет, на якому головними промовцями будуть А. Лозинський – українською мовою, а я – англійською. Для розваги гостей виступить Рон Когут та Ігор Бачинський.

– Чи сподіваєтеся доволі учасників та гостей на обидві ці головні імпрези?

– Ми надіємося на 400 учасників на концерті, так і на бенкеті, і ми певні, що допише наша громада з Чикаґо, яка з нетерпеливістю чекає на цю велику подію. До речі, Владика Іннокентій Лотоцький буде правити Богослужбу в намірені цієї Конвенції.

– А які ваші ідеї та пропозиції для УНС? Ви ж стільки років працювали для нього.

– Це зовсім конкретні та можливі до здійснення думки. Передусім УНС має за обов'язок зберегти українську культуру в США, члени мусять доконче брати активну участь в американському політичному житті, а конечністю для дальшого розвитку уважаю залучення до УНС т. зв. „четвертої хвилі" поселенців, що так численно перебувають на терені США. Слід також подумати на конвенції та переговорити питання братської забезпеченевої організації на терені штату Нью-Джерзі. Як відомо, цей штат є одним із найгірших, коли йдеться про умови у відношенні до братських забезпеченевих організацій.

– Як бачимо, 35-та Конвенція має про що дискутувати та що вирішувати. Отож бажаю вам успіхів у її організаційній ділянці, яку підготовляєте, але також у дальшій безперебійній праці для УНС.

О. Кузьмович

Д-р Мирон Куропась з дружиною Лесею.

35-та Конвенція Українського Народного Союзу буде проведена в Чикаго, в готелі „O'Hare Marriott". Вона триватиме з п'ятниці, 24 травня, до вівтірка, 28 травня.

Концерт відбудеться в суботу, 25 травня о год. 7-ій вечора в „Ridgewood High School", 7500 W. Montrose Ave. Norridge, IL.

Програма концерту включає наступне:

Зенон Модрицький – Камерний ансамбль, Ансамбль бандуристів ОДУМ-у, хор „Сурма", Ансамбль бандуристів „Чар-Зілля", хор „Рідна Школа", Оленка Новик, скрипковий дует – Дарія Городиська і Віра Муха-Хитра, акомпаніятор – д-р Катерина Кішка, Василь Скільський – сопілкар.

Квитки в ціні 25 дол. можна закупити у „Самопомочі": 2351 West Chicago Avenue – (773) 489-0520, або в 5000 North Cumberland Avenue – (773) 589-0077, або в Українському щадничому банку „Певність" 936 N. Western Avenue – (773) 772-4500.

Бенкет з нагоди 35-ої Конвенції відбудеться в неділю, 27 травня, о год. 7-ій вечора, у балевій залі „O'Hare Marriott".

Готель „O'Hare Marriott" міститься при 8535 West Higgins Road, Chicago, IL.

Головними промовцями будуть: українською мовою Аскольд Лозинський, англійською – д-р Мирон Куропась. Розривкову програму ведуть Ігор Бачинський і Рон Когут.

Квитки у ціні 60.00 дол. від особи можна купити у вищеподаних організаціях.

Комітет підготови 35-ої Конвенції Українського Народного Союзу запрошує нашу громаду взяти участь у концерті та бенкеті!

За дальшими інформаціями можна шукати на вебсайті: www.unaconvention.com

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

запрошує українську громаду
на

XXVI КОНВЕНЦІЮ СУА

якою відзначаємо

75-ліття СУА

в готелі Hyatt Sarasota, 1000 Boulevard of the Arts, Sarasota, FL

В центрі уваги конвенції:

П'ятниця, 24 травня, год. 3:30 Передконвенційна програма: доповідач ДЕЙВІД КРЕЙМЕР Senior Advisor for Global Affairs to Deputy Secretary of State, Paula Dobriansky, та інші, про яких повідомимо згодом

Субота, 25 травня, год. 3:00 Презентація видання невідомої спадщини Лесі Українки „Листи так довго йдуть", яку опрацювала СВІТЛАНА КОЧЕРГА, кандидат філологічних наук, член Спілки письменників України і директор Музею Лесі Українки в Ялті

Неділя, 26 травня, год. 11:45 Семінар: „Здоров'я жінок і вплив довкілля" – депутат Верховної Ради України, д-р ЛІЛІЯ ГРИГОРОВИЧ і д-р ХРИСТИНА ДУРБАК

год. 3:00 Доповідь – проф. ВАЛЕНТИНА БОРИСЕНКО, автор „Традиції і життєдіяльність етносу", нагороджена за науковий твір Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих у 2002 р.

КОНВЕНЦІЙНИЙ БЕНКЕТ

Субота, 25 травня, о год. 6:30 веч. в головній залі.

Про нічліг та участь у Конвенційних програмах просимо телефонувати

до **РОКСОЛЯНИ ЯРИМОВИЧ: (941) 966-2292**

Шевченко...

(Закінчення зі стор. 12)

Учасники концерту все „молодшають". Ліричний герой Шевченкового вірша „Мені тринадцятий минало", скоріше за все, є ровесником виконавця Станіслава Криштофовича, а юна співачка Орися Стус – наймолодша учасниця концерту – виконує „Зацвіла в долині червона калина".

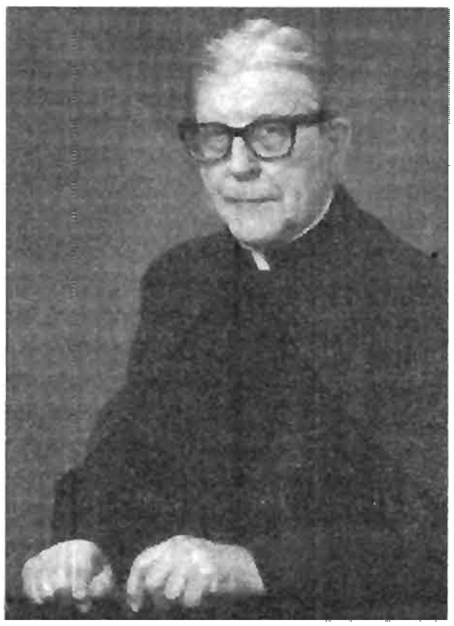
У програмі виступили Іванна Таратула-Філіпенко – фолкльорна співачка, подружжя Оксана та Святослав Стусіви – ліричний, задумливий спів. Ганна Сомик читає уривки з Тарасових віршів та поем. Маруся Черепенко та Іванна Таратула-Філіпенко виконали „Сонце заходить" Шевченка. На концерті піяністкою була Елла Бєлиловська.

На перерві всі частувалися смачними варениками та солодким печивом, які приготували Надія Базальська, Світлана Верес та Марія Кравець.

Вечір закінчився, але люди не поспішали відходити. Адже такі імпрези об'єднують українців Північної Каліфорнії, надаючи можливість вільного спілкування та відчуття безперервности свого народу, своєї культури.

Надія Банчик

Вшановано отця Е. Шараневича у 70-ліття його священства

о. Еміліян Шараневич

КЕРГОНКСОН, Н.Й – За ініціятивою о. пароха Юрія Годенчука, заходом громадсько-церковного комітету, кергонксонська громада гідно вшанувала о. крилошанина Еміліяна Шараневича в 70-ліття його священства.

У неділю, 10 березня, Святу Літургію в церкві Пресвятої Трійці в наміренні о. Шараневича відслужили ювілят і о. Ю. Годенчук, який привітав отця Еміліяна від себе і парафіян, побажав йому щедрих Божих ласк. Після благословення відбулося прийняття на Союзівці, в ньому взяло участь близько 150 осіб. На порозі залі ювілята, в товаристві о. пароха Годенчука і його дружини Юлії, Меланія Кокорудз удекорувала квіткою, а хор „Золотий гомін" під диригентурою д-ра О. Волянського проспівав „Отче наш".

Ювілят поблагословив їжу, а ведучий програмою інж. Лонгин Старух прочитав привіт від Верховного Архиєпископа УГКЦ кардинала Любомира Гузара і запропонував тост в честь ювілята. Прозвучало голосне „Многая літа".

Відтак ведучий представив гостей за почесним столом – ювілята, його доньку Дарію Слоневську з чоловіком д-ром Олександром, їх сина д-ра Андрія з донькою Ларисою, о. Юрія Годенчука з дружиною Юлією, свою дружину Віру Старух, д-рів Стефанію і Романа Барановських, довголітню приятельку родини о. Шараневича Дарію Степаняк зі сином Володимиром.

Численні привіти наспіли від Владики Василя Лостена із Стемфорду, парафії свв Петра і Павла в Коговз, парафії Христа Царя в Бостоні, парафії св. Володимира в Гемстед, парафії св. Покрови Божої Матері в Озон-Парк, парафії Богоявлення в Рочестері, місцевого відділу УАКРади, Пластової станиці і осередку праці пластового сеньйорату, хору „Золотий гомін", 8-го Куреня УПС в Гемстеді, Леоні-Лесі Шморгун і фамілії, „Бесіди", 89-го Відділу СУА і Джералда та Аліси Кубинів з Вітінгу, Н. Дж.

З усними привітами виступали: автор цих рядків – у віршованій формі, Дарія Степаняк, Катерина Мицьо (з чеком 50 дол.), Оля Тутка – від „Самопомочі", З. і О. Савчуки (з чеком на 50 дол.), Андрій Бігун – від СУМА, проф. І. Телюк – від УККА і ООЧСУ, Микола Оприско від кредитівки (з чеком на 500 дол.) і Таня Кузьмин – від 95-го Відділу СУА. Наспіли ще привіти з датками по 100 дол. від проф. Володимира і Оксани Бакумів і д-ра Ігоря і Дарії Витвицьких (з чеками по 50 дол.), від Теодора і Параски Баросяк, Анни Андрухів, Джен Клюба, Ніколяса і Ольги Кравців.

О. Годенчук докладно змалював життєвий шлях ювілята – ревного працівника у Божому Винограднику. Він народився 24 червня 1906 року в селі Пняки, повіт Броди. Народну школу закінчив у Великих Мостах, а Академічну гімназію – у Львові. У 1927 році вступив до Богословської академії, яку закінчив у 1931 році. У 1932 році як одружений богослов був висвячений Митрополитом Андреєм Шептицьким. Душпастирював в Синевідськім Вижнім (1932–34), в Городку Ягайлонськім (1934–37), в Тернополі (1937–39), де навчав теж релігію в українській гімназії „Рідна Школа", в Ряшеві (1939–41) був душпастирем для української громади і виконував функцію секретаря Українського допомогового комітету. У 1941 році в Бережанах навчає релігію в гімназії. У 1942 році за дозволом Митрополита А. Шептицького на прохання Апостольського Адміністратора о. д-ра П. Вергуна виїхав до Реґенсбурґу, як душпастир для робітників, виселених на працю до Німеччини. У 1949 році еміґрував до США і душпастирював у Шамокіні, Па, Дітройті, Миш., Філядельфії, Па., Бостоні, Мас. і Гемстеді, Н. Й. У цій парафії душпастирював 22 роки, тут збудував церкву і парафіяльний центр. Багато часу і сердечного тепла віддавав молоді в релігійних і світських організаціях. У 1989 році переходить на емеритуру і оселяється в Кергонксоні, але й тут активно помагає в парафії, коли парох відсутній, виступає з доповідями з різних нагод, а його недільні проповіді втішаються особливою увагою. Ювілят є автором книжки проповідей „Звідомлення доброї новини". Він діяльний у громадській праці, в харитативних організаціях, є капеляном для сумівської і пластової молоді.

У мистецькій частині програми Тома Прутеняк виконав пісню „Аве Марія" Баха і „Пісню подяки" Стравса, у фортепіяновому супроводі його дружини Оксани. Хор „Золотий гомін" під диригентурою проф. Володимира Бакума виконав „Хорал" О. Нижанківського, гарм. М. Гайворонського і „Під Твою милість" І. Соневицького.

Ювілятові вручено альбом з підписами усіх присутніх. Після третього „Многая літа" слово взяв о. Шараневич. Він сказав, що свій ювілей вважає днем подяки – передовсім Богові, що дозволив йому прожити вже майже 96 років, а також родичам, які створили для нього атмосферу покликання до священичого стану – аж до того дня у 1932 році, коли Великий слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький поклав на його голову свої святительні руки. Все проходить тепер перед його очима, як в калейдоскопі, і наказує йому схилити голову в покорі і почутті вдячности Всевишньому.

Грошеві дарунки ювілят призначив на Фонд будови українського греко-католицького собору в Києві.

Д-р Роман Барановський

Новосілля в будинку УНС

Урочисте відкриття нового приміщення соціяльної служби.

ПАРСИПАНІ, Н.Дж. – У п'ятницю, 12 квітня, о год. 10-ій ранку Адміністрація соціяльного забезпечення США (Social Security Administration), округи Парсіпані окремим церемоніялом відкрила своє нове приміщення, котре винаймає в будинку УНС.

Програмою провадила директор бюра Джейн Лім, яка привітала учасників. Хор учнів середньої школи Парсіпані прочитали Присягу вірности та заспівали американський гимн. Опісля Фредрік Морін, директор округи Н. Дж., кількома словами представив головного промовця Беатріс Дісман, комісара ньюйоркського реґіону, котра підкреслила, що Адміністрація соціяльного забезпечення є частиною громади цієї округи та значним працедавцем і вкладником в економіку штату Н. Дж. Франк Дріцлер, член ради повіту Моріс, надав проклямацію, котру прочитала Мішел Силвін з містечка Парсіпані Трой Гілс.

На закінчення Пол Девіне, заступник директора бюра в Парсіпані подякував гостям і виконавцям зя участь у сваткуванні та запросив усіх на окрему церемонію перетинання стрічки при вході до нових приміщень. Після нього Джейн Лім ще раз взяла слово, в якому окремо зложила подяку присутнім Президентові УНС Уляні Дячук і секретареві Марті Лиско за співпрацю, зокрема за успішне полагодження всіх актуальних справ і проблем.

Х. В.-Ф.

„Самопоміч" знову допомогла

За ініціятиви Координаційного комітету допомоги Україні і фінансової підтримки Української кредитової кооперативи „Самопоміч" у Нью-Йорку в Україні відбувся другий з черги в цьому році двотижневий курс українознавства – для військовиків-вихователів Дніпропетровського гарнізону Південного оперативного командування сухопутних військ Збройних Сил України. Від 11 до 25 березня офіцери прослухали курс лекцій з українознавства „Актуальні проблеми історії України, ставлення національної державности та розвиток української культури" з висвітленням змісту заборонених в часи совєтської імперії „білих сторінок" історії, літератури і культури України. На закінчення курсу учасники взяли активну участь у семінарі „Відродження українознавства у гуманітарному вишколі військовиків", вони переглянули відеосеріяли „Невідома Україна" (Історія України від найдавніших часів до сьогодення) і „Золоте стремено" (історія українського війська). Наступні два курси, повною мірою фінансовані Нью-йоркською кредитовою кооперативою „Самопоміч", відбудуться в травні у Запоріжжі і у вересні – в Миколаєві. Попереду нас чекає повсякденна просвітницька праця для блага України. Тож щира подяка всім тим, хто з розумінням ставиться до цієї справи і підтримує просвітницькі програми ККДУ.

Володимир Воловодюк,
голова ККДУ

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

запрошує своїх членів та українську громаду

на ДОПОВІДЬ

„УКРАЇНСЬКА МОВА В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ПАРЛЯМЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ"

яку виголосить

проф. ОЛЕГ РОМАНІВ

член Національної Академії Наук України, голова НТШ в Україні

Доповідь відбудеться

в суботу, 27 квітня 2002 р., о год. 5-ій по пол.

в будинку НТШ

за адресою: **63 Fourth Ave. (між 9 і 10 вулицями), New York.**

УКРАЇНА І СВІТ

Відбувся синод єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ

ЛЬВІВ. – 26 березня відбулась чотирнадцята сесія Синоду Києво-Галицької Митрополії УГКЦ. У праці Синоду взяли участь нові єпископи-помічники Львівські Ігор Возьняк та Гліб Лончина, а також новопоставлений екзарх Донецько-Харківський Степан Меньок. Кардинал Гузар повідомив єпископів про висліди своєї недавньої зустрічі зі Святішим Отцем Іваном Павлом II, котра проходила, у присутності митрополитів та членів Постійного Синоду єпископів УГКЦ, у Ватикані 11 березня. Окрім цього, члени Синоду Києво-Галицької Митрополії УГКЦ взяли до відома недавно підписаний документ про реабілітацію покривджених у часи тоталітарного режиму Церков і постановили відреаґувати на нього письмовою подякою, надісланою на адресу Президента України Леоніда Кучми.

Наступним пунктом програми сесії стала праця над кількома церковними документами, серед яких найважливішими були проєкт „Положення про католицьку школу на території Києво-Галицької Митрополії УГКЦ" та „Статут Митрополичого Синоду". Багато уваги учасників Синоду було також присвячено питанням удосконалення статуту і внесення структуральних змін в працю благодійного фонду „Карітас-Україна", випрацюванню плянів подальшої праці Митрополичого відділу інформації, справі вирішення питань, пов'язаних із працею капелянів у Збройних Силах та у різних навчальних закладах України.

Було вирішено активізувати подальші конкретні заходи, спрямовані на боротьбу з пияцтвом в Україні.

Прес-секретаріят Глави УГКЦ

Новий єпископ-помічник Гліб Лончина.

Проф. Людвик Подошин: „Мені врятував життя Митрополит Андрей Шептицький"

Уже 22 роки комісія Інституту катастрофи европейського єврейства Яд-ва-Шем в Єрусалимі, яка розглядає кандидатури на присвоєння звання справедливих (праведників світу) рятівникам євреїв у роки Другої світової війни, вивчає питання про присвоєння цього почесного титулу Митрополитові Андреєві Шептицькому і щоразу не приходить до позитивного рішення.

Опоненти закидають, що Митрополит у 1941 році прихильно зустрів батальйон „Нахтіґаль" і звернувся зі закликом, в якому, зокрема, висловлювалася надія на мудре і справедливе керівництво, яке захищало б інтереси усієї Галичини, незалежно від віросповідування, національности і соціяльного становища. Проте Андрей Шептицький досить швидко розчарувався в своїх надіях на прихильність німецької влади. Саме в цей час до Митрополита звернувся рабин Львова Леві Курт з проханням виступити на захист євреїв міста. Митрополит дав розпорядження ченцям ховати євреїв, які виконали його розпорядження. Звернення Андрея Шептицького до батальйону, як відомо, ледве не коштувало йому життя. Гіммлер наказує кинути Шептицького до концентраційного табору, і лише особисте втручання в долю Митрополита, людини шанованої і впливової в Галичині, губернатора Карла фон Ляша, рятує Шептицькому життя. Усі ці події неодноразово описані в літературі радянського періоду, але для комісії Яд-ва-Шем саме вони залишаються головним критерієм оцінки вчинків Митрополита, хоча існують чіткі вимоги, за яких неєвреї одержують звання Праведника: його надають тому, хто врятував хоча б одну єврейську душу і ризикував при цьому власним життям.

Голова правління Товариства єврейсько-українських зв'язків Яків Сусленський у 25-ий раз порушив клопотання перед комісією, оскільки знайшов нових свідків. Він погодився відповісти на запитання кореспондента „Свободи"

– Навіщо шукати нових свідків?

– Це було головною умовою комісії. Я їх знайшов – це Людвик Подошин з Ізраїлю і Лілі Штерн-Польман, яка тепер мешкає в Лондоні. Вона і її родина (до речі, бабця Лілі, щоб полегшити долю родини, добровільно пішла з життя) всю війну прожили в монастирі студитів. І скільки таких прикладів! Одного разу доктор Каган, коли ще був головним рабином авіяції армії оборони Ізраїлю, спостерігаючи, як в небо піднялося кілька військовиків літаків, з гордістю сказав, що серед них є три пілоти, життя яким врятував особисто Митрополит.

– Як ви оцінюєте позицію Андрея Шептицького в роки війни?

– Це був складний час, і багато звинувачень зводиться до того, що Митрополит ішов на компроміс. Але ж в житті кожного з нас є моменти, коли ми чинимо не так, як цього насправді хотілося б. Головне, не переступити через порядність, не заступити за межу, де починається підлість. Андрієві Шептицькому це вдалося. І далі, слід знати, що головним для Шептицького була свобода України і Церква, яку він очолював протягом 44-ох років. До речі, на його долю випало шість влад, з якими слід було шукати і спільну мову, і йти на компроміс. Дякуючи цьому, й були врятовані євреї. Як тільки Митрополит помер, Сталін ліквідував Українську Католицьку Церкву, а духівників та ченців заточив у табори. В одному з них помер рідний брат Шептицького – Климентій.

– Нещодавно в Єрусалимі відбулося обговорення ситуації, що склалася навколо справи Андрея Шептицького. І там промайнуло, що Митрополит, маючи практично необмежену владу, міг би врятувати набагато більше юдеїв?

– А міг би зайняти позицію багатьох священиків Німеччини та Австрії і не врятувати жодного. Як відомо, вони або ж мовчали, або були страчені за прямі виступи проти фашистського режиму. А Шептицький і священики УГКЦ врятували лише дітей 150 осіб. Слід сказати і про особливе ставлення Шептицького до євреїв взагалі: воно було лояльним. Серед тих, хто приходив до нього за порадою і допомогою, була і єврейська еліта, і біднота, яким Митрополит щедро давав гроші. Відомо, що граф Андрей Шептицький, колишній офіцер австрійської армії, землевласник, володів значним капіталом і щедро жертвував нужденним. Митрополит говорив на івриті і писав листи юдейською мовою. Причина переслідування Андрея Шептицького „совєтами" відома – всі повинні були підкорятися Москві, а УГКЦ підкорялася Ватикану, її предстоятель однаково неґативно ставився як до фашистського, так і до комуністичного режимів, але як віруюча особа розумів, що всяка влада від Бога і шукав компромісу з нею. У всіх своїх проповідях Митрополит закликав до взаєморозуміння і нормальних взаємин між усіма людьми.

Нещодавно вийшла книга Генадія Костирченка „Тайная политика Сталина", в якій автор пише, що „проти антиєврейських знущань не підняв голос і глава Католицької Церкви Папа Пій XII. Щоправда, один із єрархів Ватикану, Митрополит Української Греко-Католицької (уніатської) церкви Андрій Шептицький в 1942 році направив протест рейхсфюреру СС Гіммлеру, в якому виступив проти знищення євреїв і залучення до цієї акції українців. Особисто Шептицький врятував багато євреїв, в тому числі від 300 до 400 дітей". Хіба ця книжка не є свідченням?

Ось ми і підійшли до основного питання в справі Митрополита Андрея Шептицького, яким нехтує комісія Яд-ва-Шем, шукаючи у його особистому житті епізоди, які не стосуються умов присвоєння звання Праведника народів світу. У статуті комісії говориться: „... хто врятував хоч би одну єврейську душу...". Їх Митрополит врятував набагато більше, віддаючи розпорядження духовенству і ченцям монастирів, і особисто, віддаючи власні палати під сховище для євреїв. І далі „... чи ризикував власним життям". Ризикував і не лише власним, а й життям сотень священиків, монахів, прихожан і всієї Церкви, яка була сенсом усього життя для Андрея Шептицького.

Врятований у роки війни Людвик Подошин, тепер – професор медицини у Гайфі, теж відповів на запитання кореспондента „Свободи".

– Якою була ваша доля в роки війни?

– Коли німецькі війська зайняли Львів, його батька Йосипа з дружиною узяла до себе німка, яка була службовкою в його аптеці, а сина Людвіка сховали в монастирі студитів Української Греко-Католицької Церкви, яку очолював Митрополит Андрей Шептицький. Нас, єврейських дітей, було там більше сотні, – розповідає професор. – І ховався я там до кінця війни, а після 1943 року і батьки мої перейшли до бібліотеки Митрополита, яка знаходилася в особистих палатах Андрея Шептицького на горі Святого Юра. До речі, за роки війни в бібліотеці переховувалося 15 осіб: серед них батьки колишнього головного рабина авіяції армії оборони Ізраїля доктора Кагана, який написав книгу про життя євреїв в монастирі та їх спасителів „Lvov Ghetto Diary". Книга видана англійською мовою. Вона є головним свідком у справі присудження монахам та священикам Церкви звання „Праведник народів світу", яке присвоюється неєвреям, які рятували нас від смерти в роки Другої світової війни. Це шана і безмежна вдячність єврейського народу за сміливість, мужність, жертовність цих людей.

– Однак не всі одержали це звання?

– Так. Ще 22 роки тому мій батько Йосип Подошин і доктор Курт Леві, доктор Каган та інші, яких врятували Андрей Шептицький і служителі Церкви, подавали відповідне прохання. Першою в 1986 році звання одержала ігуменя Йосифа, в миру Олена Вітер, майже через 10 років – брат Митрополита Климентій, а головний наш рятівник Митрополит Андрей Шептицький до цього часу не визнаний Праведником.

– Супротивники такого рішення твердять, що Митрополит навертав юдеїв до християнської віри?

– Мені було на той час 12 років і я все добре пам'ятаю. Нам, дітям, видали одяг послушників, хрестики, оселили в монастирі. Ми виконували посильну роботу, ставлення до нас було доброзичливе. А старші, як доктор Кагана, Леві Курт і його брат, носили чернечі ряси. Священикам вдалося кільком дорослим видати документи, де національність значилася – українець, що дозволяло вільно ходити у місто. Так було з дружиною Кагана. Але ніхто не примушував нас переходити в іншу віру. А як інакше могли діяти ченці, коли за роки окупації Львова шість разів були обшуки в монастирі і навіть в особистих палатах Андрея Шептицького і весь цей час там переховувалися євреї? Я пам'ятаю, як після втечі німців зі Львова нас зібрали у дворі Катедрального собору і викотили на інвалідському візку Митрополита. Він попросив усіх єврейських дітей зняти хрестики і передав нас юдейській громаді міста. Можливо, хтось залишився в монастирі, але я певний, що з власної волі.

Світлана Ґлаз,
Єрусалим

„Нумо до праці, брати!"

Я перебував, вперше пережив аж три пори року у Львові: літо, осінь і зиму. Всі ці пори зазублюються, тобто переходять одна в одну непомітно, так, як іде саме життя. Ота шваля-природа пошила усе чудотворно під оком Бога.

Моїм задушевним завданням було показати молодій людині, що можна жити поза Україною більш як пів століття, одначе мову українську не тільки пам'ятати, але й полюбити її, шанувати як рідну, – закінчивши в Америці, а не в Україні, університетські і високі музичні студії.

Автор – у затишній львівській кав'ярні „Купол".

Я виїхав з України шестилітнім хлопчиком, і до тієї моєї України мене тягне магнетом, коли дістаю відпустку з праці. Я не їду до Акапулько, Венеції чи Аляски, але – в Україну, їду до Львова і його околиць.

Я прибув до Музичної академії на запрошення ректора проф. Ігоря Пилатюка. Координатором моїх лекцій призначено Дарію Личковську – ввічливу, точну, акуратну. Вона завідувала оформленням афішів-плякатів, турбувалась про магнетофон, бо мої лекції я ілюстрував звуковими прикладами на касетах.

Першою прозвучала тема „Українські мелодії в світовій музиці". Найбільші майстри музичного світу виразно відчували впливи народного мелосу України. У лекції йшлося про Бетговена, Ліста, Бартока, Чайковського, Рахманінова, про „Щедрик" М. Леонтовича як феномен українського та американського Різдва та інше. Перша частина тієї лекції відбулась у Малій залі академії, виповненій студентами по вінця.

Закінчення теми, проте, прозвучало у Великій залі, щоб всі охочі послухати американського українця мали змогу вигідно приміститися.

Автор серед представників львівського музичного середовища.

Другою темою (іншим разом) була лекція про світову мандрівку пісні „Віють вітри, віють буйні", окремі етапи якої позначені Марусею Чурай, Котляревським, Францом Лістом, М. Колачевським та, врешті, американським джазом. Оцей Ньюйоркський джаз найбільше подобався студентам... (Світова мандрівка пісні „Віють вітри" теж пішла двічі в етер, у березні та у вересні 2001 року, вміло перероблена для радіомовлення.

Авторка радіо-варіанту – Галина Тихобаєва, керівник Музично-меморіяльного музею ім. С. Крушельницької, з участю Олени Онуфрів – керівника програм Львівського радіо. У лекції, як теж в радіопрограмі, демонстровано дуже рідкісні записи із колекції дискографа Степана Максимюка, США).

Після тих двох лекцій ректор І. Пилатюк та проректор Мирон Кушнір запросили мене до себе на невелике прийняття, на якому зложили мені признання за такі оригінальні теми, а ще більше – за новий (для них) – „легкий" спосіб презентації поважних тем.

Мій гонорар вони дарували з усміхом, я прийняв його теж з усміхом і відразу ж віддав на потреби сиротинця...

Роман Савицький, мол.

Покаяння за віру в оману

Саморозкріпачена Україна радянської імперії зла, заклопотана майбутнім державної незалежности, забула своє страшне минуле. Занурила в Лету скорботну пам'ять по душах жертв влади комуністів. Залишки комуністів сталінських репресій і неокомуністи України заявили про зміну своїх ідеологічних поглядів, мовляв, вони інакші, ніж за сталінських часів.

Комунізм своєю ідеологією, світоглядом не підлягає жодним змінам. Така вже його природа. Мислячі люди свідомі, що істота комунізму виринає з лжевчення Томаса Мора про ідеальний суспільний лад на химерному острові Утопії. Якщо дідько знов (таке ж бувало) пожартує над долею українського народу і допоможе комуністам захопити владу, прощавайте – національне самовизначення, самопосвята, самомислення. Осторогою від такого згубного лиха може послужити книжка (вже друге видання) **„Усвідомити культ Сталіна"** – („Прогрес", 2002 р.). Це збірка 26 статтей відомих істориків, публіцистів, громадських діячів. У передмові сказано, що „усі статті об'єднані однією метою: глибше розібратися – як в особі Сталіна, так і в діяльності компартії". Назва „Усвідомити культ Сталіна" (без „особи") не випадкова. На XX партійному з'їзді Хрущов розвінчав культ особи Сталіна, склавши на нього особисто усю вину за антинародні злочини і цим – відгородив від злочинної діяльности саму компартію.

У цій книжці нагадується: „Усі задумані Сталіним репресії одноголосно схвалювали – політбюро ЦК, партійні керівництва республік, областей, районів. Загальні збори установ, підприємств, вузів – схвалювали смертні вироки „шкідникам", „ворогам народу", „шпигунам". Збори провадили комуністи. З місць рядові комуністи вигукували: „Смерть ворогам народу!". Постанови зборів, як „всенародне обурення", виконували органи „соціялістичної законности" – НКВД, прокурори, судді – усі беззастережно надійні комуністи.

У книжці „Усвідомити культ Сталіна" зазначено: „Не Сталін створив партійний апарат влади, а партапарат створив Сталіна". Тут же констатація: „Сталінізм – суспільне явище з індивідуальною відповідальністю". Ця книжка звертає увагу на злочинність комуністів України, де застосовано принципову тезу комунізму: для досягнення мети – усі засоби придатні...

У згаданій книжці читаємо: „В Україні, колись житниці Европи, рішення Центру про суцільну колективізацію сільського господарства шляхом примусового голоду виконали місцеві комуністи. Вони свідомо знищили корінний соціяльний прошарок – селянина-одноосібника, селянина-господаря, хлібороба-середняка".

Особливу увагу привертає кінцева підсумкова стаття під заголовком „Pro Domo Sua" – „У своєму домі про себе". Змістом і викладом ця стаття є ніби покутниця, сповідниця: „Нині ми живемо у своєму домі під знаком великих змін, поривань до очищення і оновлення. Але ми не сміємо забувати страшного минулого".

Книжка доводить злочинну антинародну діяльність комуністів. Їх геноцид по відношенню до українського народу. Твердження про „індивідуальну відповідальність" стосується комуністів, їх прихильників та байдужої обивательської маси. Незалежній Україні варто зробити свій і про себе висновок і стерегтися сліпої віри в комуністичну оману.

В. Остапенко,
Вашінґтон

СПОГАДИ

Мої зустрічі з професором Дмитром Дорошенком

8 квітня виповнилося 120 років від народження визначного історика і громадського діяча Дмитра Дорошенка.

Рід Дорошенків давній, тягнеться від гетьмана Петра Дорошенка. Походить Дорошенко з Чернігівщини, з міста Глухова. Батько Дмитра Дорошенка був військовим лікарем і був змушений нести службу у Вільні, де пройшли молоді літа Дмитра.

Дмитро Дорошенко був невеликої, але стрункої постави, вродливий брюнет з блискучими карими очима. Коли я дивився на Дмитра, то уважав його втіленням української краси.

Я мав щастя познайомитись з проф. Дорошенком в 1946 році, коли приїхав до Авсбургу в Баварії, маючи уповноваження від лікаря Нестора Процика, який, у свою чергу, мав уповноваження від Швайцарського Червоного Хреста.

В Авсбургу я почав організовувати Український Червоний Хрест. До праці у ньому зголосились Марія Аркас-Клепачівська, лікар Антін Жуковський і сотник Цурковський. Я був секретарем, а на голову обрано проф. Дмитра Дорошенка. З того часу моє знайомство з проф. Дорошенком стало постійним і навіть, можна сказати, дружнім.

Коли я почав викладати історію української і вселенської Церкви в духовній семінарії Ґіршберґу, біля підніжжя Альп, то запросив проф. Д. Дорошенка з викладом для моїх студентів. Проф. Дорошенко радо погодився приїхати до замку Ґіршберґ і навіть переночував у замку.

Гостя привітав ректор д-р о. Василь Лаба. Проф. Дорошенко зробив кілька доповідей для моїх студентів, які зі захопленням слухали його. Це були часи, коли проф. Дорошенко, як молодий студент, вже був почав свою літературну працю на користь українського народу.

Коли я вирішив вписатись на Український Вільний Університет, щоб осягнути титут доктора філософії, проф. Дорошенко став моїм академічним дорадником. Я прослухав курси лекцій професорів Оглоблина, Андрусяка, Крупиницького, О. Кульчицького, ректора Івана Мірчука і був промований на доктора філософії УВУ.

Це був мій перший докторський ступень, бо високі студії, які я відбув в Богословській Академії у Львові під ректорством о. д-ра Йосифа Сліпого і Митрополита Андрея Шептицького як професора, з огляду на заборону польського уряду і Ватикану, не привели до здобуття докторату.

Як доктор УВУ я частіше зустрічався з проф. Дорошенком, не раз розмовляв з ним на теми історії Української Церкви. При одній розмові я запропонував проф. Дорошенкові свою допомогу при опрацюванні історії України, з прихильністю до православних. Професор скромно відповів мені, що його вік не дає вже йому сили на політичну діяльність.

Д-р Василь Ленцик

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Музика, гідна поезії

Зліва: Олекса Біланюк, Леся і Галина Тельнюк, Лариса Біланюк.
Фото: Валерій Скрипка

НЬЮ-ЙОРК. – Це лише один з настроїв, навіяних концертом сестер Лесі і Галини Тельнюк у музичному супроводі Олексія Батьковського „Вітер століть", що відбувся 31 березня в приміщенні Української Вільної Академії Наук. Представляючи гостей із Києва, президент УВАН проф. Олекса Біланюк сказав, що концерт цей має бути особливим, бо у ньому зібрано пісні на вірші кращих українських поетів – Тараса Шевченка, Лесі Українки, Павла Тичини, Ліни Костенко, Богдана-Ігоря Антонича, Станіслава Тельнюка, Євгена Маланюка. Численні слухачі переконалися, що музика, створена Галиною та Лесею Тельнюк, гідна цієї поезії. А їх виконавська манера, за оцінками музикознавців, „є органічним сплавом міцного, грамотного, академічного у своїй основі вокалу з переважно роковою музичною стилістикою, котра дозволяє включати елементи джазу, клясики, романсу", – це якісно нова музична культура, котрої американському українському слухачеві давно ніхто з материкових співаків і композиторів не пропонував, і якої так, відверто кажучи, більшості з нас бракує.

За межами України дует сестер Тельнюк, на жаль, мало відомий, вдома ж він збирає величезні залі, такі, як столичний Український Дім. Сестри випустили у світ три альбоми й були номіновані на здобуття Національної премії імені Тараса Шевченка. Від часів першого фестивалю „Червона рута", напевне, важко знайти більш послідовних і принципових виконавців, котрі б так наполегливо й так переконливо доводили світові право на повноцінне життя української пісні на рівні й в контексті кращих модерних музичних культур. Власне, з цією місією вони й вирушили в концертне турне до США та Канади.

Катерина Кіндрась

„Орнамент – не злочин" – нова виставка в УМ

НЬЮ-ЙОРК. _ Виставка „Орнамент – не злочин", яка відкривається в Українському музеї в Нью-Йорку 28 квітня, представить у знімках розкішний стиль сецесіонізму раннього XX ст., в архітектурі Львова. За ширшими інформаціями звертатися на число телефону (212) 228-0110. Виставка діятиме до 28 липня. Відкриття заплянувано на 2:00 год. по полудні.

Назва „Орнамент – не злочин", обрана для цієї виставки, містить в собі посилання на радикальне гасло, з яким виступив великий австрійський архітект Адольф Лоз на початку XX століття. В есеї „Ornament und Verbrechen" та інших теоретичних працях цей славетний майстер обстоював відмову в архітектурі від будь-яких декоративних оздоб, вважаючи феномен орнаменту спорідненим з кримінальним вчинком. Свою критику Лоз спрямовував, перш за все, проти сецесіонізму (Art Nouveau) – мистецького стилю, який близько 1900 року здобув надзвичайну популярність, але вже під кінець першого десятиріччя XX ст. був засуджений як анахронізм.

Від того часу спадщина сецесіонізму зазнала ґрунтовної переоцінки, а її значимість для історії мистецтва та архітектури більше не піддається сумніву. Остаточне визнання вартостей стилю, відомого як „арт-нуво", „юґендштіль", сецесія", а також під багатьма іншими іменами, знайшла відображення в назві проєкту: „Орнамент – не злочин".

Готуючи цю виставку, її організатори прагнули зробити свій внесок у відзначення столітнього ювілею „стилю 1900 року", а також ознайомити шанувальників мистецтва з яскравою і маловідомою сторінкою історії художньої культури Східньої і Центральної Європи, зосередивши увагу на архітектурі найбільшого на заході України міста – Львова.

Виставка „Орнамент – не злочин" представляє фотографії численних львівських будівель початку XX століття, з їх чудовим опорядженням, позначеним рисами сецесіонізму.

Протягом 1870–1910-их років новою характерною рисою Львова, яка відображала піднесення його ролі як адміністративного, економічного та культурного центру, стала активна будівельна діяльність і динамічний розвиток архітектури.

Після реформ, проведених в Австрійській імперії в 1860-ті роки, статус Львова (Лемберґа) – столиці автономного Королівства Галичини – значно зріс, що зумовило потребу в будівлях різноманітних типів. Таким чином, період кінця XIX та початку XX ст. увійшов до архітектурних аналів міста, як надзвичайно продуктивна доба.

З кінця 1890-их років нові досягнення в галузі архітектури та пов'язаних з нею мистецтв поєдналися на львівському ґрунті з широкою популярністю сецесіонізму. Близько 1905 року забудова Львова демонструє численні зразки цього новітнього стилю, поширюваного Тадеушем Обмінським, Іваном Левинським, Альфредом Захаревичем, Владиславом Садловським та іншими архітекторами високого рівня.

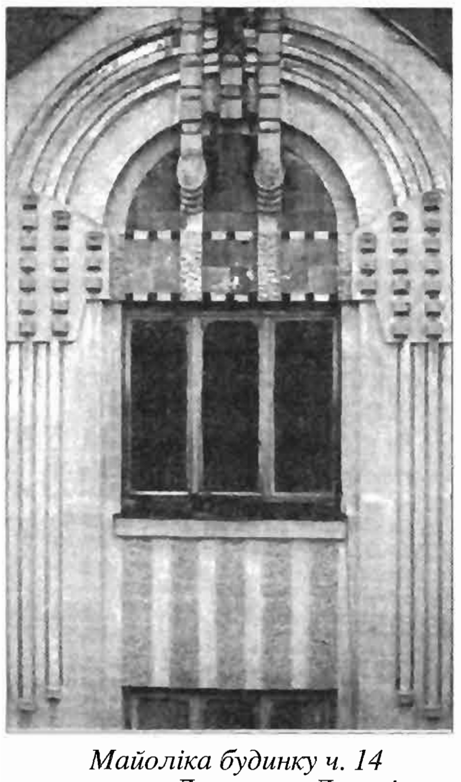
Завдяки творчості цих видатних представників львівської архітектурної школи місто здобуває репутацію одного з найбільш „сецесійних" в Східньо-Центральній Европі. За підрахунками автора виставки, котра експонуватиметься у залях Українського музею, число архітектурних об'єктів, які мають сецесійну орнаментацію, наближається у Львові до 800.

Приблизно в 1908 році сецесіонізм в архітектурі Львова вступив у пізню стадію свого розвитку, а перед початком Першої світової війни його вже витіснили форми неоклясицизму і раннього модернізму.

Виставка „Орнамент – не злочин" демонструвалася в 1997 році в ґалерії Генерального консульства Австрії у Кракові та в Музеї архітектури у Вроцлаві (Польща). Дальші презентації відбулися за підтримки Британської Ради у Великій Британії, де виставку було включено до програм Міжнародного фестивалю архітектури та дизайну Manifesto-97 в Единбургу (1997) та Фестивалю центрально-европейської культури, організованого Австрійським культурним інститутом в Лондоні (1998).

***Про автора виставки:** Ігор Жук є автором концепції виставки „Орнамент – не злочин", оформлення її, архітектурних фотографій та текстів описів. Він народився у Львові в 1956 році. Закінчивши Львівський інститут прикладного та декоративного мистецтва, протягом 1982–1992 років був науковим співробітником Львівського відділення Інституту мистецтвознавства, фолкльору та етнографії Академії наук України. У 1989 році захистив дисертацію „Декоративна деталь в архітектурі львівської сецесії: принципи формотворення та систематизації". Від 2000 року займає посаду куратора збірки візуальних матеріялів Львівської Богословської Академії і директора Проєкту „Леополіс" – електронного архіву історії українського мистецтва, який розробляється в Львівській Богословській Академії.*

Д-р Жук відвідував США як учасник Літньої школи Вікторіянського товариства в Америці, в 1995 році, Літнього інституту Гетті в Рочестерському університеті в 1991 році, і був кілька разів гостьовим вченим в Українському науковому інституті Гарвардського університету.

Майоліка будинку ч. 14 по вул. Донцова у Львові.

Рельєф будинку ч. 1 по вул. Руданського у Львові.

Користуйтеся веб-сайтами „СВОБОДИ"
www.svoboda-news.com
„УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА"
www.ukrweekly.com

Прощай, вірний сину України

Телефонний дзвінок з Торонто... Лариса Кардаш: „Славку, сьогодні, 22 березня, о годині 4-ій по полудні в лікарні у мене на руках помер Василь". Для мене це був страшний удар, бо Василь Кардаш був моїм близьким приятелем ще з юнацьких літ. Відразу я зателефонував до всіх наших спільних друзів і повідомив цю сумну вістку. Андрій Добрянський, оперовий співак Метрополітен-Опери, з болем і жалем сказав: „Велика була людина, золота людина...".

Маестро Василь Кардаш народився 22 січня 1923 року в селі Новосілка, одному з найбільших сіл Підгаєччини. Василь був обдарований надзвичайним музичним талантом. В 1939 році закінчив курс диригентури, водночас був членом ОУН, у 1941 році став головою Юнацтва ОУН Підгаєччини. Весною 1943 року гестапо заарештувало його разом з батьком Іваном і молодшим братом Михайлом. Родина Кардашів два роки перебувала в різних концентраційних таборах Німеччини. Лише у травні 1945 року вони вийшли на волю, заживши по 38–40 кілограмів.

Після війни я зустрів Василя Кардаша у Мюнхені, в гуртожитку „Фіріх шуле". Ми разом вчилися тоді в Українській високій економічній школі. У 1948 році наші дороги розійшлися. Василь виїхав до Канади, а я до Австралії.

Знову ми зустрілися у Канаді в 60-их роках, коли я демонстрував там свої фільми про Австралію. Ми часто бачились тоді в домі Василя і Лариси Кардашів, які виховували дочку Вірляну і сина Адріяна. У 1986 році я мав честь бути старостою на весіллі Адріяна.

У 1964 році Василь Кардаш здобув титул магістра слов'янських студій в Монреальському університеті. Від 1965 року маестро Кардаш стає диригентом чоловічого хору „Прометей", а також створює нові мистецькі колективи при Осередку СУМ: жіночий хор „Діброва" та духову оркестру „Батурин". Його ансамблі стояли на високому мистецькому рівні та втішалися доброю славою не лише в Канаді, але й в США, Західній Европі. Особливим, тріюмфальним було турне до України в 1990 році.

Маґістер Василь Кардаш належав до цілого ряду наукових, професійних та суспільних установ. Він був членом НТШ, членом-засновником Онтарійської Ради мистецтв і Хорової асоціяції, державних семінарів для диригентів в Судбурах і Торонто. Завдяки самовідданій праці маестро Кардаш здобув заслужену славу. Від Папи Римського Івана Павла II одержав ступінь Святого Георгія – найвище відзначення Ватикану для цивільних людей.

Пішов з життя великий український патріот, славний мистець і взірцевий сім'янин.

На його похорон я виїхав з Нью-Йорку автом разом з інженером Богданом Качуром та Петром Кулиничем – друзями покійного Василя. Ввечері того ж дня в похоронному заведенні Неведюка була відправлена Панахида за участю сімох священиків на чолі з Владикою Ізидором Борецьким. Все свідоме життя покійного супроводжувала музика.

Під жалібну музику духової оркестри „Авангард" проводжали маестра Василя Кардаша в останню дорогу. Панахиду зворушливо співав чоловічий хор „Оріон", а відтак жалібну громаду глибоко проймали тужливі пісні у виконанні жіночого хору „Левада".

До присутніх промовляв отець мітрат Богдан Остапович, який свою першу Службу Божу відправляв у селі Новосілка, а церковним хором тоді диригував молодий Василь Кардаш. Отець Богдан розповів, що покійний був глибоко віруючою людиною, мав авдієнцію у Митрополита Андрея Шептицького, який дав юнакові таку настанову: „Дитино, сину мій, будь добрий, молися, вчися і працюй, щоб ти був славою для України і для родини". Маестро Василь Кардаш жив і працював для України, для Бога, для Церкви. Він не тільки вчив співати українських пісень, але й вчив любити Україну так, як любив її сам.

Прощальне слово мав Богдан Качур, голова колишніх політв'язнів, який разом з покійним провів три роки в концтаборах, починаючи з Львівської тюрми на Лонцкого. Б. Качур коротко розповів про активне політичне і громадське життя Василя Кардаша у післявоєнній Німеччині, а також відзначив, що покійний був гарячим українським патріотом і взірцевим християнином.

Це була наша гордість в Канаді, Америці, Европі і Україні. Він створив прекрасні музичні колективи, які пропагували українське мистецтво у світі. Дизайнером чудових костюмів, а також вірним другом і порадником Василя була його дружина Лариса. „Ти був і будеш, Василю, гордістю української нації", – закінчив свій виступ Богдан Качур.

Величавий похорон відбувся з церкви Святої Покрови в Торонто, яка була заповнена вщерть, незважаючи на снігопад. Прийшли розділити горе великої втрати з рідними покійного маестра Кардаша близькі друзі, знайомі, його учні, хористи, музиканти.

На цвинтарі слово мав друг покійного Петро Кулинич. Він прочитав спогади з юнацьких літ про діяльність Василя Кардаша в ОУН, які написав інженер Мирон Лущак з Чикаґо. Багато промовців зворушливо і тепло говорили про свого провідника і наставника на тризні, а соліст-тенор Віктор Шевель заспівав покійному востаннє.

Ще один вірний син України знайшов вічний спочинок на чужині. Хай пам'ять про Василя Кардаша буде світлою і вічною серед живих.

Ярослав Кулинич,
Нью-Йорк

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

„MEMORIAL DAY WEEKEND"

НА СОЮЗІВЦІ

Від 24 до 27 травня 2002 р.

Ціна за одну ніч в 2-особових кімнатах

стандартні – $80, люксусові – $90 додатково за дорослу особу $5,

діти до 16 року життя – безплатно (*в ціни включені податок і чайові*)

П'ЯТНИЦЯ

Вечірка в „Трембіті" від год. 9-ої веч. до ??
Музика: „Midnight Bigus". Оплата при вході.– 5 дол.

СУБОТА і НЕДІЛЯ

Сніданок в їдальні головного будинку від 8:00 до 10:00 ранку.
BBQ на веранді „Веселки" від 11:30 – 3:00 по пол.
4:30 – 6:00 час на товариські зустрічі і розмови у „Трембіті"
Вечеря у їдальні головного будинку від 6:00 – 8:00 веч.
ЗАБАВА у „Веселці": Вступ 10 дол. від особи при вході
Початок о год. 10:00 веч.

СУБОТА – оркестра „ЛУНА" • **НЕДІЛЯ** – оркестра „МОНТАЖ"

ПОНЕДІЛОК

Кава і солодке у вестибюлі головного будинку від 8:00 до 10:00 ранку
Полуденок („brunch") в їдальні головного будинку від 10:00 до 1:30 по пол.

УВАГА:

За всі страви, напої і розваги платиться додатково!

Зробіть замовлення ще сьогодні!

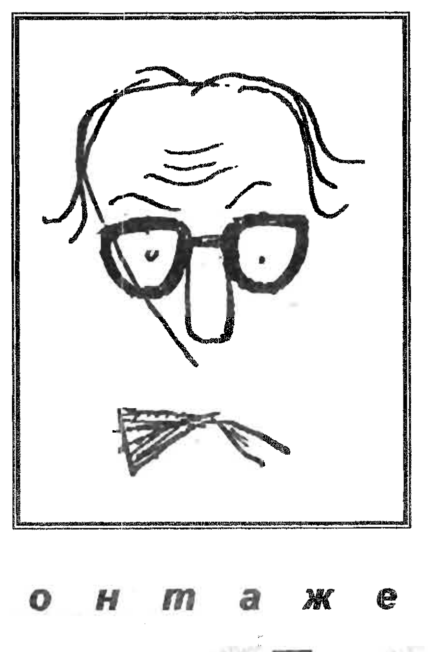
неділя 21го квітня, 2002
година 2 поп.

Заля Українського Народного Дому
240 2-га Авеню

Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької

Вшановує пам'ять Едварда Козака - ЕКА

У 100-ліття його народження

Монтажем

„У Кривому Дзеркалі"

Гуморески

Щиро запрошуємо!

NYSCA This event is made possible in part by the New York State Council on the Arts, a state agency.

Щоб не загасла іскра „Думки"

НЬЮ-ЙОРК. – Трагічні події 11 вересня минулого року сколихнули Нью-Йорком, змінивши стиль життя його мешканців, в тому числі й ритм праці деяких українських громадських організацій, зокрема нашого хору „Думка". Свої проби хор довгий час проводив у приміщенні гостинного Спортового клюбу в долішній частині Мангетену. Відтак виникла, після 11 вересня, дуже складна ситуація з доїздом, і треба було на якийсь час перервати проби, а деякі запляновані концерти в США і Канаді відкликати.

Все ж недарма кажуть, що „козацькому роду нема переводу". Хористи, з яких велика частина пережила страхіття війни в рідній Україні, при допомозі членів управи хору поборювали всі труднощі, бо зближалися Різдвяні свята і треба було приготовляти коляди і релігійну музику. Якийсь час проби відбувалися в приміщенні української католицької церкви свв. Петра і Павла в Джерзі-Сіті, Н. Дж., де невтомний диригент Василь Гречинський завзято продовжував працю над новою програмою.

В управі хору працює ще декілька довголітніх її членів, як теж членів хору, які з вдячністю згадують щиро відданих творців цієї багаторічної і популярної хорової організації – Леонтія (Льоня) Крушельницького, інж. В. Богачевського, д-ра Б. Карпевича, інж. Б. (Дади) Рака й інших, які розпалили цю іскру любови до рідної пісні на чужині. Нові ентузіясти підсилюють її полум'я запалом, свіжими задумами та докладають всіх зусиль, щоб у часи асиміляції та відчутних впливів довкілля втримати цей заслужений хор якнайдовше. Вони вірно продовжують велике діло піонерів-засновників славної „Думки".

Очевидно, що без добрих музичних керівників, вдячної української громади, як також без матеріяльної підтримки з боку кредитівки „Самопоміч", Українського Народного Союзу, Українського спортового клюбу та інших організацій, які оцінили значення хорового мистецтва на чужині, було б важко продовжувати зростання і успіхи цього хору.

Вже понад десять літ хором керує обдарований і працьовитий диригент Василь Гречинський. Музичну освіту він здобув в консерваторії в Україні, а поглибив у США, здобувши диплом в хоровому коледжі Вест Мінстер. Низка старанно приготованих Василем Гречинським і дуже успішних концертів для нашого громадянства і чужої публіки є доказом його покликання до хорової справи. В останньому сезоні „Думка" брала участь у двох величних концертах в пошану Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького – в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії та в академічній школі при соборі св. Юра в Нью-Йорку, співала як і кожного року, Панахиду в пам'ять жертв Голодомору в Україні в катедрі св. Патрика в Нью-Йорку.

В часі Різдва хор знову виступив з концертами коляд і щедрівок в українській католицькій церкві св. Юра, православній катедрі св. Володимира в Нью-Йорку, українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, призначуючи дохід на потреби церков і шкіл. На закінчення Різдвяного сезону відбулися два концерти коляд і церковної музики в латинських церквах St. Mark's і Middle Colle'giate Church в Нью-Йорку. Завершенням активного творчого року був для дириґента і хористів успішний запис коляд і щедрівок на компакт-диск і авдіо-касету (з мистецьким оформленням Богдана Титли), які можна було набути в Михайла Невмержицького. Тепер дириґент Василь Гречинський приготовляє другий запис прекрасної релігійної музики таких визначних наших композиторів, як М. Лисенко, Д. Бортнянський, К. Стеценко, А. Ведель, М. Леонтович, А. Гнатишин та інші.

В залі Українського народного дому 13 січня ц. р. в Нью-Йорку відбулася традиційна „Маланка", яку хор „Думка" вже декілька років успішно проводить спільно з Українським спортовим клюбом. 15 березня відбулися річні загальні збори хору „Думка". Голова хору Михайло Мочула запросив вести їх довголітнього члена хору Богдана Кекіша, а секретарювала на зборах Марія Кіцюк. У своїх докладних виступах М. Кіцюк, М. Мочула, В. Гречинський з'ясували всі досягнення хору за минулий творчий сезон, а також деякі недоліки і перешкоди у праці, окреслили завдання на новий сезон.

З привіту почесного члена хору і голови Музичної кооперації „Думка" Василя Сосяка хористи з жалем довідалися про його резигнацію з цього посту. Місце його буде займати тепер член хору Ігор Едлицький. По звітуванні поодиноких референтів управи та уділенні абсолюторії відбулися вибори нової управи. Головою обрано Михайла Мочулу, заступниками – Галину Невмержицьку і Юрія Штогрина. Довголітні члени хору радо зустріли нових хористів з „четвертої хвилі".

Крім літнього концерту на Союзівці, хор „Думка" запрошений виступити 7 липня на концерті з нагоди 60-ліття УПА на Оселі СУМ в Еленвілі. На жовтень заплановані два концерти в Рочестері і Бафало.

Управа хору закликає всіх, хто з якої-небудь причини відійшов від хору, хто володіє добрим голосом, вступити в ряди хору. Для цього треба звернутися до диреґента Б. Гречинського або голови хору М. Мочули (кожної п'ятниці між 6-ою а 7-ою год. вечора в домівці Спортивного клюбу).

Допоможіть „Думці" продовжувати успішно її працю, щоб іскра, запалена її членами-засновниками, не вгасала.

Ольга Гаєцька

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Пам'яті д-ра Тетяни Терлецької-Антонович

Д-р Тетяна Терлецька-Антонович

Проф. д-р Тетяна Терлецька-Антонович народилася 15 квітня 1915 року у Відні. Середню школу закінчила в гімназії Сестер-Василіянок у Львові. Медичні студії розпочала в Монтпельє, Франція, відтак продовжувала їх у Віденському університеті, де й стала доктором медицини в 1941 році. Опісля працювала в університетській поліклініці та у міській лікарні Львова. В повоєнних часах мала працю при ІРО в Мюнхені, де в 1946 році одружилась з д-ром Омеляном Антоновичем.

В 1949 році д-р Т. Терлецька-Антонович емігрувала до США, де почала свій вишкіл в патології. В 1953 році закінчила резидентуру при Джорджтавнському університеті, де залишилась асистентом-викладачем у своїй спеціялізації. Викладаючи загальну патологію для студентів, д-р Т. Антонович зацікавилась нефропатологією та була першим нефропатологом у Вашінгтоні, що застосував електронний мікроскоп в дослідних та клінічних умовах.

Т. Терлецька-Антонович не обмежила свої наукові праці до одного університету, але була професором-викладачем при Джордж Вашінґтон, Джанс Гапкінс, та Говард університетах. Завдяки своїй довголітній праці при Патологічному інституті Збройних сил, де очолювала відділ нефропатології, д-р Т. Антонович була названа звичайним професором патології у Військовому університеті медичних наук. Згодом вона організовувала та очолювала курси лікарів-патологів та нефрологів. Рівночасно професор Т. Терлецька-Антонович їздила по усьому світі із доповідями. В 70-их роках викладала в Гельсінках, Атенах та Токіо; у 80-их роках – у Мельбурні, Трінідаді, Базелі та Тегерані. В жовтні 1989 року викладала в Києві, куди часто поверталась як професор-викладач. Вона є автором численних наукових праць та чотирьох монографій з нефропатології, отримала численні нагороди за професійну діяльність від урядових структур, громадських організацій і професійних товариств. В 1981 році з чоловіком д-ром Омеляном Антоновичем заснувала „Фундацію Антоновичів", котра нагороджує літераторів та науковців-істориків як України, так і діяспори, за їхні визначні праці.

Д-р Тетяна Терлецька-Антонович померла 23 жовтня 2001 року. Похована в родинному гробівці на Личаківському цвинтарі у Львові.

Вічна їй пам'ять!

Д-р Ігор Воєвідка,
головаУЛТПА

Миряни на Прощі - Носії світла

ДЕВ'ЯТДЕСЯТ РОКІВ СЕСТЕР св. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО В АМЕРИЦІ

СІМДЕСЯТ ПЕРША РІЧНА ПРОЩА ДО МАТЕРІ БОЖОЇ

Похід зі свічками

Субота, 11 травня, 2002

6:00 веч. Сповідь
(надворі, довкола каплиці Пресвятої Трійці)
6:00 веч. Процесійний похід до престолу Почаївської Богоматері
(Прочани збираються перед будинком св. Макрини)
– Акафист до Матері Божої (англійський)
– Миро-помазування
Перекуска після процесії – на подвір'ї

Неділя, 12 травня, 2002 р.
9:00 ранку – 5:00 по пол.

9:00 – 10:30 Сповідь
(надворі довкола каплиці Пресвятої Трійці)
9:45 Утреня (Каплиця Пресвятої Трійці)
10:30 **Архиєрейська Божественна Літургія**
(двомовна, надворі – під шатром)
12:30 – 2:30 Харчування (на подвір'ї)
1:30 – 2:30 Дитяча програма (англійська)
Дитяча програма (українська)
Програма для дорослих (англійська)
(Василіянський Центр Духовности)
3:00 Процесійний похід до престолу Почаївської Богоматері
(Збірка коло каплиці Пресвятої Трійці)
• Молебень
• Благословення води
• Благословення релігійних речей
4:00 – 5:00 Харчування (на подвір'ї)

Особливі події –
• **Акафист до Матері Божої**
• **Дитяча програма**
• **Програма для дорослих**

Ієрархи співслужителі Архиєрейської Божественної Літургії Неділя, 10:30 ранки
Митрополит Архієпископ Стефан Сорока
Митрополит Архієпископ емерит Стефан Сулик
Владика Роберт Москаль
Владика Василь Г. Лостен
Владика емерит Володимир Паска

Sisters of st.Basil the Great
710 Fox Chase Road
Fox Chase Manor, PA 19046
Phone: (215) 342 -4222
Fax: (215) 728-6169
Email: Basililans@aol.com

startec

Ви отримаєте прекрасні ціни і обслугу, набираючи код

прямо з дому, прямо зараз

10-10-719

і куди б Ви не їхали!

З нашою Go Card Ви можете отримати такі ціни
і якість обслуги, звідки б Ви не телефонували:
з праці, з телефонного автомата*, з готелю
а також з мобільного телефону

Київ	13.9 ц.
Одеса	10.9 ц.
Україна	19.9 ц.
Москва	8.9 ц.
Ст. Пітерсбург	8.9 ц.
Росія	16.9 ц.
Естонія	17 ц.
Вірменія	31 ц.
Азербайджан	31 ц.
Грузія	16 ц.
Ізраїль	9.9 ц.
Німеччина	9.9 ц.
США і Канада	6.9 ц.

- Надзвичайно низькі ціни 24 години на добу, 7 днів на тиждень
- Не треба реєструватися або переключатися зі своєї основної телефонної компанії
- Можливість переглядати Ваші телефонні рахунки на Інтернеті
- Додаткова 5% знижка на всі дзвінки протягом 6 місяців при умові, оплати телефонних рахунків на Інтернеті
- Оплата за телефонні розмови при використанні Go Card буде включена у Ваш звичайний телефонний рахунок

Де б Ви не знаходилися,
Ми можемо бути
з Вами!

go

Телефонуйте до нашого Центру Обслуги, тел.: 1-800-215-4943 або відвідайте нас на Інтернеті: www.1010719.com для отримання додаткової інформації про нашу нову телефонну картку – Go Card.

Стягується невелика оплата за з'єднання – 15 ц. Ціни по США дійсні для всіх штатів, за винятком Гаваїв і Аляски. Ціни за кордон можуть бути іншими при дзвінках на мобільні телефони. Стягується федеральний податок (USF). Ваша місцева телефонна компанія може не забезпечувати обслугою 10-10-719 або пересилку рахунків. Телефонуйте до Центру Обслуги на число: 1-800-215-4943, щоб отримати інформації про наявність інших можливостей використання нашого коду. Стягується оплата 50 ц. за з'єднання при використанні Go Card з телефонного автомата. Клієнти повинні телефонувати до Центру Обслуги, щоб отримати ці ціни.

UZBEKISTAN airways

спільно із Air Ukraine

ПРЯМІ ЛЕТИ

з летовища ім. Дж. Кеннеді на комфортабельному літаку

БОІНҐ-767-300

У П'ЯТНИЦІ І НЕДІЛІ

від 11 червня у **ВІВТІРКИ (3 лети)**

Нью-Йорк – Київ (виліт о год. 6-ій)

Нью-Йорк – Київ в обі сторони

ЧИКАҐО

ДІТРОЙТ

МАЯМІ

ЛОС-АНДЖЕЛЕС

ТОРОНТО

ВІД **$ 499**

8 годин лету – і Ви у Києві!

за інформаціями телефонувати:

БЮРО (212) 489-3954
ФАКС (212) 489-3962
ЗАМОВЛЕННЯ МІСЦЬ:
(212) 245-1005; 10800-9912

ЗАМОВЛЕННЯ І ВІДСИЛАННЯ ВАНТАЖІВ:
ТЕЛ.(718) 244-0248; ФАКС (718) 244-0251
ТЕЛ.(718) 376-1023; ФАКС (718) 376-1073

ПОНЕДІЛОК – П'ЯТНИЦЯ ВІД ГОД. 9-ОЇ РАНКУ ДО 6-ОЇ ВЕЧ.

FLORIDA

Ласкаво Просимо!

For the Magic of Central Florida's
Attractions or a relaxing stay
on the sandy, white Gulf Beaches,
We have a place for you to call home!

LAKELAND	SARASOTA	VENICE
Best Western Diplomat Inn www.BestWestern.com/DiplomatInn 1-800-237-4699	Best Western Golden Host Resort www.BestWestern.com/GoldenHostResort 1-800-722-4895	Best Western Ambassador Suites www.BestWestern.com/AmbassadorSuites 1-800-685-7353

Call for more information, packages and group rates.
The Guran's offer a 10% Discount when mentioning this ad.

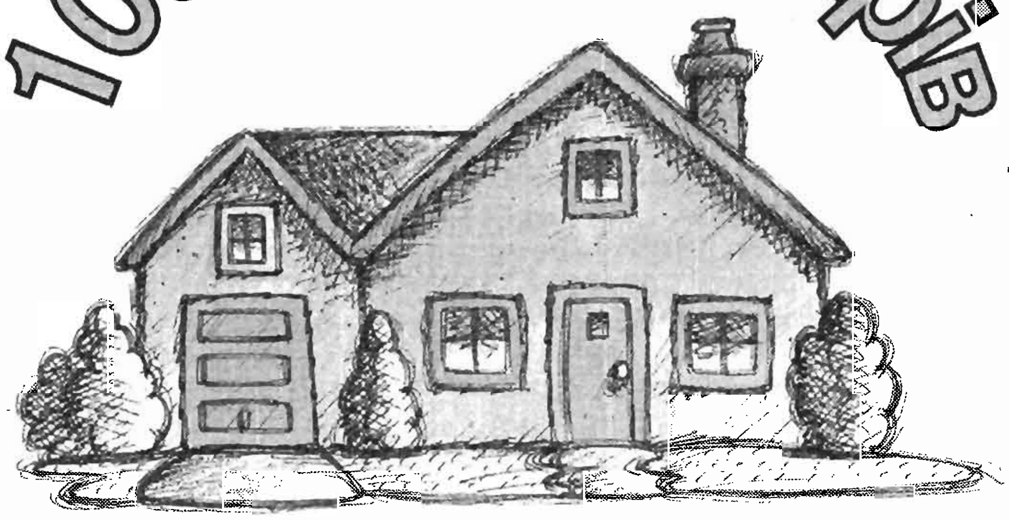

З 14 квітня по 31 травня 2002 р.

Виграй

100 тисяч доларів

Лотерея «Дім для матері»

Перекажіть гроші на будь-яку адресу за межами Сполучених Штатів

та ще 20 виграшів по 1 тис. доларів

Для одержання:

PrivatBank
Prominvestbank
Ukreximbank
Ukrinbank

Звертайтеся до наших представників за додатковою інформацією

Поділиться цією інформацією з іншими...

1-800-926-9400

MoneyGram®
International Money Transfer

* Valid from April 14 to May 31, 2002. No purchase necessary. Void where prohibited. Offer valid to legal residents of the United States and Puerto Rico age 18 or older. $100,000 will be paid in annuities. Ask your participating agent for rules and regulations or call 1-800-926-9400.
©2002 Travelers Express Company, Inc. All rights reserved. MoneyGram and the globe with arrows logo are registered service marks of MoneyGram Payment Systems, Inc.

Перекажіть гроші до Східньої Европи через Вестерн Юніон®, і Ви зможете виграти цієї весни до $ 5,000 *

Це просто і легко! Щоразу, надсилаючи грошовий переказ через Вестерн Юніон із США до Східної Європи з відділення, що бере участь у цій рекламній кампанії, Ви отримуєте картку миттєвої лотереї Вестерн Юніон "Допасуй і виграй". Зіскребіть захисну смугу на трьох малюнках, відшукайте три однакові суми грошей - і Ви виграєте приз готівкою.

2 ґранд-призи $5,000 кожний
250 перших призів $100 кожний
400 других призів $50 кожний

Поспішайте! Надішліть гроші
і отримайте Вашу картку!
Рекламна кампанія закінчується 31 травня 2002 р.*

Щодо відділень, які беруть участь у цій кампанії,
а також дальших деталей дзвоніть
за телефоном **1-800-799-6882**
Ми говоримо українською мовою

*Не треба нічого купувати.
Щодо деталей дивіться нижче офіційні правила.

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER®

*Найшвидший спосіб переказу грошей по всьому світу*SM

*WESTERN UNION "MATCH AND WIN" INSTANT WIN GAME. OFFICIAL RULES. NO PURCHASE NECESSARY.

Спеціяліст з внутрішніх хвороб

MARK T. OLESNICKY, M.D.
INTERNAL MEDICINE

Приймає за попереднім домовленням
Лікар говорить по-українськи

135 Columbia Turnpike, Suite #203
Florham Park, NJ 07932
Tel. (973) 822-5000 • Fax: (973) 822-3321

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

LOT

WESTERN UNION

Ціни від 22 березня до 28 травня 2002 р.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваях;
- подорожі на люксусових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION"
- квитки на літаки з **НЬЮ-ЙОРКУ** до:

ЛЬВОВА
605 дол. + текс (в обидві сторони)
395 дол. + текс (в одну сторону)

РИГИ
525 дол. + текс (в обидві сторони)
365 дол. + текс (в одну сторону)

МІНСЬКА, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КИЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРГУ, МОСКВИ
575 дол. + текс (в обидві сторони)
385 дол. + текс (в одну сторону)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222
Tel.: **(718) 383-7211 • (718) 383-0083**
Fax: **(718) 349-1767 •** Free tel.: **1-800-603-7973**
http://www.albatravel.com e-mail:albatravel@aol.com

DNIPRO
26499 Ryan Rd.
Warren, MI 48091
(810) 759-6563

АВІЯКВИТКИ в УКРАЇНУ
туди і назад починаючи від $640.00

ПАЧКИ в УКРАЇНУ
за фунт 59¢

Картки Телефонічні до України $10.00
за 100 хвилин безкоштовного з'єднання

Переписуємо відеокасети з Европейської на Американську систему і навпаки

ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ

ВІЗИ І ЗАПРОШЕННЯ ДО УКРАЇНИ

Пачки в країни Балтії, Польщу, Росію, Білорусь, Молдову, Чехію і Словакію

Ukrainian Gift Shop
11758 Mitchell
Hamtramck, MI 48212

Самопоміч
Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка
Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

Інтернет

Доступ до Конта Через Інтернет
Копії ваших розмінених чеків через Інтернет

Selfreliance.Com

Головне Бюро
2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 60622 773-489-0520 Toll Free 888-222-8571

Ілінойс- Індіяна
5000 N. Cumberland Ave, Chicago, IL 60656 773-589-0077
761 S. Benton Street, Palatine, IL 60067 847-359-5911
300 E. Army Trail Rd, Bloomingdale, IL 60108 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park, IL 60464 708-923-1912
8624 White Oak Street, Munster, IN 46321 219-838-5300

Ню Джерзі
734 Sandford Ave. Newark, NJ 07106 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City, NJ 07306 201-795-4061
2200 Rte 10W Parsippany, NJ 07054 973-451-0200

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

універсальне джерело знань про Україну!

Це унікальне видання англійською мовою збагатить будь-яку бібліотеку, як приватну, так і публічну.

Том 1 .... 75.00 дол. (було 95 дол.)
Том 2 .... 75.00 дол. (було 95 дол.)
За ДВА ТОМИ – 130.00 дол.

Ціни включають пересилку. Замовлення разом з чеком або грошевим переказом надсилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
P.O.Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Мешканці Нью-Джерзі підлягають 6%-му податкові.

ВИПРОДАЖ!

Книгарня „Свободи" випродує річники „ВЕСЕЛКИ"

За 1973, 1974, 1975, 1976 роки.

Тверда оправа. Тиснення золотом.

ДОБРИЙ ПОДАРУНОК ДЛЯ ДІТЕЙ І ВНУКІВ

Ціна 15 дол. за один річник з пересилкою

SVOBODA BOOKSTORE
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany NJ 07054

**УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ
У ЦІЙ ВЕЛИКІЙ РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ БАТЬКО-СОЮЗ!**

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

Запрошуємо працювати з нами – Союзівка чекає на вас!
Приймаємо працівників на літо 2002 року.

Працю надається згідно з кваліфікаціями.

Потребуємо:

- медсестру - тільки на літо
- рятувальників на басейні
- персонал до бюра
- керівника „Q-cafe"
- таборових братчиків і сестричок
- конферансьє
- персонал до їдальні та кав'ярні та Q-cafe
- працівників для прибирання кімнат
- працівників до загальної праці

Союзівка, оселя Українського Народного Союзу, розташована в Кетскильських горах у штаті Нью-Йорк, 90 миль від міста Нью-Йорку, недалеко оселі СУМ.

Як працівник Союзівки, зможете скористатися з таких розваг, як: щотижневі забави, басейн, 7 тенісових площ, відбиванкова площа, „Q-cafe", українські страви, а в міжчасі діставати зарплату та пізнати нових друзів.

Сподіваємося, що молоді працьовиті студенти приєднаються до нашого непересічного збору, відчують надзвичайну атмосферу СОЮЗІВКИ. ВИМОГИ: Американське громадянство або „Зелена Картка" – обов'язкові.

Перевагу надається тим працівникам, які зможуть прибути в перших днях червня та залишитися до Дня праці включно.

UKRAINE 2002

PLEASE CALL FOR TOUR BROCHURE: 1-800-487-5324

CHEREMSHYNA
Lviv Symferopil/Bakhchysaraj
Yalta Kyiv/Kaniv/Perejaslav Kh.
June 4-15 $2575.00

MALVY
Krakiw Lviv Truskavets
Uzhorod Jaremche Chernivtsi
July 2-15 $2575.00

BARVINOK
Lviv Kamjanets/Khotyn
Iv.Frankivsk Kolomyja
Ternopil Kyiv
July 16-27 $2500.00

ZHAJVORONOK
Odesa Kherson Bakhchisaraj
Yalta Kyiv Poltava Chernihiv
July 23-Aug 7 $2950.00

INDEPENDENCE TOUR
Paris Kyiv/Kaniv Lviv
Symferopil/Bakhchisaraj Yalta
Zaporizzhia/Khortycia Poltava
Aug 9-25 $2950.00

CHORNOBRYVTSI
Independence Celebrations
Dnipropetrovsk Zaporizzhia/Khortycia
Donetsk Luhansk Kharkiv Poltava
Kyiv Chernihiv Symferopil/Bakhchisaraj
Yalta Odesa Vienna
Aug 13-25 $2670.00
Aug 13-31 $2950.00

ZHURAVLI
Independence Celebrations
Kyiv/Kaniv Poltava Zaporizzhia/Khortycia
Bakhchisaraj Yalta Kherson Odesa
Aug 20-Sept 2 $2575.00

LOWEST AIRFARES • VISAS • GROUP & INDIVIDUAL TOURS

Diaspora ENTERPRISES, INC. 1914 Pine Street Philadelphia, PA 19103 215-732-3732 1-800-487-5324

Українська Федеральна Кредитова Кооператива
"САМОПОМІЧ"
Філядельфія - Скрантон - Трентон

ПОЗИЧКИ на НОВІ і ВЖИВАНІ АВТА!

NEW CAR LOAN SPECIALS starting at **4.99% APR**

USED CAR LOAN SPECIALS starting at **5.99% APR**

NEW 0% DOWN – TERMS: 36 months/4.99% APR, 48 months/5.49% APR, 60 months/5.99% APR
USED (no more than 2 years old) 20% down – Term: 48 months
FIXED RATE LIMITED TIME OFFER CONTACT US FOR DETAILS

UKRAINIAN SELFRELIANCE FEDERAL CREDIT UNION
Philadelphia - Scranton - Trenton
1-888-POLTAVA -- ukrcreditunionphila.com

ПАЧКИ В УКРАЇНУ

DNIPRO CO. 0.59 за фунт

В наших крамницях можна придбати авіяквитки в Україну та з України, зробити візи до України. До вибору 99 взірців хусток! Телефонні картки: **100 хв. розмови із Україною за $10**

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA
698 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Tel.: 973-373-8783	Tel. 973-916-1543	Tel. 215-728-6040
888-336-4776		

КАТАЛОГ КНИЖОК – ВИПРОДАЖ

Сверстюк, Євген. Блудні сини України. Літературно-критичні статті і виступи автора, присвячених відродженню духовности й морально-естетичним проблемам. Київ, 1993 р. Тв. обкл. Стор. 255. 10.00

Слабошпицький Михайло. Українець, який відмовився бути бідним. Київ, видавництво „Рада", 1994 р. М. обкл. Стор. 174. 8.00

Ціни подані з податком і пересилкою.

Адреса: SVOBODA, BOOKSTORE
2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Ощаджувати чи позичати найкраще в нюйоркській кредитівці Самопоміч!

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

108 Second Avenue New York, NY 10003
Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

Branches:

6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636

226 Uniondale Ave. Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565- 2097

32-01 31 Avenue Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458

Outside NYC call toll free: 1-888-SELFREL **Visit our website: www.selfrelianceny.org E-mail: SRNYFCU@aol.com**

найвищі **відсотки на різні ощадничеві конта**
найнижчі **відсотки на позичках**
найкращі **умови сплати позичок**

Завжди конфіденційна, швидка, та чемна обслуга!

"СВОБОДА" запрошує до праці продавців реклями

Ви можете прислужитися громаді й українській пресі, збираючи реклямні оголошення та передплатників для „Свободи", а також продавати газету у Вашій місцевості, отримуючи при тому винагороду. За детальними інформаціями просимо звертатися до

Марійки Осціславської на тел.: (973) 292-9800, дод. 3040

Грошові перекази в Україну та по цілому світу за декілька хвилин

МІСТ MEEST

Тільки ми доставляємо гроші безпосередньо до рук адресата

MoneyGram International Money Transfer

10 ЗАМОВЛЕНЬ – 10.000 ДОЛАРІВ ГОТІВКОЮ

Зробіть десять замовлень через будь-якого представника корпорації "Міст" протягом поточного року - з 1 березня до 31 грудня - і ви стаєте учасником **супер-лотереї "Міст-Фортуна".** Головний приз - **10.000** доларів готівкою.

Також розігруються телевізори, відеомагнітофони, DVD та інші коштовні нагороди.

Корпорація МІСТ – вибір тих, хто добре рахує свої гроші!

ПАЧКИ

в Україну, Росію, країни СНД та по всій Східній Європі

Щоденна висилка контейнерів

Щохвилинний комп'ютерний контроль за виконанням Вашого замовлення

Підбираємо пачки з дому

РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ:

MEEST Corporation Inc.	MEEST-AMERICA	MEEST KARPATY	MEEST-CALIFORNIA	MEEST-ALBERTA
97 Six Point Road	609 Commerce Rd.	2236 W. Chicago Ave.	500 E.Harvard Str.	10834-97 Street
Toronto,ON M8Z 2X3	Linden NJ 07036	Chicago, IL 60622	Glendale, CA 91205	Edmonton, AB T5H 3M3
Tel.:(416)236-2032	Tel (908) 474-1100	Tel.:(773) 489-9225	Tel.:(818)547-4910	Tel (780) 424-1777
1 (800) 361-7345	1 (800) 288-9949	1 (800) 527-7289	1 (800) 617-2545	1-800-518-5558

За аґентом у вашій місцевості дзвоніть безкоштовно **1-800-288-9949**

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ

- ощаджувати гроші на вищі відсотки
- позичати гроші на менші відсотки
- мати приємну та професійну обслугу своєю рідною мовою
- розпочати кредитну історію з VISA CARD
- переслати гроші через Western Union
- для зберігання цінних паперів ви можете використовувати „safe deposit boxes"

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

ПОЛАГОДИТЬ ВСІ ВАШІ ФІНАНСОВІ СПРАВИ

Головне бюро:

215 Second Ave. (between 13th & 14th St.), New York, NY 10003

Tel.: 212 533-2980 • Fax: 212 995-5204

Філії у Нью-Джерзі:

35 Main St., S. Bound Brook, NJ 08880

Tel.: 732 469-9085

691 Roosevelt Ave., Carteret, NJ 07008

Tel.: 732 802-0480

• ПРАЦЯ •

DAYS INN, – Rt. 46 Parsippany, NJ
seeking responsible individual
self-motivated, FT/PT flex hrs., incl. wkds.
•Front Desk clerk •Head Houskeeper
Good interpersonal skills. Fax resume
973-263-3094 or tel.: 973-335-0200

Українець шукає працю
в будь-якій професії.
Тел.: (973) 292-1054

Українка шукає роботу
по догляду за дітьми
або за старшими людьми.
Тел.: (973) 292-1054

• НА ПРОДАЖ •

Новий кондомініюм у Норт Порті, Фла., недалеко від української католицької і православної церков. Дві спальні, дві лазнички, вітальня, їдальня, веранда, пральня з усіма приладами, килим, підлога з керамічних плит.
Carol Ayers, Realtor, C-21 Award Associates
1-800-726-0621

На продаж „condominium":
2 спальні, 2 лазнички в селі
св. Андрія у Норт Порті, Фла.
Тел.: (941) 426-2908
по 5 год. веч.

• РІЗНЕ •

Продаю лікарства від різних хвороб: серцево-судинної системи, травлення, печінки, алергії, заспокоюючі, антибіотики, проти болі, мазі, уколи та інш. Висилаємо до всіх стейтів.
Тел.: (718) 645-3037

ROCHESTER
UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

MAIN OFFICE
824 Ridge Road East, Rochester NY 14621
Tel. (585) 544-9518 Toll free (877) 968-7828
Fax: (585) 338-2980
www.rufcu.org
Audio Response: (585) 544-4019

CAPITAL DISTRICT BRANCH
1828 Third Ave. Watervliet, NY 12189
TEL: (518) 266-0791 FAX: (585) 338-2980
www.rufcu.org
AUDIO RESPONSE: (585) 544-4019

CREDIT UNION SERVICES
CREDIT CARDS • VEHICLE LOANS • MORTGAGES • SIGNATURE LOANS
BUSINESS & COMMERCIAL LOANS • SHARE DRAFTS & CHECKING
CD'S & IRA'S • INVESTMENTS • YOUTH ACCOUNTS
CONVENIENCE SERVICES
AUDIO RESPONSE SYSTEM • DIRECT DEPOSIT • ELECTRONIC FUND TRANSFER
NIGHT DEPOSIT BOX • WIRE TRANSFERS: DOMESTIC, INTERNATIONAL
UTILITY PAYMENTS • NEWSLETTER, MAGAZINE • NOTARY SERVICE, TRANSLATIONS
SCHOLARSHIPS • MEMBER EDUCATION SEMINARS • LIBRARY • AND MUCH MORE.
e-mail: rufcu@frontier.net

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

СЕКРЕТАРІ ВІДДІЛІВ ТА ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ

УНСоюз проголошує передконвенційну організаційну кампанію, від січня 2002 р. до 30 квітня 2002 р. Запрошуємо всіх секретарів, організаторів, радних, членів, та вибраних делегатів на 35-ту Конвенцію взяти участь в цій кампанії.

ПЕРША НАГОРОДА: 500 дол. купон на подорож в Україну (Dunwoodie Travel Agency) або 500 дол. пенсійна грамота в УНСоюзі (UNA Annuity Policy).

Вимагається 15 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму 2,000 дол.

ДРУГА НАГОРОДА: 300 дол. пенсійна грамота в УНСоюзі (UNA Annuity Policy for $300)

Вимагається 10 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму $1,500 дол.

ТРЕТЯ НАГОРОДА: 100 дол.

Вимагається 5 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму $1,000 дол.

* Кляса Т-23 не зараховується до передконвенційної кампанії.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ВІДСОТКИ НА ПЕНСІЙНІ ГРАМОТИ
ВІД 1 ЖОВТНЯ 2001 р.

Одноразові і гнучкі пенсійні пляни Відсотки в першому році – нові аплікації (відсотки гарантовані на один рік)	6.00%
Одноразові і гнучкі пенсійні пляни (ІСНУЮЧИХ ГРАМОТ) $100,000.00 або більше	5.50%
$50,000.00 – $99,999.99	5.25%
$100.00 – $49,999.99	5.00%
Гнучка 10 пенсійна грамота (в другому році)	5.25%

Не ризикуйте своїми пенсійними фондами. Біржа іде в гору і в долину, але Ваші пенсійні фонди повинні бути забезпечені проти таких змін. Пенсійні грамоти УНС запевняють Вам постійний зріст.
За інформаціями про наші пенсійні пляни телефонуйте безкоштовно на:

1-800 253-9862 дод. 3013
e-mail Sales@unamember.com

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ПИНДА член УНС Відд. 496 Т-ва ім. Т. Шевченка. Помер 31 січня 2002 р. на 78-му році життя. Нар. в 1924 р. у Львові. Членом УНС став в 1994 р. Залишив у глибокому смутку дружину Катерину, синів Ігоря і Олега. Похорон відбувся 4 лютого 2002 р. на цвинтарі Kent в м. Kent, WA.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ДМИТРО ОЛІЙНИК член УНС Відд. 5 Т-ва св. Миколая в Асторії, Н. Й. Помер 5 лютого 2002 р. на 76-му році життя. Нар. в 1925 р. в Стратині. Членом УНС став в 1954 р. Залишив у глибокому смутку сестру Стефанію і кузинів в Україні. Похорон відбувся 8 лютого 2002 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО КЛУЧЕНКО член УНС Відд. 221 Т-ва св. Стефана в Чикаго, Іл. Помер 18 січня 2002 р. на 81-му році життя. Нар. в 1920 р. в Отинія, Україна. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у глибокому смутку дружину Татіяну, сина Петра, сестру та брата. Похорон відбувся 22 січня 2002 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ГУЗЬО член УНС Відд. 456 Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Timmins. Померла 29 січня 2002 р. на 82-му році життя. Нар. 9 липня 1919 р. в Монтреалі, Квебек, Канада. Членом УНС стала в 1973 р. Залишила в глибокому смутку дочок. Похорон відбувся 29 січня 2002 р. на цвинтарі Whitrey в Porcupine, Ont.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

ТЕОДОР СОХАР член УНС Відд. 8 Т-ва Подільська Січ в Йонкерсі, Н.Й. Помер 6 січня 2002 р. на 88-му році життя. Залишив у глибокому смутку дочку Патрицію.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ГЕЛЕН ЯНЧУС член УНС Відд. 282 Померла 17 лютого 2002 р. на 71-му році життя. Нар. в 1930 р. Членом УНС стала в 1948 р. Залишила в глибокому смутку дочку, внуків, брага і сестру. Похорон відбувся 20 лютого 2002 р. на цвинтарі в Plailns Twnsp.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

ГЕЛЕН НАКС член УНС Відд. 38 Т-ва св. Миколая в Auburn, NY. Померла 12 березня 2002 р. на 75-му році життя. Нар. в 1924 р. в Auburn, NY. Членом УНС стала в 1944 р. Залишила в глибокому смутку дочку Katlin. Похорон відбувся 14 березня 2002 р. на цвинтарі св. Йосифа в Auburn, NY.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

МИКОЛА ЗЕНЬ член УНС Відд. 277 Т-ва св. Івана в Hartford. Помер 12 вересня 1997 р. на 75-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС став в 1965 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, дочку Катерину і двох внуків. Похорон відбувся 15 вересня 1997 р. на цвинтарі св. Михаїла в Glastonbury, CT.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

АННА КЕЙФЕР член УНС Відд. 137 Т-ва ім. Богдана Хмельницького у West Easton, PA. Померла 12 березня 2002 р. на 88-му році життя. Нар. в 1913 р. в Алентавні, Па. Членом УНС стала в 1933 р. Залишила в глибокому смутку дочок Джудіт і Джанет, сина Кеннет, сестру Мілдред. Похорон відбувся 16 березня 2002 р. на цвинтарі Holy Chost Cemetery в Wagnersville, PA.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО СТАДНИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 414 Т-ва ім. Олександра Волошина в New Haven, CT. Помер 10 грудня 2001 р. на 77-му році життя. Нар. в 1924 р. в Тернополі, Україна. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у глибокому смутку синів Василя і Володимира. Похорон відбувся 12 грудня 2001 р.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ОСИП ЗАЛУЦЬКИЙ член УНС Відд. 291 Т-ва ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо. Помер 30 січня 2002 р. на 77-му році життя. Нар. в 1924 р. в Україні. Членом УНС став в 1977 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, дочок Герту, Стефанію і Гелен. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР БАБКОВСЬКИЙ член УНС Відд. 282 у Вілкс Беррі, Па. Помер 13 березня 2002 р. Нар. в 1914 р. у Вілкс Беррі, Па. Членом УНС став в 1973 р. Залишив у глибокому смутку дочок Марію, Ріту, 4 внуків і 4 правнуків, брата і сестру. Похорон відбувся 16 березня 2002 р. на цвинтарі св. Марії у West Wyoming.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

Св. п. Юрій Гвоздулич

(25. II 1920–3. I. 2002)

Юрій Гвоздулич відійшов у вічність у Вінніпезі, Канада, 3 січня 2002 р., на 82 році життя. Він народився 27 лютого 1920 р. в селі Малий Березний на Закарпатті. Студентом зголосився в 1938 році в ряди „Карпатської Січі", яка була першою військовою одиницею, що збройно виступила проти загарбницької політики „третього Райху" та його союзниці Мадярщини. Вояком „Карпатської Січі" Юрій потрапив у мадярський полон, де зазнав багато поневірянь і знущань. Після закінчення Другої світової війни перебував у таборі скитальців в Австрії, де брав активну участь в українському громадському житті. У 1950 році Юрій Гвоздулич з дружиною Олександрою та дочкою Ларисою приїхали до Канади й поселилися у Вінніпеґу. Тут народився їхній син Борис. У Канаді Юрій відразу включився в українське громадське життя: став членом Української стрілецької громади, Українського національного об'єднання, Кредитової спілки „Карпатія", Кооперативи „Калина", членом Хору ім. Ол. Кошиця. Довгі роки Юрій Гвоздулич був представником УНО в Президії КУК, СКВУ, брав участь у багатьох конґресах СКВУ і КУК, у ВЗУН та інших. Був членом Фундації ім. Т. Шевченка та ради її директорів, членом Фундації ім. О. Ольжича, членом Пласт-Приюту та Катедри свв. Володимира й Ольги. У Вінніпеґу Юрій Гвоздулич працював у фірмі „Карлінґ О'Кіф Брюрі".

Покійний Юрій Гвоздулич залишив у глибокому смутку дружину Олександру, дочку Ларису та сина Бориса.

Панахиду по св. п. Юрієві Гвоздуличеві 8 січня відправили о. д-р Ол. Баран і о. М. Куць, при співі хорів ім. О. Кошиця та „Гуслі". Похорон відбувся з катедри свв. Володимира й Ольги 9 січня на цвинтарі Всіх Святих.

Після похорону відбувся поминальний обід, яким проводив близький друг покійного д-р Р. Романович. Співчуття родині висловили: від Української стрілецької громади (Централі і Вінніпезького відділу) – П. Данилюк, від Українського національного об'єднання – А. Вах, від дирекції Української кооперативи „Калина" – голова дирекції Г. Живило, від КУК – колишній президент та довголітній друг зі спільної праці в президії КУК д-р Сергій Радчук. Від родини Гвоздуличів промовила дочка покійного – Лариса. Від друзів з ОУН говорив найближчий друг покійного Д. Яремчук. Співчуття зложили: від Централі Комітету Українок Канади – Є. Кандя, від Суспільної служби (філія Вінніпеґ) – Я. Демко, від Вінніпезької станиці братства І-ої УД УНА – М. Романюк. Прочитано листовні співчуття від президента Централі КУК Є. Чолія і президента Фундації ім. Т. Шевченка А. Гладишевського.

Подякував усім син покійного Борис Гвоздулич. Молитвою, яку провів о. д-р Ол. Баран, закінчено сумну тризну.

Нехай канадська земля буде покійному Юрієві легкою, а засмучена родина і українська громада хай збережуть вічну пам'ять про нього.

П. Данилюк

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в неділю, 31 березня 2002 р. відійшов у вічність, заосмотрений найсвятішими Тайнами, наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.
інженер-агроном
БОГДАН М. ЗАДОРЕЦЬКИЙ

Нар. 4 квітня 1910 р. у Львові.

Залишив у глибокому смутку:

дружину – ІВАНКУ
сина – ЮРІЯ з дружиною ДЗЮДІ
дочку – ЗОРЯНУ з дітьми
внуків – ЕРИКА з дружиною БЕТҐ
– БРАЄНА з дружиною РІСОЮ
– АДАМА з дружиною ДЖЕНІФЕР
– ЯСОНА
– ХРИСТИНУ
шваґрову – СОФІЮ ОХРИМОВИЧ з родиною
шваґра – МИХАЙЛА ПУКАЧА з родиною
та ближчу і дальшу родину в Америці і в Канаді.

ПАНАХИДА відбулася 3 квітня в похоронному заведенні Колодій-Лазута в Пармі, а св. Літургія, 4 квітня 2002 р. в українській греко-католицькій катедрі св. Йосафата, а відтак на греко-католицький цвинтар свв. Петра і Павла в Пармі.

Вічна Йому пам'ять!

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

Загін Червона Калина

Ділимося зі всіма братчиками Загону сумною вісткою, що 4 січня 2002 р., на 89-му році життя відійшов від нас на Вічну Ватру, наш братчик

бл. п.

пл. сен. РОМАН СОБОЛЬ

Родині Покійного складаємо вислови глибокого співчуття.

Старшина Загону і Старшина 5 Куреня УПС „Червона Калина"

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
так передчасної й несподіваної смерті
нашої найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУНІ

бл. п.

СОФІЇ ТЕМНИЦЬКОЇ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 27 квітня 2002 р.

в Нюарку, в церкві св. Івана Хрестителя, о год. 7:45 ранку;
в Києві, в греко-католицькій церкві на горі Аскольда;
у Львові, в церкві св. Михаїла;
в Сиракюзах, Н.Й., в церкві св. Івана Хрестителя.

За вічний спокій душі незабутньої, так самовідданої для нас Соні просять про Ваші молитви

муж – ІРИНЕЙ ЮРІЙ ТЕМНИЦЬКИЙ
сини – ВОЛОДИМИР, ЮРІЙ і ОРЕСТ з родинами
та рідний брат – АДАМ МОРАЧЕВСЬКИЙ з родиною.

ПОДЯКА

Висловлюю глибоку подяку за участь в похоронних відправах за

бл. п.

РОМАНА ЛАЗОРА

(23 вересня 1929 – 18 травня 2001 р.)

Складаю щиру подяку парохові Храму Пресвятої Марії В Норт Порті, Фла., о. митратові Архипротопресвітерові Волощукові за духовну опіку та похоронні відправи.

Дякую всім за вислови співчуття, пожертви на Служби Божі, квіти та датки на добродійні цілі. Особливо дякую Галі та Ростикові Ратичам за поміч і опіку моєю родиною, як рівнож Софії Ковальчук-Даріян, за це, що довший час перебувала зі мною.

Сердечна подяка за прощальні слова під час Парастасу, які висловили д-р Володимир Король, Роман Малюк, Ростислав Ратич, Атанас Кобрин, як рівнож під час тризни за товариські спогади проф. Петра Потічного, пісню Мирона Наваринського і подяку від родини, яку висловив брат Орест Лазор.

Дякую за допис до преси А. Кобринові. Родина вдячна українсько-американським ветеранам за участь у відправах і назву Post 40 іменем Покійного, як також американським ветеранам, котрі на цвинтарі віддали останню військову почесть.

НА ЗА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:
Н. і О. Німиловичі, Я. і Ю. Телепко, Л. і Ю. Дихдала, О. і О. Лазор, М. і О. Граб, М. і П. Кондрат, Н. і В. Лєхман, О. Мизь (Григоріянка).

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:
Р. Сас, В. Білецький, Boise Tower, J. Kane & Family.

ДАТКИ НА СИРІТ В УКРАЇНІ:

	250 дол.	М. Банах і N. Benson;
по	200	родина Ракочих, родина Змий, (Pfizer matching);
по	100	гімназія Байройт, С. і Є. Даріян, д-р І. Ратич, Н. Ратич, Г. і Р. Ратич, д-р Б. і О. Ткачук, О. Гайдук і родина д-р Лукіяновича, Л. і Ю. Мацьків;
по	50	З. і В. Романів, Н. і І. Черник, С. і М. Білас, д-р В. і Є. Ястрембскі, д-р Л. Микита, М. ВенМегелен, д-р М. і Я. Яримовичі, М. і І. Білинські, д-р М. і І. Головаті, Т.Сілецька, Л. і М. Гарасимів, С. Малюк, М. і Л. Іваськів, О. і Я. Зінич, У. і В. Зінич, Я. і Ю. Гельбіг, Н. і В. Лєхман, А. і І. Смолій;
по	40	Д. Ломницька, M. & W. Fairchild;
по	30	Д. і О. Питляр, Н. Мандрусяк, М. і М. Наваринські, д-р В. і А. Петришин, E. Rokisky;
по	25	Д. Федак, А. Яськів, Н. і О. Німиловичі, М. Бунецька, д-р Е. Стецьків, Л. і Ю. Дихдала, С. і М. Павлічки, О. і Р. Свистун, д-р В. і А. Мотика, О. і Ю. Пастернак, Л. Белендюк;
по	20	Г. Янчишин, Н. Іванчук, І. Остапчук, І. Ґерент, М. Грамяк, д-р І. і Л. Інграм, М. Кузьма, д-р П. Потічний, I. & W. MacConnell;
по	10	К. і А. Кобрин, А. Мерещак, С. і М. Чорній.

НА „МОЛОКО І БУЛОЧКУ" ДЛЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ:

	50 дол.	Л. і А. Стецик;
по	25	В. Цетенко, д-р В. і Г. Король, С. Качмарський, С. Барусевич, Є. Турянські, Д. Цвіль, А. Маріяні;
	20	Л. Романишин;
по	10	M. & R. Rhodes, А. і М. Микитчак;
	5	М. Тисовська.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЬЮ-ЙОРКУ:

	150 дол.	Л. і О. Білоус;
по	50	Р. Гарасимяк, О. Качала, Я. і О. Городецькі, Л. і Л. Зєлик.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ:
25 дол. M. i S. Smykla.

НА СТИПЕНДІЇ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ:
К. і А. Кобрин.

НА УОКЦ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ:
50 дол. М. Ковальчук.

Прошу вибачити, якщо когось не згадала.

Вічна Йому пам'ять!

Дружина ХРИСТИНА з ближчою і дальшою родиною.

В ДЕСЯТУ СУМНУ і БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

СТЕПАНА ЧУМИ

колишнього керівника друкарні „СВОБОДА"

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

за спокій Його душі

в неділю, 28 квітня 2002 р., о год. 12-ій по пол.
в церкві св. Юра в Нью-Йорку.

Про молитви за душу Покійного
просить дружина ЕВГЕНІЯ з дітьми і внуками.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 30 березня 2002 р. несподівано відійшла у вічність наша найдорожча СЕСТРА і ШВАҐРОВА

бл. п.

БОГДАННА ДУШИНСЬКА

з дому ТИНДИК

нар. 23 травня 1929 р., Содова Вишня, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 8 квітня 2002 р. у Мюнхені, Німеччина.

Залишені в глибокому смутку:
сестри – ІРЕНА ВОЛОВЧУК з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
– ЯРОСЛАВА ПИСКІР з чоловіком АНДРІЄМ
– СОНЯ МАСНИК з чоловіком ЕВСТАХІЄМ
та ближча і дальша родина в Америці, Німеччині і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною і знайомими, що з Волі Всевишнього 10 квітня 2002 р. в Австралії відійшла у вічність наша дорога МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ДАРІЯ (ЛЯЛЯ) НІМЦІВ

з дому БОДНАР

вдова по проф. Михайлові Німців.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 15 квітня в Австралії.

Залишені в глибокому смутку:
син – ЮРІЙ з дружиною МАРҐАРЕТ
внучка – СТЕФАНІЯ
сестри – ОЛЕНА ШИПРИКЕВИЧ з мужем ВОЛОДИМИРОМ і родиною
– ОКСАНА СМОЛЬСЬКА з родиною
– ОЛЕКСАНДРА БУЧАЦЬКА з родиною

Вічна Її пам'ять!

Родина просить про молитви за спокій душі Покійної.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

ІВАНА КЛЮФАСА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в українських церквах

в понеділок, 22 квітня 2002 р.:

катедра св. Володимира, Stamford, CT, год. 7-ма веч.;
каплиця СМПМБ,Stamford, CT;
семінарійна каплиця св. Василія, Stamford, CT;
канцелярійна каплиця, Stamford, CT;
церква св. Михаїла, Woonsocket, RI;
церква св. Михаїла, Buffalo, NY ;
церква св. Івана Хрестителя, Syracuse, NY;
церква Неустаючої Помочі, Lackawanna, NY;
собор св. Юра у Львові та парафіяльні храми у Ходорові, Куликові і Васючині, Україна;
в Нюарку Служба Божа буде відправлена в п'ятницю, 26 квітня 2002 р., о год. 7-ій веч. в церкві св. Івана Хрестителя.

Просимо про молитви за спокій душі покійного Івана.

Вічна Йому пам'ять!

З невимовним смутком і жалем повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 8 квітня 2002 р. по короткій і несподіваній недузі заосмотрений найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО і БРАТ

бл. п.

д-р ВОЛОДИМИР БОДНАР

нар. 20 березня 1915 р. в селі Николовичі коло Мостиськ, Галичина, як син о. Євгена і Стефанії з р. Нестор.

У Відні студіював спів і музику в Музичній Академії. Університетські студії закінчив 1947 р. докторатом економічних наук. На еміграції в Клівленді і Пармі був активним у громадському, політичному і церковному житті.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 11 квітня 2002 р.в заведенні Колодій-Лазута в Пармі, а в п'ятницю, 12 квітня в церкві Покрова Пресвятої Богородиці і на парафіяльному цвинтарі.

В безмежному смутку залишились:
дружина – ЛЮБА ГУРКО БОДНАР
доня – ЛІДА БАЛАГУТРАК з мужем МИХАЙЛОМ
син – д-р МИРОН БОДНАР з дружиною МАРТОЮ
внучки – ЛЯРИСА БОДНАР
– НАТАЛЯ БОДНАР
сестри – ЛЮБА ЯНОВИЧ з мужем МИХАЙЛОМ
– ІРЕНА СВЕРК
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Польщі і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося болючою вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 4 квітня 2002 р. по довгій недузі упокоїлася в Бозі, на 87-му році життя, наша найдорожча і незабутня МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і КУЗИНКА

бл. п.

НАТАЛІЯ (АСЯ) КРУПСЬКА
з дому ПОЛЯНСЬКА

нар. 8 червня 1914 р. в Яблониці на Лемківщині

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА відбулися в понеділок, 8 квітня в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью-Йорку.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 9 квітня в церкві св. Юра, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

У глибокому смутку залишилися:
доньки – ЗІРКА БЕРЕЗА з чоловіком РОМАНОМ
– ОЛЬГА СМИТ з чоловіком ІВАНОМ
внуки – ОЛЕГ БЕРЕЗА з дружиною ТАМАРОЮ
– БОРИС БЕРЕЗА
– ХРИСТИНА ТИПС з чоловіком ЕРИКОМ
– ЛЯРИСА ПОКРАНД з чоловіком КАРЛОМ
правнуки – ДЖЕСИКА і КАЙЛ ПОКРАНДИ
кузинка – МАРУСЯ ДАНИЛІВ з родиною
родини – КОЛОДЧИНІВ і БУЧАЦЬКИХ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Україні і Німеччині.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на добродійні цілі.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

з глибоким сумом сповіщає громадянство про безвимірну втрату – кончину почесного президента УВАН

СВ.П.

ЮРІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА ШЕВЕЛЬОВА

яка настигла його 12 квітня 2002 року

В особі Юрія Володимировича Шевельова українська наука втратила найавторитетнішого україніста-славіста світового маштабу, вченого гуманітарія, культуролога, члена та президента УВАН у США, закордонного члена Національної Академії Наук України, члена НТШ, професора Колумбійського університету, лавреата державної премії України ім. Т. Г. Шевченка та багатьох інших наукових та державних відзнак.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

зі смутком повідомляє, що 12 квітня 2002 р. в Нью-Йорку відійшов у засвіти

бл. п.

доктор філології

ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ ШЕВЕЛЬОВ

почесний і дійсний член НТШ, почесний президент УВАН, Professor Emeritus Колюмбійського університету, почесний доктор кількох американських і европейських університетів, іноземний член Національної академії наук України, лавреат Шевченківської премії та медалі НТШ ім. М. Грушевського, всесвітньовідомий мовознавець і славіст, літературний критик і літературознавець, відомий як ЮРІЙ ШЕРЕХ.

УПРАВА НТШ в Америці

Світлої пам'яти

ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ ШЕВЕЛЬОВ

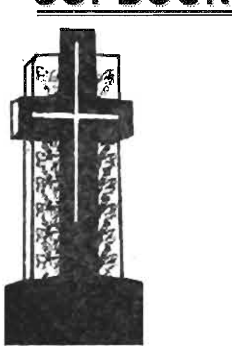
Прощайте, дорогий Друже і улюблений Хресний Батьку, Дядю Юро

Родина Костюків
– ГРИГОРІЙ
– ТЕОДОР з дружиною ЛЕСЕЮ

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник

(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ҐРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА в ГЕМПТОНБУРҐУ ТА ІНШИХ.

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцісдлавська 973-292-9800 #3040*

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?
Зверніться до
ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА
(908) 790-9240
або
(973) 698-9240
Exit Realty

ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
tel.: 800-673-5150 • Fax: 845-626-5831
e-mail:lvstaruch@aol.com

ОСИП ГАВРИЛЮК
Професійний продавець забезпечення УНС
JOSEPH HAWRYLUK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442
Tel.: 716 674-5185 • Fax: 716 675-2238

ОРКЕСТРА „ЛУНА“
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК
КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ
✔ на роботі
✔ автомобільних
✔ в публічних місцях
✔ лікарських помилок
Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування
А ТАКОЖ:
- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

МИХАЙЛО П. ГРИЦАК
адвокат
З КРИМІНАЛЬНИХ І ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ, ЯК ТАКОЖ КОМПЮТЕРСЬКОГО ПРАВА
Член адвокатської палати в Н. Дж., Н.Й., Конн., Вашінгтоні.
316 Lenox Ave., Westfield, NJ 07090
Tel.. (908)789-1870;

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2002 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

ECONOMY AIRFARES
FREGATA TRAVEL
Львів/Одеса
687 дол.+tax (round trip)
435 дол.+tax (one way)
Київ
549 дол.+tax (round trip)
380 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply
250 West 57 Street, #1211
New York, NY 10107
Tel.: 212-541-5707 • Fax: 212-262-3220

ДРУКАРНЯ COMPUTOPRINT CORP.
МАРІЯ ДУПЛЯК – власник
Виконуємо друкарські роботи
- книжки
- журнали
- брошури
- коверти, канцелярійні друки
- візитівки
- весільні запрошення на різних мовах

35 Harding Ave, Clifton, NJ 07011
tel.: 973 772-2166 • fax: 973 772-1963
e-mail: computopr@aol.com

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

Calls to UKRAINE 16.9 ¢/min
Any time
Great domestic rates. Great rates to other countries. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 13.3 c/min.
For info call Long Distance POST:
1-800-449-0445
WWW.LDPOST.COM

Понад 30,000 читачів тижнево читають рекляму у „СВОБОДІ“
ОГОЛОШУЙТЕСЯ!
Оголошення приймаються від понеділка до п'ятниці
Tel.: (973) 292-9800 ext. 3040 • Fax.: (973) 644-9510
E-Mail: svoboda@att.net
Поштою: SVOBODA
2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати – тільки з фірмою КАРПАТИ

KARPATY
Export-Import

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом 2–7 днів до рук адресата або до 24 год. через банк
Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Европи американські доляри.

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК з каталоґу

ДОСТАВА ТРАКТОРІВ, АВТОМОБІЛІВ, ПОБУТОВОЇ ТЕХНІКИ ТА ЕЛЕКТРОНІКИ в Україну

На всі замовлення Ви отримаєте посвідку від Ваших близьких.
Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією.

121 Runnymede Road, Toronto, Ontario, Canada M6S 2Y4
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189
Fax (416) 761-1662
e-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca

KANTOR CURRENCY EXCHANGE
Tel. (416) 767-7782
ОБМІН ВАЛЮТ
CAD ↔ USD ↔ EURO
Гарантуємо найкращий курс обміну
ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ
до рук адресата або до банку по цілому світі
ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ

KARPATY TRAVEL

Найкращі ціни на квитки
на всі авіялінії світу
Запрошення до Канади та США
Візи до України, Польщі та Росії
Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді та подорожуючих поза Канадою
КРУЇЗИ, ГРУПОВІ ПОЇЗДКИ
ВІДПОЧИНОК на відомих курортах

ГОТЕЛЬ
ГОТЕЛІ В УКРАЇНІ від $38.00US за добу
(включно зі сніданком)